

GRADOVI

Grad Rab

12.

Na temelju članka 39. Zakona o prostornom uređenju («Narodne novine» broj 153/13 i 65/17) i članka 22. Statuta Grada Raba («Službene novine Primorsko-goranske županije» broj 27/09, 13/13, 31/13-pročišćeni tekst, 19/15 i 4/18), Gradsko vijeće Grada Raba, na sjednici održanoj 9. travnja 2018. godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Izvješće o stanju u prostoru Grada Raba za razdoblje 2007. - 2016. godine.

2. Izvješće o stanju u prostoru Grada Raba za razdoblje 2007. - 2016. godine objavit će se u «Službenim novinama Primorsko-goranske županije».

KLASA: 023-06/18-01/02

URBROJ: 2169-01-02/7-18-1

Rab, 9. travnja 2018.

GRADSKO VIJEĆE GRADA RABA

Predsjednik

Željko Peran, mag. ing. agr.

** tablica se nalazi na kraju dokumenta**

Republika Hrvatska
Primorsko-goranska županija
GRAD RAB

Stručni izrađivač:

Geoprojekt d.d. Opatija

Conefing grupa

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
GRADA RABA ZA RAZDOBLJE
2007.-2016. g.

Rijeka, prosinac 2017.

Županija

Primorsko-goranska županija

Grad

Grad Rab

Naziv dokumenta

**Izvješće o stanju u prostoru Grada Raba za
razdoblje 2007.-2016. g.**

Zaključak Gradskog vijeća o usvajanju Izvješća:

„Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 10/18

Nadležnost za izradu Izvješća:

Upravni odjel za prostorno uređenje, gospodarstvo i turizam

Odgovorna osoba za izradu Izvješća:

Ines Pulić, mag.ing.aedif.

Pravna osoba koja je izradila nacrt Izvješća:

Pečat pravne osobe koja je izradila nacrt Izvješća:

Odgovorna osoba:

Igor Lončar, mag.ing.aedif.

Voditelj izrade nacrt Izvješća:

Darko Mirković, dipl.ing.arh.

Stručni tim u izradi nacrt Izvješća:

Darko Mirković, dipl.ing.arh.

Igor Lončar, mag.ing.aedif.

S A D R Ź A J:**str.****1. POLAZIŠTA**

1.1. Osnova i ciljevi izrade Izvješća	5
1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir	5
1.3. Osnovna prostorna obilježja Grada Raba	5
1.3.1. Prirodna i zemljopisna obilježja	6
Zemljopis	6
Klima	7
Geotehnička prikladnost	7
1.3.2. Stanovništvo	8
1.4. Grad Rab u okviru prostornog uređenja Županije	10
1.4.1. Izvod iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije	10
Načela i uvjeti organizacije prostora te ciljevi razvoja	10
Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku	11
Građevine od važnosti za Primorsko-goransku županiju	11
Društvene djelatnosti	12
Prateće funkcije Raba kao središnjeg naselja mikroregije	12
Gospodarske djelatnosti	12
Pomorski promet	13
Cestovni promet	13
Zračni promet	13
Vodnogospodarski sustav	13
Energetski sustav	13
Mjere očuvanja krajobraznih i prirodnih vrijednosti	13

1.4.2. Usklađenost Prostornog plana Grada Raba s Prostornim planom Primorsko-goranske županije	14
2. ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA ..	15
2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Grada Raba	15
2.1.1. Opći pregled gradskih površina	15
2.1.2. Detaljni pregled gradskih površina	16
2.2. Sustav naselja.....	23
Banjol	28
Barbat	31
Kampor	34
Mundanije	37
Palit	39
Rab	40
Supetarska Draga	41
2.3. Gospodarske djelatnosti	44
2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom	46
2.4.1. Prometna infrastruktura	46
2.4.2. Energetska infrastruktura	50
2.4.3. Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda	51
2.4.4. Gospodarenje otpadom	52
2.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	53
2.5.1. Korištenje prirodnih resursa	53
2.5.2. Zaštićene prirodne vrijednosti	55
2.5.3. Kulturna dobra	56
2.5.4. Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća.....	57

2.6. Obvezni prostorni pokazatelji	58
3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	64
3.1. Izrada prostornih planova	64
3.2. Provedba prostornih planova	64
3.3. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor	65
3.4. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unapređenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru	66
4. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	67
4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Grada Raba, s obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	67
4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Grada Raba	69
4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unapređenje prostornog razvoja	70
5. IZVORI PODATAKA	73

1. POLAZIŠTA

1.1. Osnova i ciljevi izrade Izvješća

Izvješće o stanju u prostoru Grada Raba (u daljnjem tekstu: Izvješće) je dokument kojim se Gradsko vijeće Grada Raba te stručna i šira javnost izvješćuju o stanju u prostoru Grada za razdoblje 2007. - 2016. godine.

Izvješće daje uvid u stanje korištenja prostora, kroz analizu strukture postojećeg korištenja prostora, gospodarskog i demografskog stanja, opremljenosti prostora infrastrukturom i zaštite značajnih prostora, te se ocjenjuje učinkovitost gospodarenja prostorom kroz analizu trendova prostornog razvoja i provedbe planskih mjera prostornog uređenja.

Izvješćem se tako identificiraju problemi u prostoru i upravljanju prostorom i daju preporuke za unapređenje prostornog razvoja.

Posljednje Izvješće o stanju prostora na području Grad Raba (za razdoblje 2004. – 2006.) i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru (za razdoblje 2007. – 2011.) prihvaćena su 25.04.2007. Prvenstveni razlog za veliki vremenski razmak od zadnjeg donesenog izvješća je donošenje *Zakona o prostornom uređenju i gradnji* 2007. godine, u kojem je uz obvezu izrade izvješća, određeno i da se njegov sadržaj utvrđuje pravilnikom, koji je donesen tek 2010. godine. Prema tom pravilniku izvješće nije moglo biti izrađeno prije nego bude izrađeno Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske koje je prihvaćeno tek 22.02.2013. godine. Zbog učestalih promjena zakonske regulative koja se odnosi na izradu izvješća o stanju u prostoru ovo Izvješće obuhvaća razdoblje koje pokriva sve od posljednjeg prihvaćenog izvješća o stanju u prostoru na području Grada Raba i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru do danas.

1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Obaveza izrade Izvješća je utvrđena odredbom čl. 39. *Zakona o prostornom uređenju* (NN 153/13 i 65/17) (u daljnjem tekstu: ZPU), a način njegove izrade je utvrđen *Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru* (NN 48/14 i 19/15).

S obzirom na to, da učinkovitost prostornog uređenja za područje Grada Raba, u skladu sa čl. 15. ZPU, osigurava Gradsko vijeće donošenjem prostornih planova (Prostornog plana uređenja Grada Raba i urbanističkih planova uređenja užih područja), te kako je prostorno i urbanističko planiranje lokalnog značaja u samoupravnom djelokrugu Grada (*Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*, NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15), zakonski je propisana potreba da ono razmotri Izvješće.

Time se Vijeću pruža osnova za informirano donošenje odluka o izradi, odnosno donošenju prostornih planova, prema prijedlozima koje im podnosi izvršno tijelo (gradonačelnik) na osnovi rada upravnog odjela, a javnosti se daje mogućnost praćenja učinkovitosti rada lokalne samouprave na upravljanju prostornim razvojem.

Nacrt Izvješća je pripremio stručni izrađivač Geoprojekt d.d. iz Opatije, u suradnji sa Upravnim odjelom za prostorno uređenje, gospodarstvo i turizam Grada Raba.

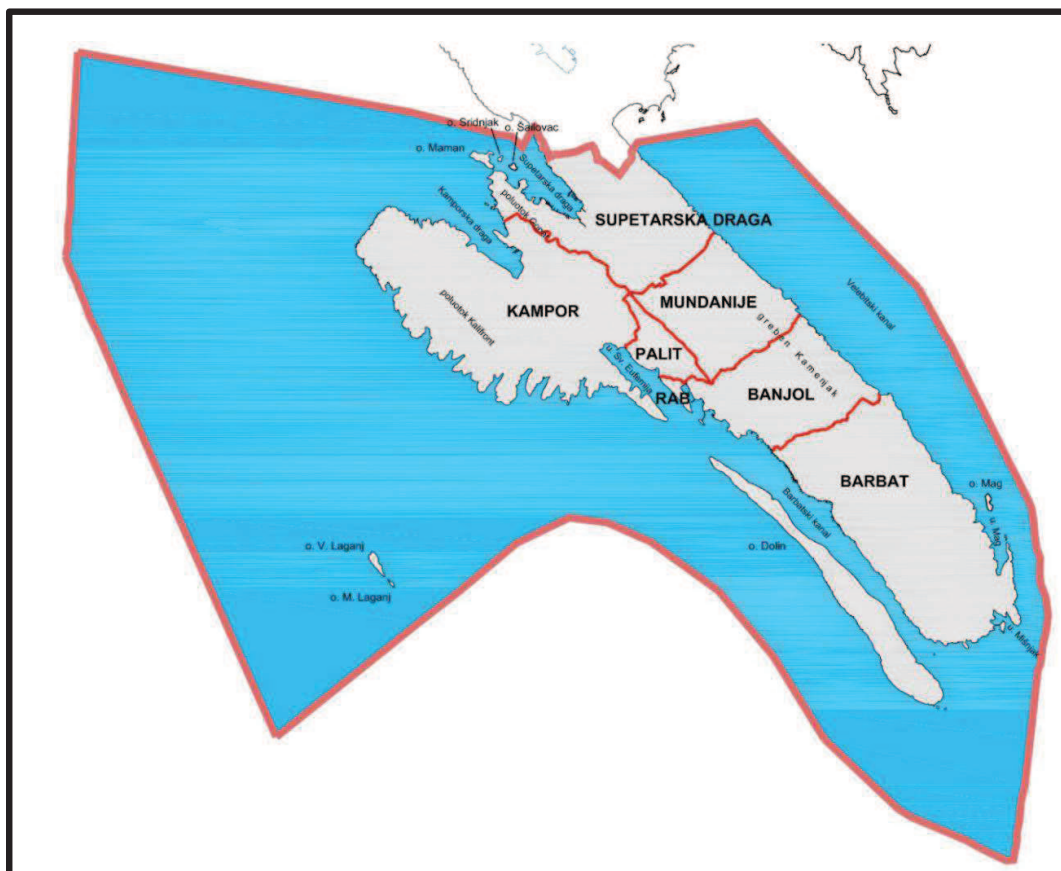
1.3. Osnovna prostorna obilježja Grada Raba

Područje Grada Raba, jedinice lokalne samouprave, ima 29719,72 ha, od čega na samom otoku Rabu 7098,02 ha, dok ostali otoci i otočići čine 493,87 ha, a akvatorij 22127,83 ha površine.

Grad Rab se sastoji od 7 naselja: Rab, Banjol, Barbat, Kampur, Mundanije, Palit i Supetarska Draga.

U Gradu, prema popisu stanovništva iz 2011. g., živi 8065 stanovnika u 2892 kućanstva, odnosno 2872 stana.

Slika 1. - Područje Grada Raba - gradske granice, naselja i osnovni toponimi

1.3.1. Prirodna i zemljopisna obilježja

Zemljopis

Grad Rab obuhvaća 82,42% površine otoka Raba te otok Dolin, kao i otočiće Veliki i Mali Laganj, Maman, Sridnjak, Šailovac i Mag. Naseljen je samo otok Rab.

Uzduž otoka se pružaju antiklinalni grebeni, smjerom jugoistok-sjeverozapad, paralelni pružanju Dinarida. Cijelom sjeveroistočnom stranom se pruža greben Kamenjak, visine 409.7 m (vrh Kamenjak ili Tinjaroša), dok se jugozapadom pruža antiklinala koju čine grebeni poluotoka Kalifronta i otoka Dolina. Sjeverozapadno od mjesta Raba, ti vapnenački grebeni uokviruju flišnu sinklinalu dvaju udolina: Supetarskog i Mundanijskog polja sa sjeverne strane pobrđa Ripina i poluotoka Gonar te Kamporskog polja s njihove južne strane, dok prema jugoistoku, podnožje Kamenjaka od Banjola do Pudarice tvori flišnu podgorsku stepenicu uz obale Barbatskog kanala, prekrivenu padinskim tvorevinama.

Rab je najsjeverniji otok s mediteranskom vegetacijom, a oko 35% otoka pokrivaju šumske površine. Najznačajnija od njih je šuma Dundovo na poluotoku Kalifrontu sa 1116 ha, od čega je 106 ha proglašeno rezervatom šumske vegetacije kao jedna od najljepše očuvanih šuma crnike na Sredozemlju. Ostala značajna šumska područja su mundanijsko pobrđe i poluotok Gonar te obronci Kamenjaka nad Supetarskom Dragom i Barbatom.

Kamporsko polje, Supetarsko polje, mundanijsko područje, gornji Banjol i barbatske Ravnice predstavljaju vrijedna obradiva tla, koja se dijelom obrađuju, iako su pretežno zapuštena ili se koriste kao pašnjaci.

Sjeveroistočnu stranu otoka - vanjske obronke Kamenjaka uz Velebitski kanal, čini klasični vapnenački krševiti krajolik, strmih padina s vrlo malo vegetacije.

Na Rabu se nalazi veliki broj bujičnih i povremenih vodotoka u 8 odvojenih slivova:

- bujično područje Barbat, s 4 vodotoka (bujice)
- Veliki potok Banjolski (Snuga); najveći potok na otoku s više pritoka
- bujično područje Palit, s 2 vodotoka (bujice)
- Sv. Eufemije, s 2 vodotoka (bujice)
- Kamporskog zaljeva; s 3 vodotoka (bujice)
- Veliki potok Supetarski, u Supetarskoj Dragi s više pritoka
- Supetarskog zaljeva, na Gonaru, sa 6 vodotoka (bujica)
- bujično područje Fruga, nad Supetarskom Dragom; 1 vodotok (bujica), ponire

Klima

Otok Rab karakterizira sredozemna klima s dugim i toplim ljetima te blagim i kišovitim zimama. Greben Kamenjaka je posebno važan za takve klimatske osobine, jer štiti jugoistočne, nizinske dijelove otoka od bure.

Srednja temperatura na otoku iznosi 14 °C. Srednja mjesečna temperatura najhladnijeg mjeseca (siječnja) je 7,1 °C, dok je najtopliji mjesec srpanj, sa srednjom temperaturom od 23,7 °C. Amplituda između najhladnijeg i najtoplijeg mjeseca iznosi 16,6 °C. Za razdoblje od 1961. do 1983. godine, apsolutni temperaturni maksimum je bio 36,7 °C, a minimum -8,2 °C.

Prosječna godišnja insolacija je 2417 sati. Srednje trajanje insolacije kreće se od 11 h dnevno u srpnju, do 3 h dnevno u prosincu.

Prosječna godišnja naoblaka Raba je 5/10 (udio neba prosječno zastrt oblacima), po čemu je Rab područje graničnih karakteristika, između vedrih i oblačnih prostora. Rab ima godišnje 93 vedra dana.

Rab ima relativno visok stupanj padalina, prosječno 1108 mm godišnje, ali su one koncentrirane u kasnojesenskim i ranoproljetnim mjesecima.

Geotehnička prikladnost

Prema geološkoj građi, kopneni prostor Grada se dijeli na:

I. geotehničku kategoriju – zonu golog krša, mjestimično pokrivenog crvenicom; obuhvaća oko 62% površine; teren je u cijelosti pogodan za građenje, ali male postojeće ili planirane naseljenosti

Ia. geotehničku kategoriju – zonu pokrivenog krša, s lesolikim nanosima; obuhvaća oko 7% površine, pretežno na Kalifrontu i nad Supetarskom Dragom; teren je u cijelosti pogodan za građenje, ali nije naseljen, niti za to planiran

III. geotehničku kategoriju – zonu paleogenskog fliša, mjestimično pokrivenu glinovitom korom; obuhvaća oko 14% površine, pretežno na potezu Gonar – Ripina – Banjol; teren je u cijelosti pogodan za građenje, ali slabijih značajki od krša; stariji dijelovi naselja su uglavnom građeni na ovom terenu

IIIa. geotehničku kategoriju – zonu padinskih tvorevina na flišu; obuhvaća oko 7% površine, pretežno na potezu Banjol – Barbat te na sjeverozapadnim obroncima Supetarske Drage; teren je uvjetno pogodan za građenje uz detaljna istraživanja; naselje Barbat se u cijelosti nalazi na ovom terenu

IVa. geotehničku kategoriju – naplavine na karbonatnim stijenama; obuhvaća beznačajne manje površine; teren je pogodan za građenje, ali nije naseljen, niti za to planiran

IVb. geotehničku kategoriju – naplavine (pjeskovito-muljevite) na flišu; obuhvaća oko 10% površine, pretežno na Kamporskom i Banjolskom polju, Supetarskoj Dragi i Palitu; teren je manje pogodan do nepogodan za građenje; veći dio novijih naselja se nalazi na ovom terenu,

1.3.2. Stanovništvo

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Grad ima 8065 (2001. g., 8289) stanovnika, od čega u pojedinim naseljima živi sljedeći broj stanovnika:

- Banjol - 1907 stanovnika (2001. g., 1971)
- Barbat - 1242 (2001. g., 1205)
- Kampor - 1173 (2001. g., 1293)
- Mundanije – 520 (2001. g., 509)
- Palit – 1687 (2001. g., 1593)
- Rab – 437 (2001. g., 554)
- Supetarska Draga – 1099 (2001. g., 1164)

Iz navedenog se vidi negativni trend naseljavanja na području Grada, s ukupnim padom broja stanovnika od 2,70 % (224 stanovnika) u odnosu 2001. g., pri čemu je najveće smanjenje broja stanovnika zabilježeno u samom naselju Rab, sa -21,12%. No, porast stanovništva za to razdoblje imaju sljedeća naselja:

- Palit (+ 5,90%)
- Barbat (+3,07%)
- Mundanije (+2,16%)

U razdoblju koje pokriva ovo Izvješće, zaključno sa 2016. g. (jer su to posljednji dostupni statistički podaci), prirodno kretanje stanovništva na području Grada je izraženo negativno, s negativnim prirastom od 212 ljudi (212 više umrlih, nego li živorođenih). Migracijska kretanja se na području Republike Hrvatske prate samo do razine županije, no uzme li se u obzir, da saldo ukupne migracije Primorsko-goranske županije u tom razdoblju iznosi +0,49% i da se tada oko 5,2% stanovništva selilo unutar županije, može se pretpostaviti kako migracijska kretanja nemaju izražen utjecaj na stanovništvo Grada.

Prema popisa stanovništva, 55,16% postojećih stanova na području Grada se koristi za stalno stanovanje. No, u taj broj ulaze i privremeno nenastanjeni (17,86%) stanovi, tako da uistinu stalno korišteni stanovi čine tek 37,30% izgrađenog fonda. Stanovi za odmor („vikendaški“) čine 17,14%, a stanovi za iznajmljivanje turistima („apartmani“) čine 25,48% od ukupnog broja stanova.

Broj stalno nastanjenih stanova (2869), gotovo potpuno odgovara broju kućanstava (2892) na području Grada (razliku čine podstanari - kućanstva koja unajmljuju dio stambene jedinice), od toga su 92,21% kućanstava vlasnici ili suvlasnici stambene jedinice u kojoj žive, 4,60% ih je u srodstvu s vlasnikom, a 2,66% su u najmu.

Tablica 1. - Broj stanovnika, kućanstava i stanova, po naseljima Grada Raba

Naselje	Ukupan broj stanovnika	Ukupan broj kućanstava	Ukupan broj stanova (stambenih jedinica)	Stanovi za stalno stanovanje	Udio stanova za stalno stanovanje u ukupnom broju
Banjol	1907	692	1778	792	44,54%
Barbat	1242	473	1635	1265	77,37%
Kampor	1173	364	1027	398	38,75%
Mundanije	520	173	304	205	67,43%

Palit	1687	635	1385	899	64,91%
Rab	437	191	412	234	56,80%
Supetarska Draga	1099	381	1157	453	39,15%
Ukupno:	8065	2909	7698	4246	55,15%

Tablica 2. – Stanovi prema načinu korištenja za Grad Rab

Ukupan broj stanova	Stanovi za stalno stanovanje				Stanovi koji se koriste povremeno		Stanovi u kojima se samo obavlja djelatnost	
	Ukupan broj	Nastanjeni	Privremeno nenastanjeni	Napušteni	za odmor	za poljoprivredu	turizam	ostale
7693	4337	2869	1433	75	1319	8	1960	29

Tablica 3. - Prirodni prirast stanovništva u Gradu Rabu u razdoblju 2009. - 2016.g.

	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih)
2016.	53	100	-47	53,0
2015.	73	109	-36	67,0
2014.	69	90	-21	76,7
2013.	62	81	-19	76,5
2012.	53	103	-50	51,5
2011.	65	84	-19	77,4
2010.	80	80	0	100,0
2009.	81	101	-20	80,2
Ukupno 2009.-2016.	536	748	-212	71,65

Prema popisu stanovništva iz 2011. g:

- **1142 (14,16%)** stanovnika je mlađe od 15 g., **5288 (65,57%)** ih čini radno sposobno stanovništvo (15-64 godine), a **2264 (28,07%)** ih je starije od 64; prema tome - prosječna starost je **43,6 g.** (PGŽ 43,9, RH 41,7), indeks starenja **146,6*** (PGŽ 155,3, RH 115,0), a koeficijent starosti je **28,1*** (PGŽ 26,6, RH 24,1);
- **49,16%** je muškaraca, a **50,84%** žena;
- **1264 (15,67%; PGŽ 14,1%, RH 17,7%)** osobe imaju teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, od toga 22 mlađe od 15 g., 569 u radno sposobnoj dobi, te 673 starije od 64 g.;
- **385** osoba s teškoćama treba pomoć druge osobe u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, od toga 3 mlađe od 15 g., 110 u radno sposobnoj dobi, te 272 starije od 64 g.;

- **338** osoba s teškoćama koristi pomoć druge osobe u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, od toga 3 mlađe od 15 g., 96 u radno sposobnoj dobi, te 239 starijih od 64 g.;
- **36** osoba starijih od 15 godina sa završenim obrazovanjem (**0,52%**; PGŽ 0,67%, RH 1,71%) je bez škole, **30** (**0,43%**; PGŽ 0,43%, RH 0,96%) ima 1-3 razreda osnovne škole, **490** (**7,08%**; PGŽ 4,17%, RH 6,86%) 4-7 razreda, a **984** (**14,21%**; PGŽ 16,69%, RH 21,29%) je ima završenu, **4522** (**65,32%**; PGŽ 57,74%, RH 52,63%) ima srednju školu, a **856** (**12,36%**; PGŽ 20,07%, RH 16,39%) je visokoobrazovanih; **
- **157** (**1,94%**; PGŽ 1,93%, RH 1,94%) osoba pohađa predškolsku ustanovu, **587** osnovnu školu (**7,28%**; PGŽ 6,66%, RH 8,32%), **321** (**3,98%**; PGŽ 3,60%, RH 4,32%) srednju, **123** stručni studij (**1,53%**; PGŽ 1,51%, RH 1,58%), a **213** sveučilišni (**2,64%**; PGŽ 4,17%, RH 3,89%);
- **6015** (**74,58%**) osoba je rođeno na području Grada Raba; a od **2050** rođenih van područja Grada, **1359** ih je rođeno drugdje u Republici Hrvatskoj, **682** u drugoj zemlji;
- **2743** (**51,87%**; PGŽ 56,52%, RH 51,91%) osoba u radno sposobnoj dobi je zaposleno, a **455** (**8,60%**; PGŽ 9,28%, RH 10,17%) nezaposleno; **36** osoba starijih od 65 g. je također zaposleno;
- **1986** (**37,56%**; PGŽ 34,12%, RH 37,88%) osoba u radno sposobnoj dobi je ekonomski neaktivno, od toga su **534** (**10,10%**) umirovljenici, dok se **327** (**6,18%**) bavi obavezama u kućanstvu, **538** (**10,17%**) su učenici ili studenti, a **407** (**7,70%**) su ostale neaktivne osobe; ***

* - indeks starenja: postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0 – 19 godina, a indeks veći od 40% kazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja; koeficijent starosti: postotni udio osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu, a kad prijeđe vrijednost 12%, smatra se da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja

** - pojedinačne kategorije se odnose na razinu obrazovanja koju se osobe postigle, i nakon kojeg više nisu u sustavu obrazovanja; postoci se odnose na udio u stanovništvu sa zaključenim obrazovanjem

*** - postoci se odnose na udio u radno sposobnom stanovništvu; ostale neaktivne osobe su one koje ne rade i ne traže posao, ne primaju mirovinu, ne školuju se i ne obavljaju kućanske poslove

1.4. Grad Rab u okviru prostornog uređenja Županije

Grad Rab se nalazi u sastavu Primorsko-goranske županije, u njezinom jugoistočnom dijelu, gdje graniči s Gradovima Cresom i Malim Lošinjem te Općinom Lopar. Graniči i s gradovima Senjom i Novaljom, koji su u Ličko-senjskoj županiji. Područje Grada čini oko 2,13 % ukupne površine Primorsko-goranske županije.

Županija, kao jedinica područne (regionalne) samouprave obavlja poslove od područnog interesa, odnosno značaja, uključujući i prostorno i urbanističko planiranje, pa kroz prostorni plan uređuje svrhovitu organizaciju te korištenje i namjenu svog prostora. Pošto, prema Zakonu o prostornom uređenju, Prostorni plan uređenja Grada Raba, kao prostorni plan niže (lokalne) razine, mora biti usklađen s *Prostornim planom Primorsko-goranske županije* (*Službene novine Primorsko-goranske županije* 32/13 i 28/16), kao planom više (regionalne) razine, ovdje se daje sažetak ciljeva i obaveza županijske razine, važećih u trenutku donošenja ovog Izvješća.

1.4.1. Izvod iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije

Načela i uvjeti organizacije prostora te ciljevi razvoja

Otok Rab predstavlja zasebnu mikroregiju definiranu Prostornim planom Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: PPPGŽ), a Grad Rab čini pretežni dio te prostorne cjeline (čl. 7.). Naselje Rab je tim Planom određeno kao razvojno središte, odnosno centar mikroregije otok Rab (čl. 8.).

Radi održivog korištenja prostora, PPPGŽ jedinicama lokalne samouprave daje sljedeće obaveze, koje treba provesti putem Prostornog plana uređenja općine ili grada (čl. 5.):

- postići skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju
- na razini građevinskog područja središnjih naselja mikroregija postići minimalnu gustoću od 30 st/ha
- poticati korištenje prostornih rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja
- poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina naselja
- izmijeniti strukturu smještajnih kapaciteta u korist hotelskog smještaja
- postići minimalnu razinu uređenja građevinskog područja, koja obuhvaća pripremu zemljišta, pristupni put, vodoopskrbu i odvodnju
- osigurati prostor za komunalne građevine i površine, određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo).
- za središnja naselja općina i gradova osigurati minimalno 10 m² parkovnih površina po stanovniku
- vratiti izgubljeni urbanitet u štićenim povijesnim jezgrama definiranjem smjernica i kriterija za gradnju i uređenje
- osigurati javna parkirališna i garažna mjesta za osobna vozila na obodima urbanih središta
- osigurati mogućnost za komunalni privez plovila, sukladno namjeni na obalnom dijelu naselja
- osigurati površine za izgradnju putničkih terminala
- u priobalnom i otočnom području uspostaviti lokalni pomorski promet
- osigurati minimalno jedan poštanski ured u svakom od središnjih naselja općine ili grada
- osigurati 100% pokrivenost telekomunikacijskim signalom
- usporedno graditi sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom vodovoda, te rješavati oborinsku odvodnju
- prilikom izgradnje linijske infrastrukture omogućiti postavljanje mreže podzemnih cijevi za smještaj elektroničkih komunikacijskih kabela
- osigurati primjerenu kakvoću opskrbe električne energije u svim naseljima
- poticati korištenje prirodnog plina kao ekološki prihvatljivog energenta
- osigurati pretpostavke za korištenje decentraliziranih obnovljivih izvora energije

Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku

- luka nautičkog turizma Rab
- luka nautičkog turizma Supetarska Draga
- 2 obrambena maskirna privezišta u Supetarskoj Dragi
- 4 obrambena maskirna privezišta u Barbatskom kanalu
- postojeća državna cesta Lopar – Rab – Mišnjak (DC 105)
- planirana državna cesta Lopar - Mišnjak (čl. 19.)

Građevine od važnosti za Primorsko-goransku županiju

- srednja škola Markantuna de Dominisa, u Rabu
- Psihijatrijska bolnica Rab
- Dom za starije i nemoćne osobe Rab
- uzgajališta školjkaša u uvalama Mag i Barbat
- luke otvorene za javni promet: Mišnjak, Rab, Supetarska Draga
- sidrišta luke Rab za prihvat putničkih brodova za kružna putovanja u međunarodnom prometu (unutarnja sidrišta Sv. Eufemija i Sv. Juraj, vanjska sidrišta Frkanj 1 i 2)
- ribarska luka Mišnjak
- postojeća županijska cesta Kampor – Rab – Banjol – Barbat (ŽC 5139)
- planirano zračno pristanište Rab
- vodoopskrbni sustav otoka Raba
- sustav odvodnje otpadnih voda otoka Raba (čl. 20.)

PPPGŽ, za sljedeće zahvate županijskog i državnog interesa, daje uvjete za neposrednu provedbu tim planom (čl. 412.):

- Psihijatrijska bolnica Rab
- Memorijalni centar Kampor
- Sunčana elektrana Belinovica
- Talasoterapija Rab

Društvene djelatnosti

Mrežom škola je određena minimalna potreba za 32 osnovnoškolska razredna odjeljenja u minimalno 2 škole, te 15 srednjoškolskih u 1 školi (čl. 37.).

Mrežom zdravstvenih ustanova je određena potreba planiranja 1 građevine primarne zdravstvene zaštite, 1 sekundarne te 1 ispostave zavoda za javno zdravstvo ili hitnu medicinu (čl. 39.).

Mrežom ustanova socijalne skrbi je određena potreba planiranja 1 centra socijalne skrbi i 1 doma za odrasle osobe (čl. 42.).

Mrežom sportskih građevina je određena potreba planiranja sportske dvorane, zatvorenog bazena, otvorenog plivališta, terena za nogomet, košarku, rukomet i atletiku te sportsko-rekreacijskog centra ili zone (čl. 46.).

Mrežom sadržaja kulture je određena minimalna potreba planiranja otvorenog ili pučkog učilišta, muzeja ili galerija (Rab i Kampor) te knjižnice i čitaonice (čl. 48.).

Prateće funkcije Raba kao središnjeg naselja mikroregije

- udio površina namijenjenih odmoru (sportsko-rekreacijska namjena, parkovi, dječja igrališta i površine zaštitnog zelenila) treba biti min. 10% naselja
- udio površina namijenjenih radu (poslovna i ugostiteljsko turistička namjena) treba biti max. 30% površine naselja
- udio površina namijenjenih prometu do 20% naselja (čl. 60.)

Gospodarske djelatnosti

Na području Grada nisu dozvoljene proizvodne zone (izdvojena građevinska područja), a poslovne zone smiju zauzimati najviše 17 ha (čl. 64.).

Na području Grada, PPPGŽ određuje sljedeća građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene (čl. 66.):

- Kamenjak (Mundanije), T1 (hoteli), max 4 ha, max 450 ležaja
- Šurline (Kampor), T1 (hoteli), max 4 ha, max 450 ležaja
- Kampor, T1 ili T3 (kamp), max 1 ha, max 120 ležaja
- Suha Punta (Kampor), T1 i/ili T2 (turističko naselje), max 32 ha, max 2100 ležaja.

Dio prethodno planiranih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene su PPPGŽom klasificirana kao dio građevinskih područja naselja, i to (čl. 71.):

- Miral (Supetarska Draga)
- Soline (Palit)
- Gonar (Supetarska Draga)
- III Padova (Banjol).

Na području Grada, PPPGŽ određuje sljedeća uzgajališta na moru (čl. 119.):

- uvala Mag, max 3 ha, max 50 tona školjkaša godišnje
- uvala Barbat, max 3 ha, max 50 tona školjkaša godišnje

Pomorski promet

Potrebno je planirati luke otvorene za javni promet s komunalnim dijelom, za svako naselje uz more ili koje gravitira kao moru, i to kao izdvojeni dio građevinskog područja naselja; planirati komunalne vezove za 10% stanovništva (čl. 133.).

Luke otvorene za javni promet, županijskog značaja, prvenstveno razvijati na postojećim prostorima; mogu imati više lučkih bazena (čl. 140.).

Luke otvorene za javni promet, lokalnog značaja, planiraju se PPUGom (čl. 142.).

Na području Grada, PPPGŽ planira sljedeće luke nautičkog turizma (čl. 147.):

- Rab, max 3 ha akvatorija, max 250 vezova,
- Supetarska Draga, max 7 ha akvatorija, max 400 vezova,

koje se ne smiju graditi sa manje od 50% planiranog kapaciteta ili površine (čl. 146.).

PPPGŽ planira ribarsku luku Mišnjak županijskog značaja, dakle obale kraće od 50 m i dubine mora uz obalu manje od 3 m (čl. 152.).

Cestovni promet

PPPGŽ shematski određuje mrežu državnih i županijskih cesta (čl. 165.). Planira novu državnu cestu Lopar-Mišnjak (kartografski prikazi). Osim tih cesta, PPUGom se mogu planirati i druge svih rangova (čl. 165., 167.).

Zračni promet

PPPGŽ planira zračno pristanište Rab, kao novi aerodrom za javni domaći i međunarodni promet, s uzletno-sletnom i osnovnom stazom; daljnji razvoj će slijediti u skladu s porastom prometa (čl. 170.). PPUGom je moguće planirati lokacije za aerodrome na vodi, lokacije helidroma, letjelišta i letjelišta za paraglajdere i ovjesne jedrilice, te hidroavionska pristaništa u lukama (čl. 171.).

Vodnogospodarski sustav

PPPGŽ planira izgradnju paralelnoga podmorskog cjevovoda kopno-otok Rab, radi povećanja propusne moći (čl. 188.).

Nove sustave odvodnje graditi kao razdjelne, a za postojeće mješovite kanalizacijske sustave sustavno raditi na povećanju stupnja razdijeljenosti sanitarno-potrošnih od oborinskih voda (čl. 192.).

Za otok Rab se planira centralni uređaj za pročišćavanja otpadnih voda, županijskog značaja – Draga Vašibaka, te i jedan lokalnog značaja – Potočina (čl. 193.).

PPPGŽ određuje prioritet navodnjavanja za polja na otoku Rabu, pa površine i kriterije treba odrediti PPUGom (čl. 201.).

Energetski sustav

Elektroenergetsku mrežu u gustim naseljima se mora graditi podzemno, osim u iznimnim slučajevima (čl. 214.).

Potrebno je PPUGom analizirati potencijale te omogućiti korištenje obnovljivim izvorima energije i provedbu mjera energetske učinkovitosti (čl. 230.).

Mjere očuvanja krajobraznih i prirodnih vrijednosti

U novim dijelovima naselja uz obalu potrebno je osigurati bolje pristupe obali te očuvati i poboljšati mogućnosti javnog korištenja preostalog obalnog pojasa. Prodore prirodnosti i ekološko umreženje s kompleksnom zelenom infrastrukturom osigurati s vrhova Kamenjaka do izgrađene obale naselja u još

slobodnim manjim dijelovima prostora, posebice uz vodotok. Osigurati veće površine uređenih neposrednih gradskih plaža te ostalih tipova zelenih površina s obogaćenjem vizualne privlačnosti sredine naselja te socijalno i rekreativno uređenim javnim prostorima (čl. 253.).

Državnu trasu državne ceste Lopar - Rab - Mišnjak na otoku Rabu izmjestiti iz područja šume Fruga i šume iznad Banjola u Dragi Valata (čl. 254.).

PPPGŽ za zaštitu predlaže sljedeća područja prirodne baštine (čl. 260.):

- posebni rezervati:
 - stijene Rapost,
 - zaslanjene i zamočvarene uvale Kampor, Sv. Eufemija, Supetarska Draga
 - otok Dolin
 - podmorje otočića Veliki i Mali Laganj
- spomenici prirode:
 - sve veće lokve i jarci potoka
 - Medova Buža
 - pećina na rtu Frkanj
 - uvale od rta Kalifornit do rta Frkanj
- značajni krajobrazi:
 - poluotok Gonar
 - obala od Gornje Punte do rta Frkanj

1.4.2. Usklađenost Prostornog plana uređenja Grada Raba s Prostornim planom Primorsko-goranske županije

Prostorni plan uređenja Grada Raba, kao prostorni plan niže (lokalne) razine, pretežno je usklađen s *Prostornim planom Primorsko-goranske županije* (Službene novine Primorsko-goranske županije 32/13) i *I. izmjena i dopuna Prostornog plana Primorsko-goranske županije* (Službene novine Primorsko-goranske županije 28/16), no, postoji nekoliko točaka neusklađenosti:

- nisu određeni traženi standardi za planiranje komunalnih građevina i površina parkova, dječjih igrališta i tržnica na malo;
- nisu planirana uzgajališta školjkaša u uvalama Mag i Barbat koje PPPGŽ smatra građevinama od važnosti za županiju;
- označena je lokacija sunčane elektrane Belinovica, ali nisu određeni uvjeti za planiranje; za njenu gradnju, PPPGŽ daje uvjete za neposrednu provedbu elektrane tim planom, ali to u PPUG-u nije razjašnjeno niti preuzeto;
- izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene: Miral, Soline i Gonar trebaju biti dio građevinskog područja naselja, a ne više zasebne zone;
- nije određena ribarska luka Mišnjak;
- potrebno je odrediti lokaciju za slijetanje hidroaviona;
- područja koja PPPGŽ predlaže zaštititi kao posebne rezervate, PPUG štiti kao značajne krajobraze, s mjerama zaštite koje nisu odgovarajuće stupnju zaštite kojeg predviđa PPPGŽ.

2. ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

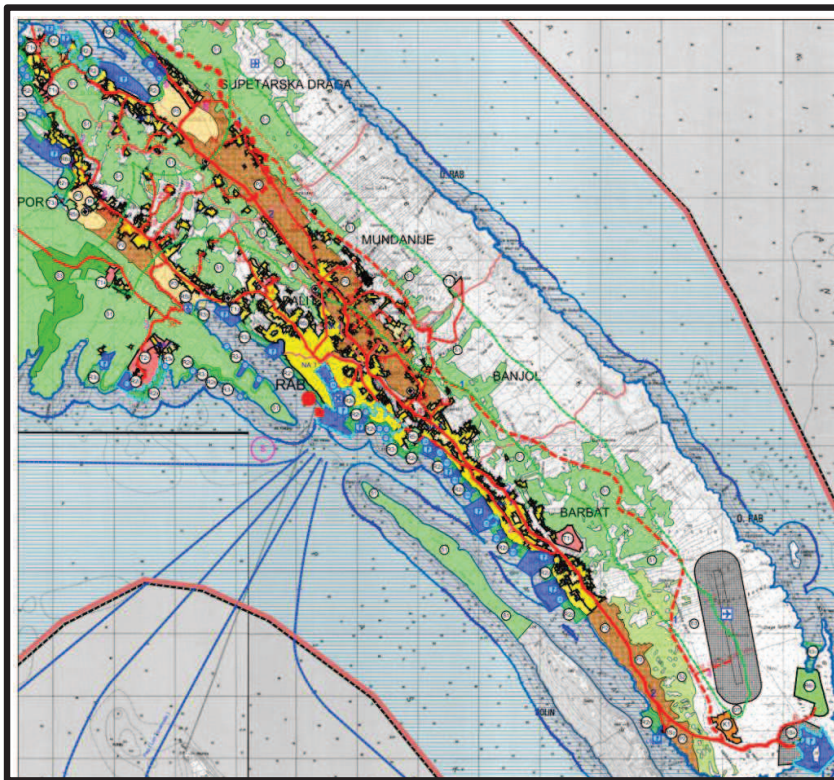
2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Grada Raba

Podaci o korištenju i namjeni površina se prvenstveno obrađuju kroz planirani sustav korištenja i namjene, određen *Prostornim planom uređenja Grada Raba* (*Službene novine Primorsko-goranske županije* 15/04, 50/05, 18/07, 47/11, 19/16). Uz planske površine, dodatno se analizira i stvarno stanje izgrađenosti građevinskog područja naselja i drugih površina planiranih za građenje.

2.1.1 Opći pregled gradskih površina

Sljedeća tablica daje sumarni iskaz površina, planiranih PPUG-om. Iskaz prostornih pokazatelja iz Obrazloženja PPUG-a (tablica 45., poglavlje 3.2. *Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje prostora*), na kojem je zasnovana sljedeća tablica, ne odgovara u potpunosti površinama planiranim na kartografskim prikazima tog plana, pa se ovdje daju ispravljeni podaci, a uz to se dodaju i površine morskih luka i plaža (za koje PPUG ne definira morske i kopnene dijelove).

Slika 2. - Namjena površina Grada Raba, planirana PPUG-om Raba

Tablica 4. - Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina Grada Raba

Redni broj	GRAD RAB	Oznaka	Ukupno (ha)	% od površine Grada *kopneni dio
1.0	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA			
1.1.	Građevinska područja naselja	GP	655,33	
	- izgrađeni dio GP		555,81	2,21
	- neizgrađeni dio GP		99,52	8,63*
1.2.	Izgrađene strukture izvan građevinskog područja naselja		130,0	
	- poslovna namjena	K	11,7	
	- ugostiteljsko-turistička namjena	T	65,0	0,42
	- sportsko-rekreacijska namjena	R	38,7	1,64*
	- infrastrukturni sustavi	IS	12,6	
	- groblja	G	2,0	
1.3.	Poljoprivredne površine		583,92	
	- vrijedno obradivo tlo	P2	473,75	1,97
	- ostala obradiva tla	P3	110,17	7,69*
1.4.	Šumske površine		2551,22	
	- gospodarske	Š1	2302,35	8,58
	- zaštitne	Š2	140,28	33,6*
	- posebne namjene	Š3	108,59	
1.5.	Ostalo poljoprivredno tlo šume i šumsko zemljište	PŠ	3672,23	12,36
				48,37*
	Kopnene površine		7592,70	25,55
				100*
1.6.	Morske površine		**22126,22	74,45
	GRAD RAB - ukupno		29718,92	100

** - dio planiranih površina morskih luka i plaža se preklapa s površinama drugih namjena na 28,23 ha gradske površine

2.1.2. Detaljniji pregled gradskih površina

U ovom poglavlju se daje zajednički prikaz gradskih površina, s osnovnim pregledom. Zasebni popisi pojedinačnih građevinskih područja i površina u naseljima, s njihovim namjenama i postojećim stanjem, se daju za svako naselje u poglavlju 2.2. *Sustav naselja*.

Građevinsko područje naselja

Sljedeća tablica daje iskaz površina građevinskih područja naselja, sa njihovim izgrađenim i neizgrađenim dijelovima, kako ih planira PPUG:

Tablica 5. - Površine građevinskih područja, po naseljima, s izgrađenim i neizgrađenim dijelovima

Redni broj	Grad Rab		Izgrađeni dio GP/ha	Neizgrađeni dio GP/ha	Ukupno ha	Udio izgrađenog dijela u ukupnoj površini naselja (%)
1.1	BARBAT	GRAĐEVINSKA PODRUČJA	101,84	13,22	115,06	88,5
1.2	BANJOL		128,17	15,97	144,14	88,9
1.3	KAMPOR		90,68	13,10	103,78	87,4
1.5	MUNDANIJE		31,98	14,77	46,75	68,4
1.6	PALIT		99,03	15,52	114,55	86,5
1.7	RAB		26,02	0,00	26,02	100,0
1.8	SUPETARSKA DRAGA		78,09	26,94	105,03	74,4
1.0	GRAD RAB	Ukupno	555,81	99,52	655,33	84,8

Građevinsko područje naselja se sastoji od izgrađenog i neizgrađenog dijela. Izgrađeni dio, prema *Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12, 80/13)*, te *Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17)* s kojima je usklađen važeći Plan, može u sebi sadržavati i cjeline neizgrađenih i neuređenih čestica zemljišta površine do 5000 m² (ta površina se odnosi na pojedinu cjelinu takvih čestica) koje s njime čine prostornu cjelinu, dok cjeline neizgrađenih i neuređenih čestica zemljišta veće površine mogu činiti samo neizgrađeni dio.

PPUG Raba ne razlikuje posebno neuređene površine GPN, već su kao neizgrađeni dio GPN iskazane samo površine koje su ujedno i neizgrađene i neuređene. Uz to, nepreciznom izradom PPUG-a, dio izgrađenih površina je prikazan kao neizgrađeni dio GPN.

Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17), propisana je obaveza utvrđivanja neuređenog dijela građevinskog područja (onog na kojem nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura) - a do utvrđivanja će se, po tom zakonu, neizgrađeni dio smatrati neuređenim, i na njemu neće moći biti gradnje do donošenja UPU-a, bez obzira na stvarno stanje uređenosti.

Istim zakonom je utvrđena nova definicija izgrađenog dijela građevinskog područja, kao "područja određenog prostornim planom koje je izgrađeno".

S obzirom na navedeno, pri izmjenama i dopunama PPUG-a, vjerojatno će biti potrebno utvrditi izgrađene i neizgrađene dijelove naselja prema stvarnom stanju izgrađenosti na terenu te će obavezno trebati odrediti neuređene dijelove.

Tablica 6. - Površine građevinskih područja i podaci o stvarnom korištenju tih područja

Naselje	Izgrađena površina izgrađenog dijela GPN (ha)	Neizgrađena površina izgrađenog dijela GPN (ha)	Izgrađena površina neizgrađenog dijela GPN (ha)	Neizgrađena površina neizgrađenog dijela GPN (ha)	Ukupno izgrađena površina GPN (ha)	Ukupno neizgrađena površina GPN (ha)	Udio neizgrađene površine GPN u odnosu na ukupni GPN
Banjol	80,6	29,19	1,63	23,04	82,23	52,23	38,84%
Barbat	69,44	23,78	0,55	19,77	69,99	43,55	38,34%
Kampor	55,55	31,37	0,23	15,40	55,78	46,77	45,61%
Mundanije	22,17	20,04	0	10,54	22,17	30,58	57,97%

Palit	61,43	24,88	0,59	20,16	62,02	45,04	42,07%
Rab	12,75	13,15	0	0	12,75	13,15	50,77%
Sup. Draga	49,64	29,86	0,42	24,69	50,06	54,55	52,15%
Ukupno	352,20	171,65	3,42	113,60	355,00	285,87	44,61%

Neizgrađena površina u GPN-u nije namijenjena samo gradnji zgrada, već i infrastrukturnim (prvenstveno prometnim) građevinama te uređenju prostora koji podižu standard naselja i kvalitetu života u njemu (javne površine, parkovi, sportski tereni, igrališta i sl.).

PPUG u građevinsko područje naselja nije uključio pojedine izgrađene površine. Dio njih su pojedinačne zgrade koje nemaju karakter građevinskog područja, no dio su zgrade izgrađene odmah uz GPN. Izgrađene površine izvan GPN, po naseljima čine ukupno: Banjol 0,89 ha, Barbat 6,16 ha, Kampur 3,73 ha, Mundanije 2,99 ha, Palit 1,78 ha, Supetarska Draga 0,58 ha.

Izdvojena građevinska područja izvan naselja (IGPIN)

a) Poslovna namjena - Na području Grada je planirano samo jedno izdvojeno građevinsko područje poslovne namjene - Poslovna zona Mišnjak. Grad je na osnovi PPUG-a, 26.4.2002., donio *Odluku o osnivanju Radne zone Mišnjak*. Za zonu je donesen UPU 43 - Poslovna zona Mišnjak (Sl. N. PGŽ 36/07).

Tablica 7. - Izdvojena građevinska područja izvan naselja, poslovne namjene (K)

	Gospodarska namjena		Oznaka	Površina / ha			
				Postojeće	Planirano	Ukupno	Udio od površine Grada %
	Poslovna	zona na Mišnjaku (Barbat)	K ₁	0,0	11,7	11,7	0,15
	Ukupno		K	0,0	11,7	11,7	0,15

b) Ugostiteljsko - turistička namjena - Od 8 izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene, 6 ih je planirano kao područje za izgradnju hotela, 1 za izgradnju turističkog naselja (postojeća TZ "Suha Punta" je djelomično izgrađena) te 1 za izgradnju kampa ("Veli Mel").

Tablica 8. - Izdvojena građevinska područja izvan naselja, ugostiteljsko-turističke namjene (T)

naziv zone	Oznaka zone	kategorija	max. broj ležaja	površina zone /ha		
				pos.	plan.	ukupno
kategorija T1 - hoteli s pratećim sadržajima						
Barbatu	T1 ₁	min. 3 zvjezdice	800	0	11,7	11,7
Solinama (Palit)	T1 ₂	min. 3 zvjezdice	15	0	2,0	2,0
Kamenjaku (Mundanije)	T1 ₃	min. 3 zvjezdice	250	0	4,0	4,0
Šurline (Kampur)	T1 ₅	min. 3 zvjezdice	200	0	4,0	4,0

uvala Miral (S. Draga)	T1 ₆	min. 3 zvjezdice	250	1,7	2,3	4,0
Gonar (S. Draga)	T1 ₇	min. 3 zvjezdice	400	0,5	6,1	6,7
kategorija T2 - turistička naselja						
Suha Punta (Kampor)	T2 ₁	min. 3 zvjezdice	2100	17,8	13,8	31,6
kategorija T3 - kampovi-autokampovi						
Kampor (Kampor)	T3 ₃	min. 4 zvjezdice	120	1,0	0	1,0

Ukupna površina zona ugostiteljsko-turističke namjene utvrđenih Prostornim planom iznosi 65 ha. U zonama ugostiteljsko-turističke namjene – hoteli i turistička naselja (T1 i T2) mogu se graditi građevine u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli, i to vrste „hotel“ i vrste „turističko naselje“.

c) Sportsko-rekreacijska namjena - Od 6 izdvojenih građevinskih područja sportsko-rekreacijske namjene, 3 ih je planirano kao centri za vodene sportove (od toga je na planiranoj površini centra u Solinama u uvali Sv. Eufemije izgrađen planirani heliodrom, što može činiti prepreku uređenju ostatka centra), a 3 kao sportsko-rekreacijski centri (staza za motokros i streljana u uvali Mag, sportska dvorana s igralištima u Palitu, te višenamjenski centar u Kamporskoj dragi, djelomično izgrađen, a dijelom i planiran na morskoj površini).

Tablica 9. - Izdvojena građevinska područja izvan naselja, *sportsko-rekreacijske namjene (R)*

Sportsko-rekreacijska namjena	Oznaka	Površina / ha			
		Postojeće	Planirano	Ukupno	Udio od površine Grada/%
centar za vodene sportove (Banjol)	R5 ₁	0,0	5,9	5,9	0,08
centar za vodene sportove u Solinama (Kampor)	R5 ₂	0,0	2,2	2,2	0,03
centar za vodene sportove Hailović (Kampor)	R5 ₃	0,0	2,5	2,5	0,03
sportsko-rekreacijski centar (staza za motokros staza i streljana) u Barbatu	R6 ₁	25,4*	0,0	25,4	0,33
sportsko-rekreacijski centar (sportska dvorana s nogometnim i košarkaškim igralištem) u Palitu	R6 ₂	0,0	2,1	2,1	0,03
Ukupno	R5 + R6	25,4	13,3	38,7	0,51

* u uvali Mag postoji motokros staza, ali bez građevina i pratećih sadržaja, pa se zona za sada smatra neizgrađenom

d) Infrastrukturni sustavi - Od 3 izdvojena građevinska područja infrastrukturnih sustava, 2 su planirana kao kopneni dijelovi luka otvorenih za javni promet, a 1 za smještaj zračne luke (iako u tekstualnom dijelu PPUG-a to područje nije navedeno kao infrastrukturna namjena, na kartografskim prikazima jest, iako bez znake IS).

Tablica 10. - Izdvojena građevinska područja izvan naselja, **infrastrukturna namjena (IS)**

Infrastrukturna namjena	Oznaka	Površina / ha			
		Postojeće	Planirano	Ukupno	Udio od površine Grada/%
luka Pudarica	IS ₂	0,3	0,0	0,3	0,004
trajektna luka Mišnjak	IS ₄	0,8	11,5	12,3	0,16
Ukupno	IS	1,1	11,5	12,6	0,17

Infrastrukturni sustavi kojima PPUG nije odredio površine (prvenstveno cestovni te drugi linijski sustavi), obrađeni su u poglavlju 2.4. *Opremljenost prostora infrastrukturom.*

e) Groblja - Planirano je 5 izdvojenih građevinskih područja groblja. Od toga, 2 postojeća bez proširenja, 2 postojeća s proširenjem i 1 kao proširenje postojećeg groblja smještenog unutar GPN. Memorijalno groblje Kampor se ne koristi za ukop.

Tablica 11. - Izdvojena građevinska područja izvan naselja, **groblja (G)**

Groblja	Oznaka	Površina / ha			
		Postojeće	Planirano	Ukupno	Udio od površine Grada/%
Banjol	G ₁	0,3	0,0	0,3	0,004
Mundanije	G ₂	0,3	0,3	0,6	0,01
Kampor (logor)	G ₃	0,6	0,0	0,6	0,01
Kampor	G ₄	0,0	0,2	0,2	0,003
Supetarska Draga	G ₅	0,2	0,1	0,3	0,004
Ukupno	G	1,4	0,6	2,0	0,03

Osim izdvojenih građevinskih područja groblja izvan naselja, unutar GPN postoje još groblja: Rab (0,59 ha), Sv. Eufemije (0,24 ha) i Barbat (0,45 ha).

Morske luke i plaže

a) Luke otvorene za javni promet - Luke se u ovom poglavlju obrađuju samo po pitanju površine, i to prema planiranom stanju (PPUG) i stanju na terenu, dok se problematika lučkih područja i stanje luka, detaljnije obrađuju u poglavlju 2.4. *Opremljenost prostora infrastrukturom.*

PPUG planira 16 luka otvorenih za javni promet, dok ih zasad, po *Naredbi o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Primorsko-goranske županije (NN 3/15)*, postoji 13. Od tih 13 luka, lučka područja

su utvrđena za područja njih 9: Banjol, Barbat, Grci, Janići, Mišnjak, Padova II, Palit, Pudarica i Rab. Za preostale razvrstane luke (Dumići, Keki, Kamporska Draga i Sv. Eufemija), lučko područje nije utvrđeno.

Luke planirane PPUG-om, koje još nisu razvrstane (Donja Draga, Gonar, Gožinka) imaju dijelom izgrađenu obalu za privez plovila.

Površine postojećih kopnenih i morskih dijelova razvrstanih i planiranih luka, za koje nisu utvrđena lučka područja, date su na osnovu površina iz grafičkog dijela Plana (PPUG).

Luka Mišnjak je luka županijskog značaja, dok su sve ostale lokalnog značaja. PPUG predlaže i razvrstavanje luke Rab kao luke županijskog značaja, u skladu s planiranim razvrstajem iz PPGŽ-a.

Tablica 12. - Luke otvorene za javni promet

Naselje	Broj luka	Ukupna planirana površina luka (ha)	Ukupna postojeća površina luka (ha)	Postojeći kopneni dio luka (ha)	Postojeći morski dio luka (ha)
Banjol	3*	6,68	3,67	0,37	3,30
Barbat	5**	96,23	19,26	1,95	17,31
Kampor	3	32,53	6,24	0,73	5,51
Mundanije	0	-	-	-	-
Palit	1***	6,69	2,72	0,23	2,49
Rab	1****	28,03	9,74	1,04	8,70
Supetarska Draga	3	23,63	12,05	1,00	11,05
Ukupno	16	193,79	53,68	5,32	48,36

* luka Rab je obrađena samo pod naseljem Rab, iako se dijelom nalazi u naselju Banjol

** postojeći i planirani kopneni dijelovi luka Mišnjak i Pudarica nisu u PPUG-u prikazani kao luke otvorene za javni promet, nego kao infrastrukturne površine za prihvat putnika i tereta - lučki terminali; ali se, po planiranoj namjeni (lučke djelatnosti), ovdje računaju kao luke

*** luka Sv. Eufemija je obrađena samo pod naseljem Kampor, iako se dijelom nalazi u naselju Palit

**** postojeći kopneni dio luke Rab nije u PPUG-u prikazan kao luka otvorena za javni promet, nego kao građevinsko područje naselja; ovdje se računa kao postojeći dio luke, s obzirom na to, da je ta površina dio postojećeg lučkog područja i u stvarnosti se tako koristi

Osim luka otvorenih za javni promet, PPUG planira i površine privezišta za potrebe lokalnog stanovništva. Privezište se, prema posebnom propisu, smatra izdvojenim lučkim područjem luke otvorene za javni promet, a na takav su način i planirana PPUG-om (za potrebe lokalnog stanovništva - dakle, prvenstveno kao komunalni vezovi), pa bi se stoga njihova površina trebala uračunavati u površine tih luka. No, pošto lučka područja privezišta nisu utvrđena, niti je utvrđena pripadnost privezišta lučkom području pojedine luke, ovdje ćemo ih dati kao odvojenu kategoriju. S obzirom na relativno male površine, nepreciznost kartografskih podloga i pretežnost morskog dijela privezišta, daju se samo ukupne površine.

Tablica 13. - Privežišta

Naselje	Broj privežišta	Ukupna planirana površina privežišta	Ukupna postojeća površina privežišta
Banjol	3	0,45	0,45
Barbat	4	3,49	3,49
Kampor	2	6,18	1,11
Mundanije	0	-	-
Palit	0	-	-
Rab	0	-	-
Supetarska Draga	4	4,27	4,27
Ukupno	13	14,39	9,32

b) Luke posebne namjene - Od 6 luka posebne namjene, 2 su planirane kao luke nautičkog turizma (postojeće ACI marine Rab i Supetarska Draga) te 4 kao brodogradilišne luke (postojeće, za potrebe obrta za izgradnju i popravak plovila).

Tablica 14. - Luke posebne namjene

Naselje	Broj luka	Ukupna planska površina luka	Postojeća površina luka	Postojeći kopneni dio luka	Postojeći morski dio luka
Banjol	3	2,56	2,56	0,42	2,14
Barbat	2	0,61	0,61	0,20	0,41
Kampor	0	-	-	-	-
Mundanije	0	-	-	-	-
Palit	0	-	-	-	-
Rab	0	-	-	-	-
Supetarska Draga	1*	6,38	6,38	2,34	4,04
Ukupno	6	9,55	9,55	2,96	6,59

* - površina kopnenog dijela luke nautičkog turizma se preklapa s površinom građevinskog područja naselja

c) Privežišta privremenog-sezonskog karaktera - PPUG ih planira 6, i to navedenog naziva u tekstualnom dijelu tog plana, a kao "povremena privežišta unutar površina drugih namjena" na grafičkim prikazima. S obzirom na to, da ih PPUG smatra dijelom druge namjene, ne iskazuju se kao posebne površine. (vidi poglavlje 2.4. za daljnju razradu ove problematike).

d) Morske plaže - Teško je na zadovoljavajući način dati sumaran pregled stvarne uređenosti plaža (pošto njihove planske površine obuhvaćaju visokokvalitetne prirodno stvorene plaže sa ili bez pratećih sadržaja, prirodne obale bez plažnih odlika, uređene plaže sa ili bez pratećih sadržaja, izgrađena kupališta sa ili bez pratećih sadržaja, mnoge na divlje izgrađene gatove i vezove za brodice), a također nije u većini slučajeva moguće ni zadovoljavajuće odrediti postojeće kopnene i morske dijelove, zahvaljujući neusklađenosti podloga na kojima je rađen PPUG sa stvarnim položajem obale. Detaljniji opisi stanja plaža u pojedinim naseljima se mogu naći u poglavlju 2.2. *Sustav naselja*. Pretežni dio površine plaža otpada na njihov

akvatorij (90-95%). Stoga se u sljedećoj tablici daju ukupne površine planiranih uređenih i prirodnih plaža, s aproksimativnom duljinom obale koju zauzimaju.

Tablica 15. - Morske plaže

Naselje	Ukupni broj plaža*	Ukupna površina plaža (ha)	Ukupna duljina obale pl. (km)	Broj uređenih plaža	Površina uređenih plaža (ha)	Duljina obale uređenih plaža (km)	Broj prirodnih plaža**	Površina prirodnih plaža (ha)	Duljina obale prirodnih plaža (km)
Banjol	5	32,81	4,29	4	30,38	3,92	1	2,43	0,37
Barbat	6	39,65	4,88	5	33,01	3,88	1	6,64	1,0
Kampor	12	71,16	7,88	5	28,26	2,97	7	42,90	4,91
Mundanije	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Palit	1	5,97	0,66	0	-	-	1	5,97	0,66
Rab	1	9,39	1,17	1	9,39	1,17	0	-	-
Supetarska Draga	9	83,30	9,30	5	44,80	5,04	4	38,50	4,26
Ukupno	34	242,28	28,18	20	145,84	16,98	14	96,44	11,20

* - broj plaža iskazuje odvojene planske površine plaža

** - neke od PPUG-om planiranih prirodnih plaža imaju dijelom ili čak u cijelosti uređenu obalu, pa ne bi trebale biti planirane kao prirodne

Ostale površine

Šumske, poljoprivredne i druge prirodne površine su obrađene u poglavlju 2.5. *Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja.*

2.2. Sustav naselja

Grad Rab se sastoji od sedam naselja: Banjol, Barbat, Kampor, Mundanije, Palit, Rab i Supetarska Draga. Središnje gradsko naselje je Rab, koji je PPPGŽ-om definiran kao razvojno središte mikroregije Rab.

Naselje (grad) Rab predstavlja povijesni centar gradskog područja, koji je kontinuitetom razvoja donedavno nosio većinu središnjih funkcija (upravnih, gospodarskih i društvenih). U novije vrijeme, zahtjevi suvremenog društva i novih prostornih standarda su uzrokovali djelomično izmještanje takvih sadržaja iz prostorom ograničene stare gradske jezgre, u susjedna naselja, pa tako sada središte gradskog područja zajednički čine naselje Rab, jugoistočni dio naselja Palit i sjeverozapadni dio naselja Banjol.

Ostala naselja Grada Raba nemaju urbani karakter, niti prave centre, pa je stoga teško razlikovati središnje i izdvojene dijelove građevinskih područja naselja.

Pretežni dio izgrađenog područja je razasut uz glavne gradske prometnice - državnu cestu D105 (Mišnjak - Lopar) i županijsku cestu Ž5139 (Barbat - Kampor), te morsku obalu.

Tablica 16. - Gustoća stanovništva po naseljima Grada Raba

Naselje	Broj stanovnika	Površina naselja (ha)	Gustoća naseljenosti (st/ha)	Površina građevinskog područja naselja (GPN) (ha)	Broj stanovnika/ Površina GPN (st/ha)	Izgrađena površina GPN (ha)	Broj stanovnika/ Izgrađena površina GPN (st/ha)
Banjol	1907	857,44	2,22	134,46	14,18	82,23	23,19
Barbat	1242	2387,81	0,52	113,54	10,94	69,99	17,74
Kampor	1173	2200,58	0,53	102,55	11,44	55,78	21,03
Mundanije	520	799,24	0,65	52,75	9,86	22,17	23,46
Palit	1687	205,66	8,20	107,06	15,76	62,02	27,20
Rab	437	36,58	11,95	25,90	16,87	12,75	34,27
Supetarska Draga	1099	1105,58	0,99	104,61	10,51	50,06	21,95
Ukupno	8065	7591,89	1,06	640,87	12,58	355,00	22,72

Kako je samo nešto više od trećine stanova na području Grada stalno nastanjeno, pa stoga i broj stalnih stanovnika ne reflektira stvarnu zauzetost prostora, sljedećom tablicom pokušat će se kroz broj izgrađenih stanova (zbroy stanova za stalno stanovanje, stanova koji se koriste povremeno i stanova u kojima se samo obavlja djelatnost) prikazati i postojeću gustoću izgrađenosti na području pojedinog naselja (podaci o broju postojećih zgrada nisu raspoloživi). Udio stanova za stalno stanovanje u ukupnom broju stanova je prikazan u tablici 1., na str. 8./9. ovog Izvješća (poglavlje 1.3.2. *Stanovništvo*), dok su detaljniji podaci o upotrebi stambenih jedinica na raspolaganju samo za cijelo gradsko područje (tablica 2., str. 9.), ali ne i za pojedina naselja.

Tablica 17. - Gustoća stanova po naseljima Grada Raba

Naselje	Broj stanova	Izgrađena površina GPN (ha)	Broj stanova/ Izgrađena površina GPN (st/ha)
Banjol	1778	82,23	21,62
Barbat	1635	69,99	23,36
Kampor	1027	55,78	18,41
Mundanije	304	22,17	13,71
Palit	1385	62,02	22,33
Rab	412	12,75	32,31
Supetarska Draga	1157	50,06	23,11
Ukupno	7698	355,00	21,68

Usporedbom podataka o udjelu stanova za stalno stanovanje u ukupnom broju stanova (tablica 1., poglavlje 1.3.2. *Stanovništvo*) s gustoćama stanovništva (tablica 16.) i stanova (tablica 17.), daje se zaključiti kako je način naseljavanja sličan na gotovo cijelom gradskom području, s pokazateljima koji po naseljima uglavnom odgovaraju prosjeku za cijeli Grad. Pri tome se kao iznimka izdvajaju:

- naselje Rab (stara jezgra), kao povijesnim naslijeđem i tokovima posebno oblikovana cjelina, velike gustoće, no sa manjim udjelom stalnog stanovanja nego li bi se u takvoj sredini očekivalo, što se može pripisati zamjetnom trendu iseljavanja;
- naselje Barbat, s visokim udjelom stalnog stanovanja (77,37%, najviši na gradskom području), koji, uspoređen s činjenicom da je u tom naselju gustoća stanovnika u izgrađenom području najmanja u Gradu (17,74 st/ha), gustoća stanova prosječna te da na svaki postojeći stan dolazi samo 0,76 stanovnika, ukazuje na to da se značajan dio tih stalno nastanjenih stanova ustvari tako ne koristi i da spadaju u kategoriju privremeno nenastanjenih stanova (s obzirom na karakter izgradnje Barbata, pretežno recentno izgrađenog naselja, za pretpostaviti je kako se u stvarnosti tu radi o stanovima za odmor ili turističku djelatnost).

Društveni sadržaji u naseljima

U naselju **Rab** se nalaze:

- Gradska uprava Grada Raba
- Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji - Ispostava Rab
- Općinski sud u Rabu
- Županijska lučka uprava Rab
- Lučka kapetanija Rijeka - Lučka ispostava Rab
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Ispostava u Rabu
- FINA - poslovnica Rab
- Turistička zajednica Grada Raba
- Gradsko društvo crvenog križa Rab
- Osnovna glazbena škola Ivana Matetića Ronjgova, Rijeka - Područni odjel Rab, (65 učenika, 6 odjela, 1 smjena)
- Pučko otvoreno učilište Rab (glazbeni, scenski, galerijski, kinematografski i obrazovni sadržaji)
- Gradska knjižnica Rab
- Župni ured Rab (Župa uznesenja B.D. Marije, župna crkva: Uznesenja B.D. Marije, samostanske crkve: sv. Andrija i sv. Antun Opat, ostale crkve: sv. Justina, Sv. Križ, sv. Antun Padovanski, sv. Duh (vulgo sv. Nikola), sv. Franjo)

U naselju **Palit** se nalaze:

- Policijska uprava primorsko-goranska, Policijska postaja Rab
- Ured za obranu, Uprava Rijeka, Ured Crikvenica, Odsjek Rab
- Dobrovoljno vatrogasno društvo Rab
- Primorsko-goranska županija - ispostava Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Regionalni ured Rijeka - Ispostava Rab
- Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Rijeka - Ispostava Rab
- Hrvatska pošta, poštanski ured Rab
- Centar za socijalnu skrb Crikvenica - Podružnica Rab (u Domu zdravlja)
- Savjetovalište za obitelj, djecu i mladež (u Domu zdravlja)
- Dom zdravlja Primorsko-goranske županije - Ispostava Rab (opća medicina, stomatološka ambulanta, ginekološka ambulanta, pedijatrijska ambulanta, patронаža, laboratorij, hitna pomoć)
- Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije - Ispostava Rab
- Dječji vrtić Pahuljica, (3 jasličke odgojne skupine (36 mjesta), 7 vrtićkih (2 poludnevni program - 44 mjesta, 5 cjelodnevni - 110 mjesta), program predškole za djecu koja nisu pohađala predškolski odgoj)
- Školska sportska dvorana

U naselju **Banjol** se nalaze:

- Dom za starije i nemoćne osobe Rab
- OŠ Ivana Rabljanina (467 učenika, 20 odjela, 2 smjene, 4 učionice razredne nastave (78 učeničkih mjesta), 10 predmetne (300 učeničkih mjesta), sportska dvorana, knjižnica, dvorana za posebne potrebe, kuhinja, blagovaonica; Program za učenike s teškoćama u razvoju, 1 učenik, 1 odjel, 1 učionica razredne nastave (10 učeničkih mjesta))
- područna OŠ Banjol (21 učenik, 2 odjela, 1 smjena, 3 učionice razredne nastave (40 učeničkih mjesta), igralište)
- SŠ Markantuna de Dominisa (gimnazija, 4-godišnji i 3-godišnji strukovni programi - 227 učenika, 11 odjela, 2 smjene, 6 nespecijaliziranih učionica (180 učeničkih mjesta), informatička učionica (16 učeničkih mjesta), 2 laboratorija (30 učeničkih mjesta), knjižnica)
- Župa sv. Marije Magdalene (župna crkva: sv. Lucije, ostale crkve: sv. Marija Magdalena)
- nogometno igralište Blato

U naselju **Barbat** se nalaze:

- područna OŠ Barbat (47 učenika, 4 odjela, 1 smjena, 4 učionice razredne nastave (45 učeničkih mjesta), igralište)
- Župa sv. Stjepana I.p.m. (župna crkva: sv. Stjepana I.p.m.)
- igralište "Barbat"
- motokros staza u uvali Mag

U naselju **Kampor** se nalaze:

- Psihijatrijska bolnica Rab
- područna OŠ Kampor (42 učenika, 4 odjela, 1 smjena, 4 učionice razredne nastave (60 učeničkih mjesta), igralište)
- Župa sv. Eufemije dj.m. (župna i samostanska crkva: sv. Bernardina Sienskog, ostale crkve: sv. Eufemija)
- sportsko-košarkaško igralište

U naselju **Mundanije** se nalaze:

- područna OŠ Mundanije (14 učenika, 2 odjela, 1 smjena, 2 učionice razredne nastave (25 učeničkih mjesta), igralište)
- Župa sv. Mateja, ap. ev. (župna crkva: sv. Mateja, ap. ev., ostale crkve: sv. Ilija, prorok)

U naselju **Supetarska Draga** se nalaze:

- područna OŠ Supetarska Draga (31 učenik, 2 odjela, 1 smjena, 4 učionice razredne nastave (50 učeničkih mjesta), igralište)
- Dječji vrtić Pahuljica - Podružnica Supetarska Draga (1 odgojna skupina (cjelodnevni program - 19 mjesta), otvoreno 2012.)
- Župa sv. Petra ap. (župna crkva: sv. Petra ap.)

Opis izgrađenog područja

S obzirom na prostorni razvoj, koji je nadišao razgraničenja naselja i stvorio vlastiti sustav, prikladno je opisati izgrađeno područje Grada i prema prostornim cjelinama, a ne samo prema naseljima, pa se tako da razlikovati pet glavnih područja izgrađenosti, sa svojim posebnim karakteristikama:

1. središnji dio Grada (Rab, Palit i SZ Banjol)

stari jezgri grada Raba (tipična gusta jezgra primorskih gradova, s društvenim (upravnim i kulturnim) i ugostiteljsko-turističkim sadržajima, od ostalih naselja odvojena javnim zelenim površinama (park šuma Komrčar, park Boškopin)) gravitiraju: jugoistočni dio Palita s društvenim, gospodarskim i rekreacijskim sadržajima (Palit je mlado naselje, pretežno samostojećih kuća, te relativno kvalitetne prometne mreže za rapske standarde) te sjeverozapadni dio Banjola s lučkom obalom i nešto društvenih i gospodarskih sadržaja (najvećim dijelom ga čini mlađa stambena, pretežno individualna izgradnja slabih oblikovnih i urbanih odlika, a prometna mreža je, osim glavnih gradskih prometnica, substandardna)

2. obalni pojas Barbat-Banjol

područje ovih dvaju naselja između ceste D105 i mora, čini neprekinuto tkivo novije individualne (stambene, vikendaške i apartmanske) gradnje koje se proteže od barbatskih Ravnica do I. Padove; gustoća izgrađenosti je visoka; osim glavnih gradskih prometnica, prometnu mrežu čine mahom individualni, poluprivatni pristupni putevi ili nezadovoljavajuće kolnopješačke prometnice; Ž5139 nije zadovoljavajućeg profila i nedostaju joj nogostupi; neka od područja (npr. Pendi i Ivići u Banjolu) nemaju stvarnih kolnih prometnica, niti mogućnosti pristupa interventnih vozila, a s obzirom na gustoću izgrađenosti, nije niti vjerojatno kako će u budućnosti biti moguće ispraviti to stanje; naselja nemaju ni oblikovnih niti društvenih vrijednosti, pa ne pružaju druge kvalitete osim individualnog stanovanja; preostale neizgrađene praznine ne pružaju mogućnost za zadovoljavajuću sanaciju naselja; barbatska obala je gotovo u cijelosti uzurpirana vezovima za brodice, što predstavlja opasnost za kupaće i u svakom pogledu predstavlja kršenje propisa o udaljenosti plovila od plaža.

3. Kampor (polje i punta)

naselje je razvučeno, s manjim prekidima, uz cestu Ž5139 od uvale Sv. Fumije do Kamporske drage, odnosno uvale Miral, pretežno ga čine individualne stambene kuće slabih oblikovnih i urbanih odlika; gustoća izgrađenosti je osrednja; osim glavne ceste, prometnu mrežu mahom čine pristupni putevi i nešto nerazvrstanih kolnopješačkih cesta; gušći dio naselja se nalazi na Punt Kampora; u naselju nema značajnijih društvenih ili gospodarskih sadržaja, osim sklopa Psihijatrijske bolnice.

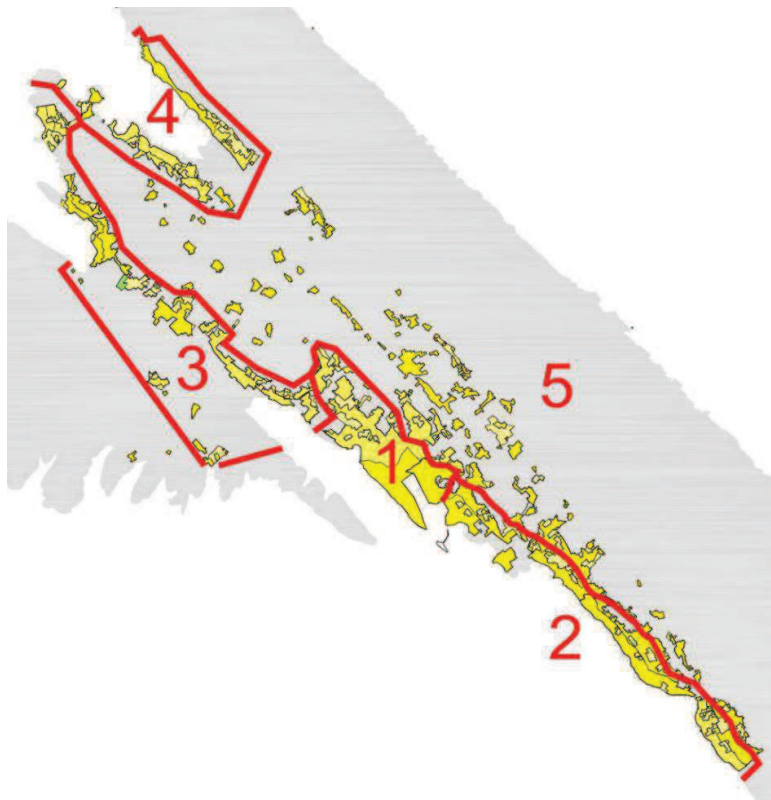
4. Supetarska Draga - obalno područje

razdijeljeno je na dva dijela: Gornju Supetarsku Dragu uz cestu D105 na sjeveroistočnoj strani uvale, kojeg čini razvučeni niz novije individualne (stambene, vikendaške i apartmanske) gradnje slabih oblikovnih i urbanih odlika te Donju Supetarsku Dragu na jugozapadnoj strani uvale (poluotoku Gonaru), sličnog načina gradnje, ali nešto zgusnutije i urbanije tipologije; gustoća izgrađenosti je pretežno osrednja, ali mjestimično visoka; prometnu mrežu, osim javnih cesta, u većoj mjeri čine nerazvrstane kolnopješačke prometnice u gušćim dijelovima, te pristupni putevi uz javne ceste; obala u izgrađenim dijelovima naselja je uglavnom iskorištena za luke i privezišta; u naselju nema značajnijih društvenih ili gospodarskih sadržaja, osim ACI marine u Gornjoj Dragi

5. unutrašnje područje (Mundanije, gornji Banjol i Barbat, pobje Ripina (između Kampora i Supetarske Drage) i jugoistočni dio Supetarske Drage)

Sastoji se pretežno od starih zaselaka, uglavnom proširivanih izgradnjom novih kuća, a uz cestu D105 na području Mundanija se javlja razasuta gradnja koja pomalo uzurpira polja i krajolik; prometnu mrežu uglavnom čine prošireni stari putevi; gustoća izgrađenosti je mala; uz cestu D105 na području Banjola i Barbata, gradnja je sličnog karaktera kao u 2. području, ali manje gustoće

Slika 3. - Shematski prikaz područja izgrađenosti

Detaljni pregled naselja

Pošto je sustav postojećih i planiranih namjena površina na području Grada dosta složen, pregled površina po naseljima se daje prema površinama planiranim važećim PPUG-om Grada Raba (SN PGŽ 15/04, 50/05, 18/07, 47/11, 19/16).

Banjol

Površina: 857,44 ha

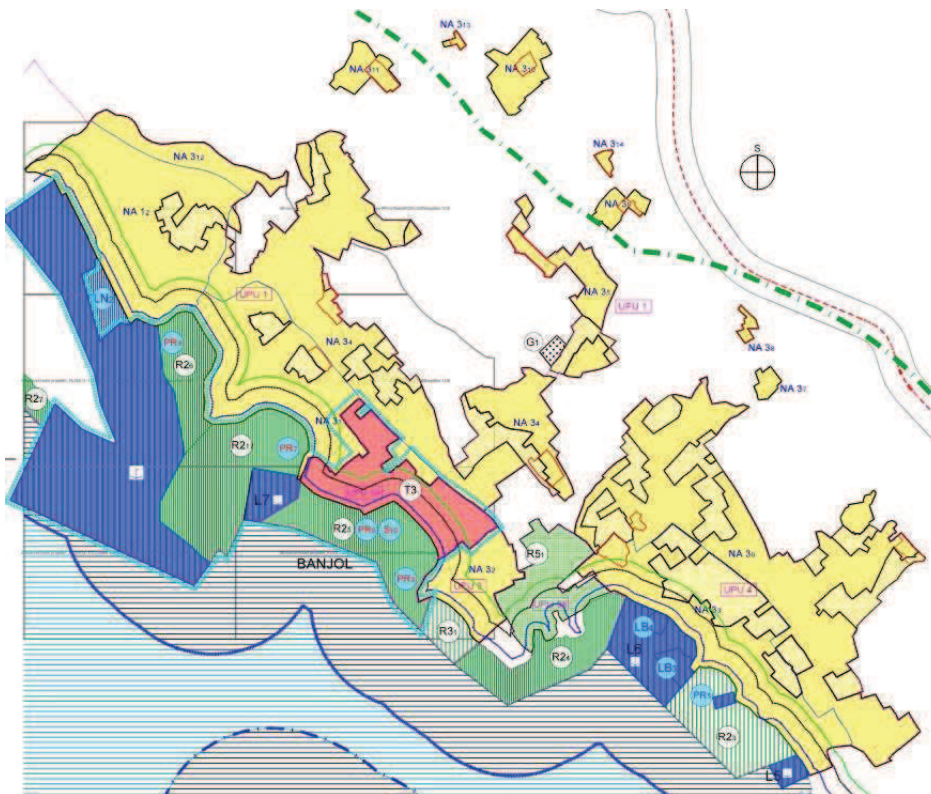
Broj stanovnika: 1907

Ukupna površina građevinskog područja naselja: 134,46 ha

Građevinsko područje naselja i stvarna izgrađenost:

Površina građevinskog područja naselja Banjol, iznosi 134,46 ha, od čega je izgrađeni dio 109,79 ha, a neizgrađeni 24,67 (što čini 18,35% GPN). Stvarno izgrađena površina zemljišta je 83,12 ha, od čega 0,89 ha nije obuhvaćeno GPN-om, pa prema tome, raspoloživa neizgrađena površina unutar GPN iznosi 52,23 ha.

Slika 4. - Građevinska područja naselja Banjol

Izdvojena građevinska područja izvan naselja:

R5₁ - centar za vodene sportove u Banjolu

neizgrađen, prostor se u manjem dijelu koristi kao odlagalište plovnih objekata, površina 5,95 ha,

G1 - groblje Banjol

izgrađeno, iskorišteno cca 80%, površina 0,6 ha,

Korištenje izvan naselja:

R2₃ - uređena plaža "Banjol naselje"

površina 6,04 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), dijelom neuređena, slabo opremljena, na dijelu obale su vezovi za brodice

R2₄ - uređena plaža "rt Artić"

površina 5,83 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), pretežno neuređena, slabo opremljena,

R2₅ - uređena plaža "Padova III"

površina 7,64 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini manje od 5%), pretežno uređena, malo pratećih sadržaja, na dijelu obale su vezovi za brodice, unutar obuhvata plaže su planirana 2 povremena privezišta (0,33 ha)

R2₆ - uređena plaža "Padova I"

površina 10,13 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini manje od 5%), dijelom uređena, malo pratećih sadržaja, na dijelu obale su vezovi za brodice, unutar akvatorija plaže je planirano 1 povremeno privezište (0,13 ha)

R2₁₇ - uređena plaža „Padova II“

površina 4,04 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini manje od 5%), dijelom uređena, malo pratećih sadržaja, na dijelu obale su vezovi za brodice, unutar akvatorija plaže je planirano 1 povremeno privezište (0,15 ha)

R3₁ - prirodna plaža "Padova III"

površina 1,81 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), uglavnom uređena, obala nema značajni prirodnih obilježja, malo pratećih sadržaja

Pomorski promet:

luka otvorena za javni promet "Rab"

površina 28,03 ha, postojeće lučko područje 9,81 ha (kopneni dio 1,11 ha, morski dio 8,70 ha), a planirano proširenje je gotovo u cijelosti morski dio, PPUGom planirana granica kopnenog dijela mjestimično nije u skladu sa stvarnim načinom korištenja niti utvrđenim lučkim područjem; dijelom je u naselju Rab

L5 - luka otvorena za javni promet "Keki"

površina 0,64 ha (kopneni dio 0,11 ha, morski 0,53 ha), PPUGom planirana granica morskog dijela mjestimično nije u skladu sa stvarnim stanjem

L6 - luka otvorena za javni promet "Banjol"

postojeći kopneni dio 0,21 ha, morski 1,65 ha, površina planirana PPUG-om nije usklađena među kartografskim prikazima 1. i 4.2., s razlikom od 1,12 ha u morskom dijelu; kao mjerodavna, pri izradi UPU-a 4 i utvrđivanju lučkog područja je korištena planska površina iz kartografskog prikaza 4.2. (3,75 ha)

pri tome, postoje manje razlike između planskih površina u PPUG-u i UPU-u 4 te Odlukom utvrđenog lučkog područja

L7 - luka otvorena za javni promet "Padova II"

površina 1,70 ha (kopneni dio 0,05 ha, morski dio 1,65 ha),

LN2 - luka nautičkog turizma "ACI marina Rab"

površina 1,57 ha (kopneni dio 0,17 ha, morski dio 1,40 ha),

LB3 - luka posebne namjene - brodogradilište

površina 0,69 ha (kopneni dio 0,19 ha, morski dio 0,5 ha),

LB4 - luka posebne namjene - brodogradilište

površina 0,30 ha (kopneni dio 0,06 ha, morski dio 0,24 ha),

PR5 – stalno privezište

ukupna površina 0,45 ha, postojeći vezovi; okružena su akvatorijem plaže, pa nemaju pristup s mora

PR6-9 - povremena privezišta

Ukupna površina, 0,61 ha, postojeći vezovi;

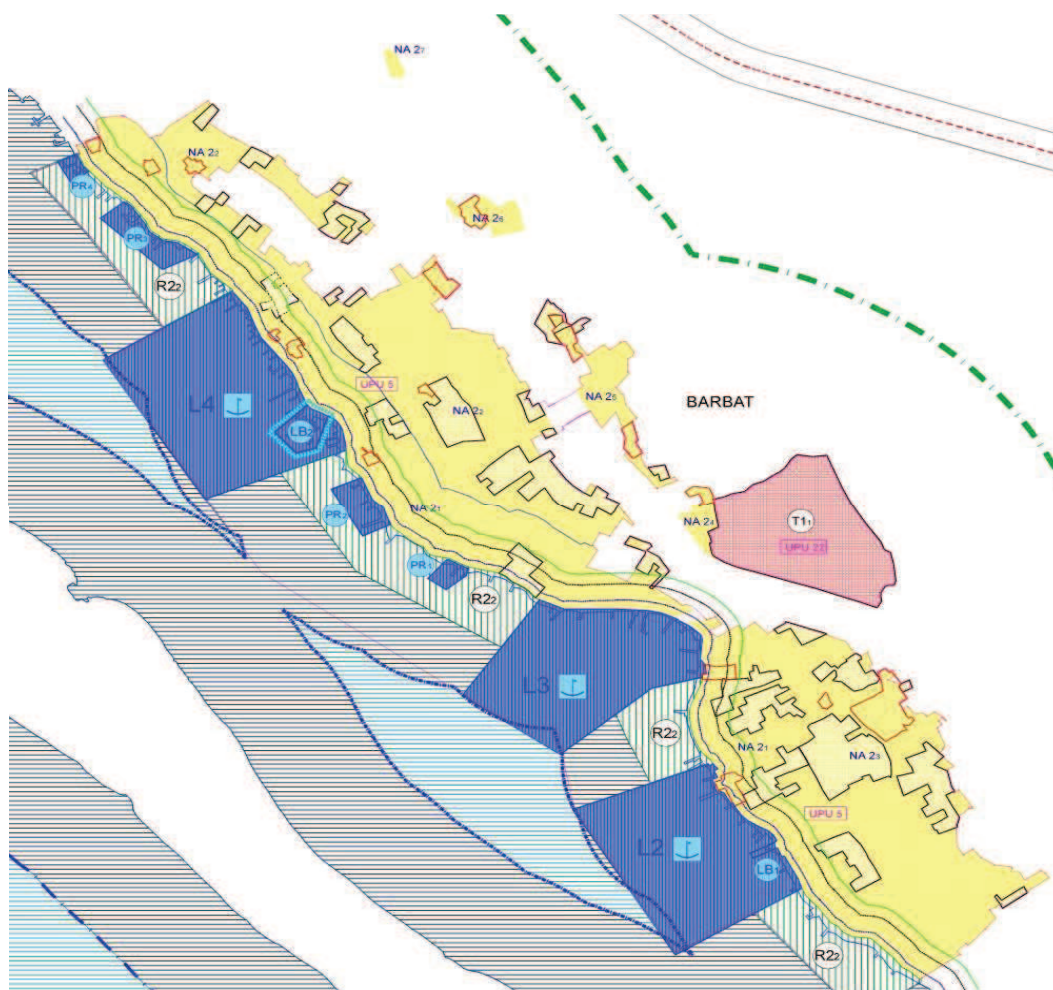
Barbat

Površina: 2387,81 ha

Broj stanovnika: 1242

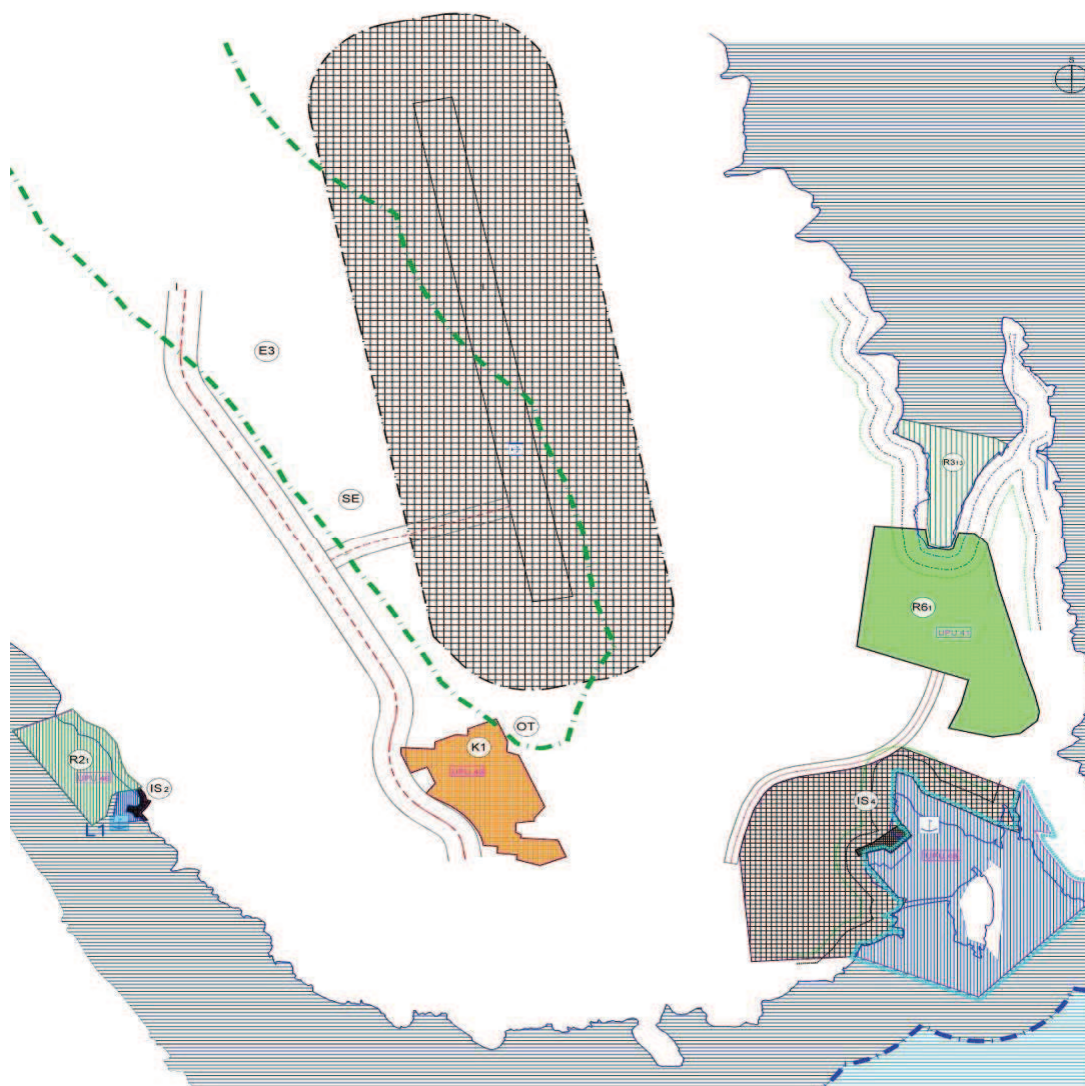
Ukupna površina građevinskog područja naselja: 113,54 ha

Slika 5. - Građevinska područja naselja Barbat

Građevinsko područje naselja i stvarna izgrađenost:

Površina građevinskog područja naselja Barbat, iznosi 113,54 ha, od čega je izgrađeni dio 93,22 ha, a neizgrađeni 20,32 (što čini 17,90% GPN). Stvarno izgrađena površina zemljišta je 76,15 ha, od čega 6,16 ha nije obuhvaćeno GPN-om, pa prema tome, raspoloživa neizgrađena površina unutar GPN iznosi 43,55 ha.

Slika 6. - Građevinsko područje Barbat - istočni dio

Izdvojena građevinska područja izvan naselja:

K1 "Poslovna zona Mišnjak" - poslovna namjena

neizgrađeno (u tijeku je uređenje građevinskog zemljišta), površina 11,78 ha, planski (UPU)
kapacitet 14 građevnih čestica

T1 "Barbat" - ugostiteljsko-turistička namjena - hotel

neizgrađeno, površina 11,76 ha, planski kapacitet 800 ležaja,

R6 "Mag" - sportsko-rekreacijski centar - staza za motokros i streljana

gruba staza postoji, ali bez ikakvih pratećih sadržaja, pa se područje može smatrati
neizgrađenim, površina 25,19 ha

Zračna luka "Mišnjak"

neizgrađeno, površina 175,53 ha, za prihvat zrakoplova od 50 do 150 putnika

Korištenje izvan naselja:

R2₁ - uređena plaža "Pudarica"

površina 7,80 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 15%), dijelom uređeno

R2₂ - uređena plaža "Grci - Barbat naselje"

4 odvojene površine od ukupno 25,21 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%),
manjim dijelom uređena kao plaža, uglavnom zauzeta izgrađenim vezovima za brodice;
unutar obuhvata plaže su planirana 4 privezišta (3,49 ha)

R3₁₃ - prirodna plaža "Mag"

površina 6,93 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio je zanemarive površine), prirodnih
obilježja

Pomorski promet:

luka otvorena za javni promet "Mišnjak"

planirana površina 19,10 ha - kao lučko područje (dakle kao luka), planiran je samo morski
dio; kopneni dio nije planiran kao lučko područje, već kao infrastrukturna površina za
prihvat putnika i tereta - lučki terminal (postojeća površina 0,79 ha, planirana 26,90 ha)
za luku je utvrđeno lučko područje, površine 8,17 ha (kopneni dio 1,15 ha, morski dio 7,02
ha)

L1 - luka otvorena za javni promet "Pudarica"

planirana površina 0,69 ha - kao lučko područje (dakle kao luka), planiran je samo morski
dio; kopneni dio nije planiran kao lučko područje, već kao infrastrukturna površina za
prihvat putnika i tereta - lučki terminal (postojeća površina 0,30 ha)
za luku je utvrđeno lučko područje, površine 1,32 ha, PPUG-om planirana granica nije u
skladu s postojećim lučkim područjem

L2 - luka otvorena za javni promet - prema PPUG-u i Odluci o utvrđivanju lučkog područja, to je
luka "Grci", a prema UPU-u 5, to je luka "Kaštel"; naziv koji se koristi u Rabu je "Kaštel";

postojeći kopneni dio 0,19 ha, morski 2,81 ha, površina planirana PPUG-om je 15,78 ha,
postoje manje razlike između planskih površina u PPUG-u i UPU-u 5 te Odlukom utvrđenog
lučkog područja

L3 - luka otvorena za javni promet - prema PPUG-u je to je luka "Kaštel", a prema UPU-u 5 je to luka "Grci", no prema Odluci o utvrđivanju lučkog područja, to je luka "Barbat", pod kojim nazivom se vodi i u Naredbi o razvrstaju luka, naziv koji se koristi u Rabu je "Grci";

postojeći kopneni dio 0,29 ha, a morski 3,55 ha, površina planirana PPUG-om je 14,97 ha, postoje manje razlike između planskih površina u PPUG-u i UPU-u 5 te Odlukom utvrđenog lučkog područja

L4 - luka otvorena za javni promet "Janići"

postojeći kopneni dio 0,38 ha, morski 3,24 ha, površina planirana PPUG-om je 17,70 ha

LB1 - luka posebne namjene - brodogradilište

površina 0,1 ha (postojeći kopneni dio 0,03 ha, morski dio 0,07 ha)

LB2 - luka posebne namjene - brodogradilište

površina 1,06 ha (kopneni dio 0,17 ha, morski dio 0,89 ha)

PR1-4 - privezišta

ukupna površina 3,49 ha, postojeći vezovi

Kampor

Površina: 2200,58 ha

Broj stanovnika: 1173

Ukupna površina građevinskog područja naselja: 102,55 ha

Građevinsko područje naselja i stvarna izgrađenost:

Površina građevinskog područja naselja Kampor, iznosi 102,55 ha, od čega je izgrađeni dio 86,92 ha, a neizgrađeni 15,63 (što čini 15,24% GPN). Stvarno izgrađena površina zemljišta je 59,51 ha, od čega 3,73 ha nije obuhvaćeno GPN-om, pa prema tome, raspoloživa neizgrađena površina unutar GPN iznosi 46,77 ha.

Slika 7. - Građevinska područja naselja Kampor

Izdvojena građevinska područja izvan naselja:

T14 "Šurline" - ugostiteljsko-turistička namjena - hotel

neizgrađen, površina 4,25 ha, planski kapacitet 200 ležaja,

T21 "Suha Punta" - ugostiteljsko-turistička namjena - turističko naselje

dijelom izgrađeno, površina 31,43 ha (PPUGom određeni izgrađeni dio GP je 17,62 ha, a uključuje i 0,34 ha privatnih kuća, dok je neizgrađeni dio 13,81 ha, iako je unutar njega 1,40 ha izgrađeno privatnim kućama, 1 ha uređen kao rekreacijske i parkirališne površine, a još 2,44 ha je uređeni dio čestice turističkog naselja), planski kapacitet 2100 ležaja.

T3₃"Kampor" - ugostiteljsko-turistička namjena - kamp

izgrađen kao kamp "Lando", površina 0,56 ha, planski kapacitet 120 ležaja, ostvareni 108

R5₂ - centar za vodene sportove u Solinama

neizgrađen, površina 2,20 ha (na dijelu planirane površine je izgrađen helidrom)

R5₃"Halović" - centar za vodene sportove

neizgrađen, površina 2,52 ha

R6₃ - sportsko-rekreacijski centar u Kamporskoj dragi

dijelom izgrađeno, površina 0,76 ha (0,12 ha izgrađeno; 0,21 ha planirano na površini mora),

G3 - groblje Kampor (logor)

spomen groblje, izgrađeno, površina 0,61 ha,

M - memorijalni centar

neizgrađen, površina 1,32 ha,

Korištenje izvan naselja:

R2₈ - uređena plaža "uvala Kandarola"

dva dijela, ukupne površine 6,14 ha; dio u uvali Gavranišće je 3,17 ha (od toga kopneni dio 1,52 ha), dijelom uređen; dio u uvali Kandarola je 2,98 ha (od toga kopneni dio 0,77 ha), prirodnih je obilježja, bez sadržaja; unutar obuhvata plaže je planirano 1 povremeno sidrište

R2₉ - uređena plaža "Suha Punta"

površina 8,89 (od toga kopneni dio 2,56 ha), dijelom uređeno, obala pretežno neuređena

R2₁₀ - uređena plaža "Kamporska draga (Veli Mel)"

površina 10,01 ha (od toga kopneni dio 2,99 ha, no uključuje i 2,07 ha javnih prometnih površina), dijelom uređeno

R2₁₁ - uređena plaža "Hrid Boljkovac"

površina 3,37 ha (od toga kopneni dio 0,65 ha, no dijelom uključuje i javne prometne površine), dijelom uređena, malo pratećih sadržaja, na dijelu obale su vezovi za brodice, unutar obuhvata plaže je planirano 1 privezište (0,41 ha)

R2₁₈ - uređena plaža

površina 0,37 ha (od toga kopneni dio 0,12 ha)

R3₃ - prirodna plaža u uvali Sv. Eufemije

površina 3,65 ha (od toga kopneni dio 1,02 ha), prirodnih obilježja

R3₄ - prirodna plaža u uvali Matovica

površina 3,35 ha (od toga kopneni dio 0,84 ha), dio obale je uređena plaža, manji dijelovi obale se koriste za privez brodica, unutar obuhvata plaže je planirano 1 povremeno sidrište

R3₅ - prirodna plaža u uvalama Gožinka i Jelenovica

površina 14,98 ha (od toga kopneni dio 3,00 ha), prirodnih obilježja, dio akvatorija plaže u uvali Gožinka, planiran je na plovnom putu i zatvara pristup planiranoj luci Gožinka

R3₆ - prirodna plaža na rtu Kaštelina

površina 6,52 ha (od toga kopneni dio 0,6 ha), prirodnih obilježja, ali na par mjesta postoje divlje izgrađeni vezovi

R3₁₁ - prirodna plaža kod uvala Kandarola i Gavranišće

tri dijela, ukupne površine 10,33 ha (od toga kopneni dio 3,52 ha), pretežno prirodnih obilježja, na malom dijelu uređena, unutar obuhvata plaže je planirano 1 povremeno privezište (0,20 ha)

R3₁₂ - prirodna plaža u uvali Vela Komunčica

površina 7,12 ha (od toga kopneni dio 3,06 ha), pretežno prirodnih obilježja, manji dijelovi obale se koriste za privez brodica, unutar obuhvata plaže su planirana 2 povremena privezišta (2,01 ha) i 1 povremeno sidrište

Pomorski promet:**L9 - luka otvorena za javni promet "Sv. Eufemija"**

planirana površina 8,41 ha (postojeći kopneni dio 0,44 ha, morski 1,88 ha; planirano proširenje kopnenog dijela za 0,19 ha, a morskog za 6,21 ha), PPUGom planirana granica kopnenog dijela mjestimično nije u skladu sa stvarnim načinom korištenja, dijelom je u naselju Palit

L10 - planirana luka otvorena za javni promet "Gožinka"

planirana površina 3,91 ha, postoji samo mali gat za 20-ak vezova

L11 - luka otvorena za javni promet "Kamporska draga"

planirana površina 20,21 ha (postojeći kopneni dio 0,29 ha, morski 3,63 ha; planirano proširenje kopnenog dijela za 0,85 ha, a morskog za 15,45 ha); obuhvat luke se mjestimično preklapa s građevinskim područjem naselja

PR8 - privezište Suha Punta

površina 5,77 ha (postojeći kopneni dio 0,20 ha, morski 0,50 ha)

PR9 - privezište

površina 0,41 ha, postojeći vezovi; okruženo je akvatorijem plaže, pa nema pristup s mora; različito je označeno u različitim kartografskim prikazima (PR9 na kartografskom prikazu 4.5. i PR10 na kartografskom prikazu 4.4.)

PR1, 4, 5 - povremena privezišta unutar površina drugih namjena**Mundanije**

Površina: 799,24 ha

Broj stanovnika: 520

Ukupna površina građevinskog područja naselja: 52,75 ha

Građevinsko područje naselja i stvarna izgrađenost:

Površina građevinskog područja naselja Mundanije, iznosi 52,75 ha, od čega je izgrađeni dio 42,21 ha, a neizgrađeni 10,54 (što čini 19,98% GPN). Stvarno izgrađena površina zemljišta je 25,16 ha, od čega 2,99 ha nije obuhvaćeno GPN-om, pa prema tome, raspoloživa neizgrađena površina unutar GPN iznosi 30,58 ha.

Slika 8. - Građevinska područja naselja Mundanije

Izdvojena građevinska područja izvan naselja:

T1₃ "Kamenjak" - ugostiteljsko-turistička namjena - hotel

neizgrađen, površina 4,00 ha, planski kapacitet 250 ležaja,

G2 - groblje Mundanije

izgrađeni dio 0,27 ha (od toga stvarno izgrađeno 0,13 ha), planirano proširenje za 0,37 ha

Palit

Površina: 205,66 ha

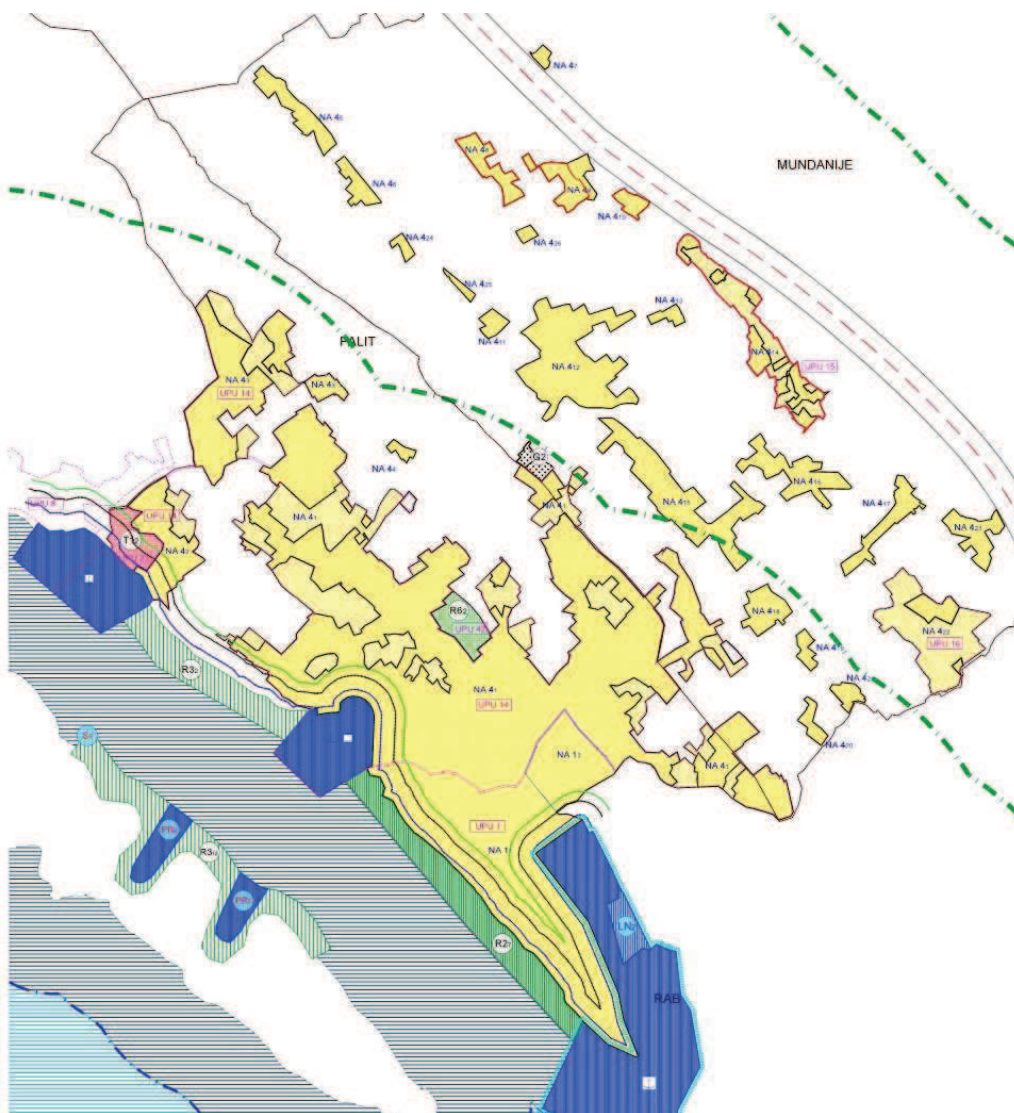
Broj stanovnika: 1687

Ukupna površina građevinskog područja naselja: 107,06 ha

Građevinsko područje naselja i stvarna izgrađenost:

Površina građevinskog područja naselja Palit, iznosi 107,06 ha, od čega je izgrađeni dio 86,31 ha, a neizgrađeni 20,75 (što čini 19,38% GPN). Stvarno izgrađena površina zemljišta je 63,80 ha, od čega 1,78 ha nije obuhvaćeno GPN-om, pa prema tome, raspoloživa neizgrađena površina unutar GPN iznosi 45,04 ha.

Slika 9. - Građevinska područja naselja Palit

Izdvojena građevinska područja izvan naselja:

T1₂"Soline" - ugostiteljsko-turistička namjena - hotel

neizgrađen, površina 2,19 ha, planski kapacitet 150 ležaja,

R6₂ - sportsko-rekreacijski centar u Palitu

neizgrađeno, površina 2,09 ha, dijelom uređeno kao odlagalište plovni objekata

Korištenje izvan naselja:

R3₂ - prirodna plaža u uvali Sv. Eufemije

površina 5,97 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), uređena obala bez prirodnih obilježja

Pomorski promet:

L8 - luka otvorena za javni promet "Palit"

površina 6,69 ha (postojeći kopneni dio 0,23 ha, morski 2,49 ha; planirano proširenje kopnenog dijela za 0,24 ha, te morskog za 3,73 ha)

L9 - luka otvorena za javni promet "Sv. Eufemija"

površina 8,41 ha (postojeći kopneni dio 0,44 ha, morski 1,88 ha; planirano proširenje kopnenog dijela za 0,19 ha, a morskog za 6,21 ha), PPUGom planirana granica kopnenog dijela mjestimično nije u skladu sa stvarnim načinom korištenja, dijelom je u naselju Kampor

Rab

Površina: 36,58 ha

Uključuje i otočiće Veli i Mali Laganj.

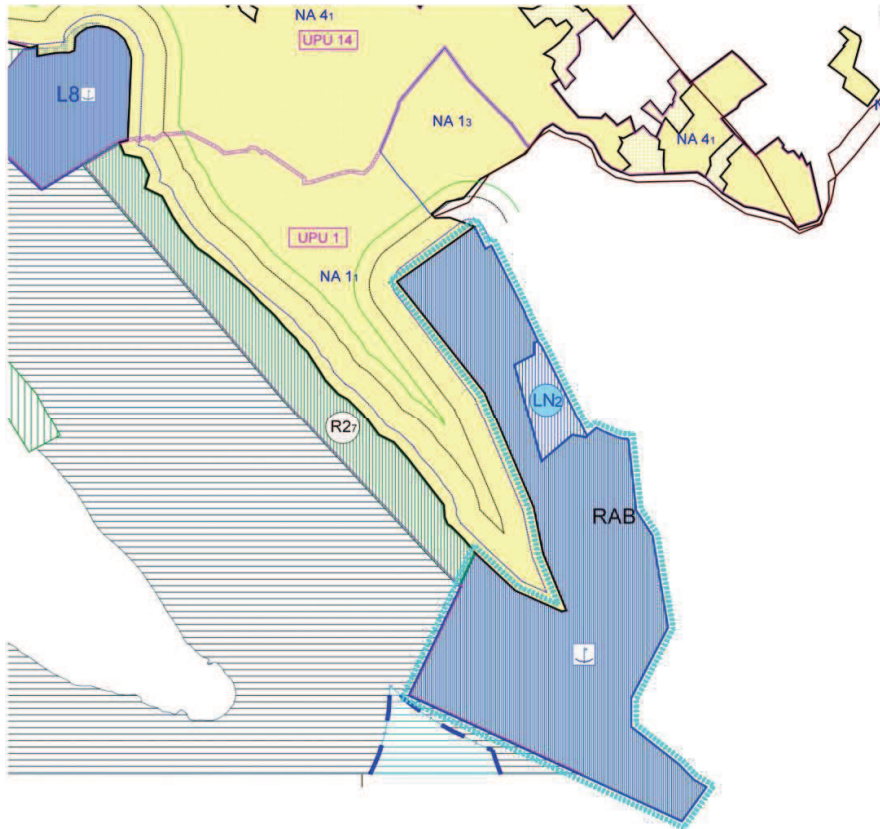
Broj stanovnika: 437

Ukupna površina građevinskog područja naselja: 25,90 ha

Građevinsko područje naselja i stvarna izgrađenost:

Površina građevinskog područja naselja Rab, iznosi 25,90 ha, i iskazana je kao potpuno izgrađena. Stvarno izgrađena površina zemljišta je 12,15 ha, dok neizgrađena površina unutar GPN iznosi 13,75 ha. Neizgrađena površina obuhvaća park šumu Komrčar, park Boškopin i plaže, pa stoga ne predstavlja površinu raspoloživu za gradnju.

Slika 10. - Građevinska područja naselja Rab

Pomorski promet:

luka otvorena za javni promet "Rab" (dijelom je u naselju Banjol)

planirana površina 28,03 ha - njom je obuhvaćen samo morski dio luke, dok je kopneni dio obuhvaćen građevinskim područjem naselja

za luku je utvrđeno lučko područje, površine 9,81 ha (kopneni dio 1,11 ha, morski dio 8,70 ha)

PPUGom planirana granica luke ne uključuje stvarno korišteni kopneni dio lučkog područja

Supetarska Draga

Površina: 1105,58 ha

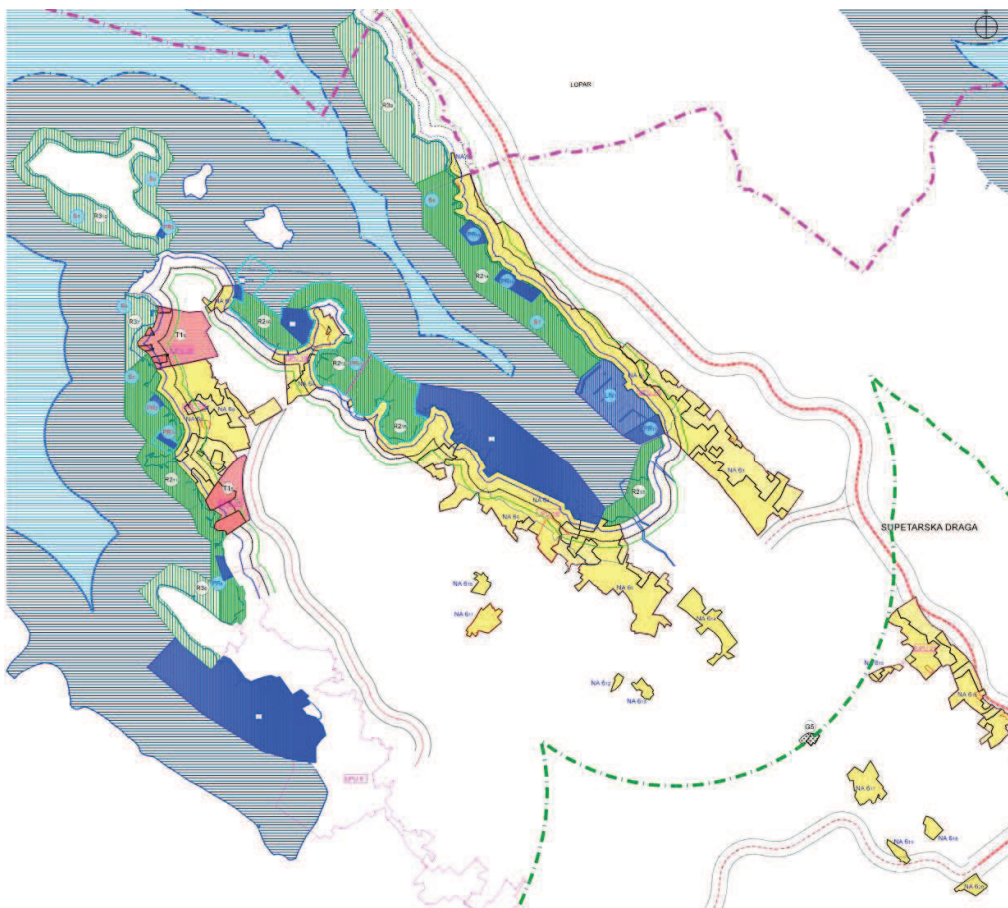
Broj stanovnika: 1099

Ukupna površina građevinskog područja naselja: 104,61 ha

Građevinsko područje naselja i stvarna izgrađenost:

Površina građevinskog područja naselja Supetarska Draga, iznosi 104,61 ha, od čega je izgrađeni dio 79,50 ha, a neizgrađeni 25,11 (što čini 24% GPN). Stvarno izgrađena površina zemljišta je 50,64 ha, od čega 0,58 ha nije obuhvaćeno GPN-om, pa prema tome, raspoloživa neizgrađena površina unutar GPN iznosi 54,55 ha.

Slika 11. - Građevinska područja naselja Supetarska Draga

Izdvojena građevinska područja izvan naselja:

T15"Uvala Miral" - ugostiteljsko-turistička namjena - hotel

neizgrađeno, površina 4,06 ha (izgrađeni dio GP je 1,79 ha, od čega je stvarno izgrađeno 0,48 ha, bez hotelskih građevina, dok je neizgrađeni dio 2,27 ha), planski kapacitet 250 ležaja, nema izgrađenih hotelskih kapaciteta

T16"Gonar" - ugostiteljsko-turistička namjena - hotel

neizgrađeno, površina 6,79 ha (izgrađeni dio GP je 0,57 ha, bez hotelskih građevina, dok je neizgrađeni dio 6,22 ha), planski kapacitet 400 ležaja, nema izgrađenih hotelskih kapaciteta

*Korištenje izvan naselja:*R2₁₁ - uređena plaža "Hrid Boljkovac"

površina 13,35 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5% - *na području Supetarske Drage je značajan pomak katastarske podloge u odnosu na stvarni položaj obalne crte, pa kartografski prikazi PPUG daju dojam veće površine kopnenog dijela nego što li je ona u stvarnosti - to vrijedi za sve niže navedene plaže*), dijelom uređena, malo pratećih sadržaja, na dijelu obale su vezovi za brodice; unutar akvatorija plaže je planirano 1 privezište (0,61 ha), 1 povremeno privezište (0,2 ha) i 1 povremeno sidrište

R2₁₂ - uređena plaža "Dumići"

površina 7,53 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio zahvaća i javne prometne površine), obala je uređena, ali nema odlike plaže (prometnice, parkirališta, šetnice), na dijelu obale su vezovi za brodice

R2₁₃ - uređena plaža "Supetarska Draga"

površina 4,22 ha (pretežno akvatorij i blatne pličine), neuređena; s obzirom na PPPGŽ-om predloženu zaštitu zamočvarenog dijela uvala Supetarske Drage kao posebnog rezervata, upitna je mogućnost provođenja zahvata na najvećem dijelu ove površine

R2₁₄ - uređena plaža "Supetarska Draga"

površina 18,46 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), dijelom uređena, malo pratećih sadržaja, na većem dijelu obale su vezovi za brodice; unutar akvatorija plaže su planirana 2 privezišta (1,97 ha) i 2 povremena sidrišta

R2₁₅ - uređena plaža "Supetarska Draga"

površina 3,93 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), dijelom uređena, ostatak obale je uređen, ali bez odlika plaže (prometnice, parkirališta, šetnice)

R2₁₆ - uređena plaža u uvali Dumići

površina 3,64 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), uređena obala bez prirodnih obilježja, na manjem dijelu obale su vezovi za brodice

R3₇ - prirodna plaža u uvali Veli Mel

površina 3,55 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), na manjem dijelu uređena, na manjem dijelu obale su vezovi za brodice

R3₉ - prirodna plaža na Krasovici

površina 14,97 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), prirodnih obilježja, na manjem dijelu obale su vezovi za brodice

R3₁₀ - prirodna plaža na otočiću Maman

površina 16,34 ha (pretežno akvatorij, kopneni dio čini cca 5%), prirodnih obilježja, mjestimično su vezovi za brodice; unutar akvatorija plaže su planirani 1 povremeno privezište (0,1 ha) i 2 povremena sidrišta

Pomorski promet:

L12 - luka otvorena za javni promet "Dumići"

površina 1,73 ha (kopneni dio 0,54 ha, morski 1,19 ha)

L13 - luka otvorena za javni promet "Donja Draga"

površina 18,37 ha (postojeći kopneni dio 0,79 ha, morski 9,02 ha; planirano proširenje kopnenog dijela za 0,94 ha, a morskog za 7,88 ha); PPUGom planirana granica kopnenog dijela mjestimično nije u skladu sa stvarnim načinom korištenja

L14 - planirana luka otvorena za javni promet "Gonar"

površina 2,17 ha (postojeći kopneni dio 0,05 ha, morski 0,35 ha; planirano proširenje morskog dijela za 1,77 ha)

LN1 - luka nautičkog turizma "ACI marina Supetarska Draga"

postojeća površina je 6,97 ha (1,35 ha kopneni dio, 5,62 morski)

površina planirana PPUG-om je 6,38 ha, i ne odgovara obuhvatu koncesije postojeće marine

PR2, 3, 10 - povremena privezišta unutar površina drugih namjena

postojeći vezovi

PR11 - privezište

ukupna površina 0,78 ha, (postojeći kopneni dio 0,10 ha, morski 0,68 ha)

postojeći vezovi

PR12 - privezište

ukupna površina 1,19 ha, (postojeći kopneni dio 0,08 ha, morski 1,11 ha)

postojeći vezovi

PR13 - privezište

ukupna površina 1,28 ha, (postojeći kopneni dio 0,48 ha, morski 0,80 ha)

postojeći vezovi

2.3. Gospodarske djelatnosti

Po ocjeni razvijenosti jedinica lokalne i regionalne samouprave koju je provelo Ministarstvo regionalnog razvoja i Europskih fondova 2013. g. ("Ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema razvijenosti"), Grad Rab s indeksom razvijenosti 113,44% državnog prosjeka, zauzima 53. mjesto u Republici Hrvatskoj, a usporedno, Grad Rijeka kao najbliže makroregionalno središte s indeksom razvijenosti 115,49%, zauzima 49. mjesto. Prema stupnju razvijenosti, Grad Rab ima IV. stupanj razvijenosti (V. je najviši za jedinice lokalne samouprave).

Vrijednosti osnovnih pokazatelja:

- prosječni dohodak po stanovniku 2010.-2012.: 27.148
- prosječni izvorni prihodi po stanovniku 2010.-2012.: 4.171
- prosječna stopa nezaposlenosti 2010.-2012.: 10,2%
- udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16.-65. godina 2011.: 87,23%

Vrijednosti standardnih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek:

- prosječni dohodak po stanovniku 2010.-2012.: 92,6%
- prosječni izvorni prihodi po stanovniku 2010.-2012.: 143,8%
- prosječna stopa nezaposlenosti 2010.-2012.: 115,0%
- udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16.-65. godina 2011.: 120,6%

Indeks razvijenosti i skupine:

- indeks razvijenosti: 113,44%
- skupina: IV.

Prema posljednjim dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku (SI 1603 - "Zaposlenost i plaće u 2016."), zaključno sa 31. 8. 2017., na području Grada bilo je zaposleno 1486 ljudi u pravnim osobama (2009. g.: 1729), od toga (prema *Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti*) u:

- poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu 6 (2009.g.: 11),
- prerađivačkoj industriji 71 (39),
- opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizaciji 21 (37),
- opskrbi vodom, uklanjanju otpadnih voda, gospodarenju otpadom te djelatnostima sanacije okoliša 42 (78),
- građevinarstvu 41 (38),
- trgovini na veliko i na malo, popravku motornih vozila i motocikla 212 (391),
- prijevozu i skladištenju 82 (72),
- djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 225 (292),
- informacijama i komunikacijama 9 (5),
- financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja 36 (38),
- poslovanju nekretninama 81 (32),
- stručnim znanstvenim i tehničkim djelatnostima 41 (24),
- administrativnim o pomoćnim uslužnim djelatnostima 31 (30),
- javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju 66 (139),
- obrazovanju 173 (155),
- djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi 303 (290),
- umjetnosti, zabavi i rekreaciji 34 (48),
- ostalim uslužnim djelatnostima 12 (10).

Na području Grada Raba su, prema podacima *Registra poslovnih subjekata*, po broju zaposlenih, 5 najvećih tvrtki su Imperial d.d. (298, ugostiteljstvo), Mali Palit d.o.o. (92, trgovina), Dundovo d.o.o. (79, gospodarenje otpadom), Rapska plovidba d.o.o. (50, pomorski prijevoz putnika), Vrelo d.o.o. (43, skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom).

Prema posljednjim dostupnim podacima *Udruženja obrtnika otoka Raba*, u Gradu je prisutno:

- 220 obrtnika u sekciji ugostiteljstva i turizma,
- 28 u sekciji frizera i kozmetičara,
- 58 u sekciji prijevoznika,
- 223 u sekciji zanatstva (39 proizvodni, 184 uslužni),
- 85 u sekciji ribara,
- 90 u sekciji trgovine.

U udruženju obrtnika Rab objedinjeno je 704 obrtnika, što predstavlja udio od 8,87% u broju obrtnika Primorsko-goranske županije.

Turizam

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na području Grada je u 2016. bilo 6.791 smještajnih jedinica, sa ukupno 20.069 postelja, od toga u:

- ugostiteljskim objektima iz skupine hoteli: 992 smještajne jedinice, sa ukupno 2.462 postelje,
- ugostiteljskim objektima kampova: 588 smještajnih jedinica, sa ukupno 1.773 postelje,
- domaćinstvima: 5.211 smještajnih jedinica, sa ukupno 15.834 postelja,

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na području Grada je u g. 2016. bilo 169.658 turističkih dolazaka, te 1.246.698 noćenja (2015. g.: 156.253 i 1.106.475 noćenja), od toga u naseljima:

- Banjol - 55.027 dolazaka i 396.285 noćenja (2015. g.: 52.988 i 363.994 noćenja)
- Barbat - 22.725 dolazaka i 169.075 noćenja (2015. g.: 20.106 i 169.075 noćenja)
- Kampor - 32.040 dolazaka i 246.220 noćenja (2015. g.: 28.945 i 217.424 noćenja)
- Supetarska Draga - 18.599 dolazaka i 161.265 noćenja (2015. g.: 16.755 i 139.333 noćenja)
- Rab, Palit i Mundanije - 41.264 dolazaka i 273.853 noćenja (2015. g.: 37.459 i 216.649 noćenja)

2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom

2.4.1. Prometna infrastruktura

Cestovni promet

Javne (razvrstane ceste):

Na području Grada se nalaze sljedeće javne ceste, prema *Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN 66/13, 13/14)*:

- DC 105 (Lopar - Rab - Mišnjak) u duljini od 18,3 km
- ŽC 5139 (Kampor - Rab - Banjol - Barbat) 11,1 km
- LC58104 (Dumići - D. Draga - Supetarska Draga) 2,2 km
- LC 58105 (Kampor - T.L. Suha Punta) 2,3 km

Mreža javnih (razvrstanih) cesta je zadovoljavajuće gustoće i osigurava jednostavan pristup do svih naseljenih dijelova otoka. No, gustoća izgradnje oko njih, sa mnoštvom kolnih pristupa, odnosno prilaza pojedinačnih korisnika usporava i otežava odvijanje prometa, osobito u sezoni, što je posebno izraženo na području Barbata i Banjola. Zbog okolne izgrađenosti je otežano proširivanje i poboljšanje tehničkih elemenata ceste. Poseban je problem nedostatak pješačkih nogostupa unutar naselja.

Dionica ceste D105, od Raba do Lopara se poboljšava u sklopu programa *Betterment II* Hrvatskih cesta. *Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine* nisu predviđeni drugi zahvati na postojećim ni planiranim državnim cestama.

S obzirom na uvjete *Uredbe o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta (NN 34/12)*, cestu LC 58105 bi trebalo razvrstati kao županijsku, pošto povezuje županijsku cestu s izdvojenim građevinskim područjem ugostiteljsko-turističke namjene. No, pošto županijske ceste spadaju u zahvate od županijskog značaja, u nadležnosti su PPPGŽ-a, pa se promjena razvrstaja ne može predložiti PPUG-om.

PPUG planira novu mrežu razvrstanih cesta, preuzimajući trase državne i županijskih cesta kako su određene PPPGŽ-om te samostalno određujući mrežu lokalnih cesta.

Županijskim planom određena državna cesta Luka Mišnjak - (planirana) Luka Vardaškolj će služiti kao cestovna okosnica otoka - obilaznica i brza veza među Rabom i Loparom. Istim planom određene nove trase županijskih cesta se dijelom mogu smatrati upitnima (zamjena adekvatne trase LC 58105 kroz Kamporsko polje, novim 1,4 km dugim segmentom, produženje ŽC 5139 od Gušćića do Ružića po zahtjevnom terenu i

krajobrazno atraktivnom području zbog pristupa novo planiranim turističkim zonama na Gonaru - iako opravdanje tu može biti poteškoća u podizanju LC 58104 na županijski rang, s obzirom na prostorna ograničenja pri njenom prolasku kroz Donju Dragu).

PPUG-om planirana mreža lokalnih cesta je uvelike upitna, s obzirom na to da se planiraju 32 nove ceste (doduše, mahom prekategoriizacijom postojećih nerazvrstanih cesta), prosječne dužine po 1,02 km, koje najvećim dijelom ne zadovoljavaju propisana mjerila za razvrstavanje javnih cesta - uglavnom se radi o cestama koje povezuju zaselke od 5-10 kuća s najbližom županijskom ili državnom cestom.

Dio cesta koji je u PPUG-u iskazan kao postojeće županijske i lokalne ceste, u stvarnosti ne spada u javne, već u nerazvrstane ceste. Opis i oznake nekih od planiranih cesta nisu usklađene između kartografskog i tekstualnog dijela PPUG-a.

Nerazvrstane ceste:

(Terminologija koju koristi Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13) se može činiti malo zbunjujuća, ali i nerazvrstane ceste su također javno dobro, tj. javne ceste, a ne samo one koje taj zakon izričito tako naziva)

Na gradskom području se, prema podacima *Registra nerazvrstanih cesta na području Grada Raba*, nalazi 117 nerazvrstanih cesta, ukupne duljine 55,55 km, od čega je 16,1 km asfaltiranih, 21,3 km betonskih i 18,2 km neuređenih. *Registar* sadrži i nerazvrstane ceste na području Općine Lopar (cca 6,83 km). Uzme li se u obzir kako je *Registar* izrađen 1995. g., može se sa sigurnošću reći kako nije ažuran i ne odgovara sadašnjem stanju.

Prema podacima iz *Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2014. godinu*, (čl. 2., točka III.) Grada Raba: "Ukupna dužina nerazvrstanih cesta na otoku (*sic*) iznosi 61.073 m."

Prema Zakonu o cestama: "nerazvrstane ceste su ceste koje se koriste za promet vozilima, koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona", po čemu bi i pristupni putevi do manjih skupina građevina koji nisu obrađeni u *Registru*, a ima ih značajan broj, trebali biti smatrani nerazvrstanim cestama.

Mreža nerazvrstanih cesta je substandardna i nezadovoljavajuća. Profili su uski i mahom bez nogostupa, sa neadekvatnim trasiranjem (oštri zavoji, nepregledna križanja, pretjerana zavojitost). S obzirom na malu veličinu gradskih naselja, sporost vožnje i mala protočnost prometnica, osim neudobnosti koju uzrokuju, ne predstavljaju značajan problem za odvijanje života u naselju tijekom većeg dijela godine, ali predstavlja ograničavajući faktor za daljnje širenje te podizanje kvalitete života i uređenosti Grada, kao i za unapređenje turističke ponude.

Značajniji problem predstavlja neracionalan razvoj takve mreže - naime, pojedinačno, stihijsko građenje prometnica prema osobnim potrebama, kako je do sada rađeno, stvara preveliku gustoću, tj. preveliku ukupnu duljinu prometnica u odnosu na broj korisnika, što predstavlja teret Gradu, koji je prema *Zakonu o komunalnom gospodarstvu* (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13) odgovoran za održavanje nerazvrstanih cesta. Osim toga, produžavanje i prilagođavanje tako nastalih cesta za potrebe nove izgradnje i širenje naselja je često mnogo skuplje nego što bi bilo da su građene planski i racionalno.

Pomorski promet

a) Luke otvorene za javni promet:

Na području Grada, po *Naredbi o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Primorsko-goranske županije* (NN 3/15) te *Odluci i izmjeni Odluke o osnivanju Županijske lučke uprave Rab za luke županijskog i lokalnog značaja* (SN PGŽ 14/11), nalaze se sljedećih 14 luka:

Županijskog značaja:

Mišnjak, Rab, Supetarska Draga-Vardaškolj*

(* - ova luka nije izgrađena, ali je za nju utvrđeno lučko područje prema prostorno planskoj dokumentaciji; prema sadašnjem razgraničenju nalazi se na području Općine Lopar, no, s obzirom na arbitražni postupak utvrđivanja granice koji je u tijeku, njena pripadnost još nije konačno utvrđena)

lokalnog značaja:

Banjol, Barbat, Dumići, Grci, Janići, Kamporska draga, Keki, Padova II, Palit, Pudarica, Sv. Eufemija,

Od navedenih luka, lučka područja nisu još utvrđena za luke Dumići, Kamporska draga, Keki i Sv. Eufemija, dok su za ostale utvrđena *Odlukom o utvrđivanju lučkog područja u lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značaja na području Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 7/99, 20/01, 14/03, 3/14, 42/14)*.

Osim navedenih luka, PPUG planira i još 3 luke lokalnog značaja: Donja Draga, Gonar, Gožinka. Donja Draga i Gonar imaju dijelom uređenu obalu za vezivanje plovila, a Gožinka je osim malog gata za brodice, potpuno neizgrađena.

Nazivlje luka nije u potpunosti usklađeno između spomenutih propisa i prostorno planske dokumentacije: luka "Barbat" je u PPUG-u nazvana "Kaštel", a u UPU-u 5 "Grci", dok je luka "Grci" u UPU-u 5 nazvana "Kaštel" (iz *Odluke o utvrđivanju lučkog područja* je jasno vidljivo kojoj luci iz *Naredbe o razvrstaju* pripada koji naziv). U Rabu se koriste nazivi "Grci" za luku "Barbat" i "Kaštel" za luku "Grci", pa je potrebno na neki način razriješiti ove neusklađenosti.

Obuhvati luka planirani PPUG-om mjestimično ne obuhvaćaju u cijelosti stvarno korištene kopnene dijelove, vjerojatno zbog nepreciznosti starih katastarskih podloga, korištenih za izradu tog plana.

U poglavlju 2.1.2. *Detaljniji pregled gradskih površina - Morske luke i plaže*, dan je sumarni pregled postojećih i planiranih površina luka na području Grada.

Na području luke Mišnjak je planirano veliko proširenje za potrebe kopnenog dijela luke, no PPUG je tu kontradiktoran - naime označava to područje kao površinu infrastrukturne namjene (i to u grafičkom dijelu namijenjenu samo prihvatu putnika i tereta, a u tekstualnom za smještaj lučkog terminala, hala za opremanje plovila, hladnjače i drugih sadržaja lučke podgradnje i nadgradnje), dok istovremeno daje odvojenu površinu koju naziva površinom morske luke - lučkim područjem (koja obuhvaća samo morski dio). Pošto je morska luka jedinstvena površina, koja obuhvaća more i s njim neposredno povezan kopneni prostor za obavljanje lučkih i pratećih djelatnosti, ove površine, kao i one luke Pudarice bi trebalo objediniti u površinu jedne namjene.

b) Privezišta:

Privezišta su izdvojena lučka područja luka otvorenih za javni promet (Pravilnik o kriterijima za određivanje namjene pojedinog dijela luke otvorene za javni promet županijskog i lokalnog značaja NN 94/07, 79/08, 114/12, 47/13)

Osim luka otvorenih za javni promet, PPUG planira i posebne površine privezišta za potrebe lokalnog stanovništva. Prvenstveno su planirana kako bi se uzelo u obzir zatečeno stanje na terenu - tj. zauzetost obale na divlje izgrađenim vezovima lokalnog stanovništva. S obzirom na ograničen kapacitet luka, ti vezovi su dijelom bili stvarna potreba, iako je nered i nedostatak nadzora nad zahvatima u prostoru doprinio i čestim zlouporabama i uzurpacijama. Sada ti muli i mulići u velikom broju slučajeva predstavljaju problem pri uređenju i korištenju obale, osobito u naselju Barbat i jugoistočnom dijelu Banjola gdje je sada na više od 4 km dugom potezu obale zapravo nemoguće urediti plaže kakve bi bile potrebne na tom gusto izgrađenom

području. S obzirom na odredbe *Pravilnika o uvjetima i načinu održavanja reda u lukama i na ostalim dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske* (NN 90/05, 10/08, 155/08, 127/10, 80/12), koje zabranjuju plovidbu svim plovilima na udaljenosti manjoj od 50 m od ograde uređene plaže, odnosno 150 m od obale uređene plaže, praktično je nemoguće urediti i plaže i privezišta na način kako je to planirano PPUG-om, a da se pri tome poštuju propisi.

Pošto su planirana velika proširenja luka (sa sadašnjih 53,68 ha na budućih 193,79 ha) koja bi svojim ostvarenjem višestruko zadovoljila potrebe za komunalnim vezovima, realno ne postoje potrebe za planiranjem većine ovih privezišta, makar to izazvalo reakciju dijela stanovništva ili vikendaša koji bi izgubili mogućnost vezivanja svojih ili turističkih brodice pred svojim kućama ili apartmanima. No, kako je pomorsko dobro opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, pod njezinom osobitom zaštitom, interes šire zajednice bi trebao biti važniji od pojedinačnog. Osobito stoga, što bi se cjelovitim uređenjem tih uzurpiranih obalnih pojasa podigla razina i vrijednost turističke ponude, kao jedne od dominantnih osnova lokalnog gospodarstva. Daljnje korištenje tih divljih vezova, do izgradnje zamjenskih kapaciteta u lukama, bi tada ovisilo o prioritetima lokalne samouprave. Preporuka je, dakle, neka se izbjegne formiranje viška lučkih područja privezišta, nauštrb nužno potrebnih plaža.

Uz to, u najmanju ruku je potrebno ispraviti i način na koji su privezišta crtana u PPUG-u - kao površine okružene površinama uređenih plaža, dakle bez pristupa s morske ili kopnene strane.

c) Luke posebne namjene:

Na području Grada postoje:

2 luke nautičkog turizma, izgrađene i u funkciji:

Rab - ACI marina, 142 veza u moru, sa servisnom radionicom i uređajima za vađenje plovila; neposredno uz lučko područje su smješteni uslužni i trgovački sadržaji za potrebe luke;
Supetarska Draga - ACI marina, 344 veza u moru i 53 suha veza, sa servisnom radionicom i uređajima za vađenje plovila, uslužnim sadržajima te parkiralištem za osobna vozila;

4 luke posebne namjene - brodogradilišta, izgrađene i u funkciji (s imenom koncesionara):

Stanislav Matić (Banjol) - 0,2 ha kopneni dio, 0,5 ha morski akvatorij,
Zdravko Pičuljan (Barbat) - 0,03 ha kopneni dio, 0,07 ha morski akvatorij,
Ivan Pičuljan (Barbat) - 0,17 ha kopneni dio, 0,9 ha morski akvatorij,
Petar Španjol (Banjol) - 0,05 ha kopneni dio, 0,31 ha morski akvatorij.

d) Privezišta privremenog-sezonskog karaktera:

PPUG planira 6 privezišta unutar površina pojedinih uređenih i prirodnih plaža, za potrebe ukrcaja i iskrcaja korisnika plaža, na osnovi čl. 101. PPPGŽ-a. Iako navedeni članak dozvoljava planiranje takvih privezišta samo za potrebe uređenih plaža, PPUG ih planira i unutar prirodnih plaža (iako, prema *Pravilniku o vrstama morskih plaža i uvjetima koje moraju zadovoljavati*, NN 50/95, te plaže moraju biti neuređene, što znači da se u njima ne mogu izvoditi zahvati, niti mogu obuhvaćati građevine).

S obzirom na planirane izmjene pomorskih propisa, osobito donošenje novog *Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama*, koje su u postupku u trenutku izrade ovog Izvješća, ovoj temi će biti potrebno posvetiti još pažnje pri budućim izmjenama i dopunama PPUG-a.

Zračni promet

Na području Grada nema građevina zračnog prometa, a planiraju se zračna luka (zračno pristanište prema PPPGŽ-u) na Mišnjaku i sportski aerodrom na Frugi.

Za sportski aerodrom, osim načelne lokacije na kartografskim prikazima, nisu određeni lokacijski uvjeti, niti način njihovog određivanja.

Elektroničke komunikacije

Magistralni elektronički komunikacijski vod prolazi područjem Grada, od Vašibake do granice s Loparom, pretežno po trasi državne ceste D105, uz manja odstupanja na području Supetarske Drage i Barbata, s odvojcima do čvorova u Rabu i Donjoj (Supetarskoj) Dragi - ostali čvorovi su spojeni na ta dva. Sva naselja su preko čvorova Rab, Kampor, Gonar i Donja Draga povezana glavnom, odnosno distribucijskom elektroničkom komunikacijskom mrežom. Tom mrežom je dostupan širokopojasni pristup, i to pretežno u kategoriji od 2 do 30 Mbit/s protočnosti podataka, a u blizini čvorova i u kategoriji od 30 do 100 Mbit/s. Pojedini dijelovi naselja (kako ono izdvojeni, tako i oni teže dostupni unutar naselja, građeni neplanski, bez adekvatne infrastrukturne opremljenosti) još nemaju dostupan nepokretni širokopojasni pristup mreži, no čine izrazitu manjinu za čije opremanje su dovoljni samo manji zahvati. Veći dio takvih dijelova naselja je trenutačno pokriven mogućnošću bežičnog pristupa mreži putem pokretnih elektroničkih komunikacija, u kategoriji od 2 do 30 Mbit/s protočnosti podataka.

Distribucijska mreža nije svjetlovodna, već je razvedena koaksijalnim kabelima, pa stoga postignuta protočnost podataka (tj. širina pojasa) ovisi o udaljenosti između korisnika i čvora. Veća protočnost se može osigurati povećanjem broja čvorova ili izgradnjom svjetlovodne distribucijske mreže. Bežični pristup također ima ograničenja - maksimalna protočnost podataka koju operater može osigurati na nekom području, nije uvijek na raspolaganju svakom pojedinom korisniku, već se ona dijeli na broj trenutnih korisnika u obuhvatu pojedine ćelije pokretnih komunikacija.

Na području Grada postoji optička infrastruktura HEP-a (uz 110 kv dalekovod), koja u sklopu *Projekta objedinjavanja svjetlovodne EK infrastrukture u državnom vlasništvu*, ima budući veleprodajni potencijal povezivanja pružatelja usluga na svjetlovodnu mrežu i vjerojatno je kako će, kao dio širokopojasne svjetlovodne okosnice Primorsko-goranske županije, biti uključena u projekt "*e-Županija*" kojeg priprema županijski Upravni odjel za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima.

Na području Grada se nalazi 9 samostojećih antenskih stupova za potrebe pokretnih elektroničkih komunikacija. S obzirom na grupiranje stupova različitih operatera, može se reći kako ustvari postoje 4 lokacije na kojima su smješteni samostojeći stupovi: Šurline (Kampor), Markovine derine (Palit), Kamenjak (Mundanje) i Štokali (Barbat). Osim tih lokacija, kartografskim prikazima PPUG-a su planirana 2 potencijalna područja za smještaj antenskih stupova (elektroničke komunikacijske zone) na području Pudarice i Barbata, iako tekstualni dio tog plana ne ograničava gradnju novih samostojećih stupova na ta područja, niti ih uopće spominje. Još jednu planiranu elektroničku komunikacijsku zonu, na području Gonara, prikazuje *Objedinjeni plan operatora pokretnih komunikacija* dostupan na portalu HAKOM-a, ali ta zona nije planirana dokumentima prostornog uređenja.

2.4.2. Energetska infrastruktura

Opskrba električnom energijom

Opskrbu električnom energijom na prostoru Grada osigurava prijenosni sustav, koji se sastoji od 110 kV dalekovoda Krk (TS Dunat 110/20 kV) - Rab (TS Rab 110/20 kV) - Pag (TS Novalja 110/20 kV), na kojeg se preko TS Rab (u Palitu) priključuje distribucijski sustav kojim se opskrbljuju kupci. Osim navedenih vodova, PPPGŽ planira još i 110 kV dalekovod Rab - Mali Lošinj (TS Lošinj 110/20 kV), koji je preuzet u PPUG Raba. S obzirom na to da taj planirani dalekovod prolazi relativno gusto izgrađenim područjem, predlaže se, kako bi se umanjila ograničenja izgradnje koja taj dalekovod može uzrokovati, ispitati mogućnost korekcije trase dalekovoda ili njegovog kabliranja. Pošto je novodonesenim propisima iz područja prostornog uređenja, nadležnost za planiranje tog voda prebačena na županijski plan, Grad na to može utjecati samo neizravno.

Duljina postojećih 110 kV dalekovoda na području Grada je 23 km, od čega je 16,9 zračnih vodova, a 6,1 km podzemskih (veza s Pagom).

Distribucijski sustav se zasniva na 20 kV vodovima, kojih je na području Grada ukupno 78,6 km, od čega 20,4 km zračnih vodova, a 58,2 km podzemnih.

Podaci o niskonaponskoj mreži nisu dostupni od operatora distribucijskog sustava, no iz podataka Upravnog odjela za komunalni sustav Grada Raba, može se iščitati kako na području Grada ne postoje naselja bez dostupne elektroopskrbe mreže.

Radi osiguranja stabilnosti elektroopskrbe, razvojnim planovima operatora distribucijskog sustava, na području Grada je planirana 41 nova trafostanica sa srednje naponskim priključkom i nisko naponskim mrežama (20/0,4 kV). Dio tih trafostanica su planirane kao zamjene postojećih stupnih ili starih trafostanica u lošem tehnološkom stanju, a ostale se planiraju za opskrbu novih kupaca. Do kraja srpnja 2014., lokacija je osigurana samo za njih 5, dijelom zato što je većina potrebnog zemljišta u privatnom vlasništvu, a dijelom zbog ograničenja propisanih PPUG-om Raba, koji u neizgrađenim dijelovima naselja propisuje minimalno 5-metarsku udaljenost trafostanice od granice prometne površine, što otežava nalaženje prikladnog zemljišta.

Na području Grada nema proizvodnih postrojenja električne energije.

PPPGŽ planira sunčanu elektranu Belinovica površine do 31 ha, na jugu barbatskog područja, između planiranog aerodroma i planirane državne ceste/obilaznice (nije utvrđen obuhvat SE, već samo točkasta lokacija). Kao zahvat od županijskog značaja, gradi se izravno prema uvjetima PPPGŽ-a, no potrebno ju je obraditi i u PPUG-u (u kojem je sada samo označena točkastom lokacijom na kartografskom prikazu infrastrukturnih sustava), s obzirom na planiranje zračne luke u neposrednoj blizini.

2.4.3. Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda

Opskrba pitkom vodom

Područje Grada je, prema podacima Vrela d.o.o., gotovo o potpunosti opskrbljeno pitkom vodom (>99% priključenosti na vodoopkrbni sustav). Duljina vodoopskrbe mreže iznosi 163 km, i na nju je priključeno 6239 potrošača, od čega su 5334 kućanski priključci, 559 gospodarski subjekti, a 346 ih je za poljoprivredne potrebe. S obzirom na to, da je na području Grada 7693 stana, ali samo 2892 kućanstva te da se u 1960 stanova obavlja turistička djelatnost, za pretpostaviti je kako u dijelu slučajeva više stanova istog vlasnika (osobito tamo gdje se obavlja turistička djelatnost u domaćinstvu) dijeli jedan priključak.

Godišnja potrošnja vode je cca 1,500,000 m³, tj. 1,500,000,000 l godišnje. Što daje potrošnju od oko 186,000 l po stanovniku godišnje, odnosno 509 l dnevno. Uobičajena dnevna potrošnja vode po stanovniku za naselja sa zgradama opremljenima vodovodom, kanalizacijom i kupaonicom iznosi između 150 i 230 l, no gore navedena cifra od 509 l uključuje i potrošnju za gospodarske potrebe (osobito turističke i poljoprivredne), koja je posebno intenzivna u ljetnim mjesecima, s izrazito povećanim brojem potrošača.

Raspoloživa količina vode za vodoopskrbu je 126 l/s iz vodovoda Hrvatsko primorje - južni ogranak i 78 l/s iz voda otoka Raba (izvor Mlinica i bušotine Gvačići I, Gvačići II, Perići i Podmravići), dakle ukupno 204 l/s. Prema godišnjoj potrošnji iz prethodnog stavka i primjenom koeficijenta neravnomjernosti potrošnje, vrhunci potrošnje koji se mogu pojaviti u dnevnim špicama ljetne turističke sezone se približavaju potrebama od 188 l/s, što znači kako bi se, u slučaju značajnijeg rasta broja stanovnika i posjetitelja na gradskom području, mogla javiti potreba za povećanjem kapaciteta cjevovoda za dovod vode s kopna.

Gubici vode koji nastaju u prijenosu vode do potrošača iznose oko 20%, što je na granici prema odličnom stanju vodovoda

Odvodnja otpadnih voda

Prema podacima Vrela d.o.o., priključenost na sustav odvodnje otpadnih voda je nešto manja od 40%, zbog čega je u tijeku značajno proširivanje i poboljšavanje sustava. Duljina kanalizacijske mreže iznosi 36,2 km (19 km kolektora i 17,2 km sekundarne mreže).

Gradsko područje opslužuju dva odvojena sustava odvodnje: sustav Rab i sustav Draga.

Sustav Rab obuhvaća područje naselja Rab, Palit, Banjol i Barbat. Postojeća mreža pokriva naselje Rab, najveći dio naselja Palit i sjeverozapadni dio naselja Banjol do III. Padove, ispod državne ceste, sa ispustom na crpnoj stanici Petrac, bez pročišćavanja. U trenutku izrade ovog Izvješća dovršeni su građevinski radovi na novom kolektoru od Petraca do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) u Dragi Vašibaki (24460 ES), i preostaju samo strojarski radovi (crpne stanice, uređaj za pročišćavanje) kako bi se novi sustav pustio u pogon. Po završetku ove faze izgradnje sustava, pristupit će se izgradnji sekundarne mreže na području naselja Banjol i Barbat, čime će se priključenost na sustav odvodnje otpadnih voda podići na oko 70%.

Sustav Draga obuhvaća područje naselja Kampion i Supetarska Draga (trenutno samo Donja) s planom proširenja na naselje Mundanije. Izgradnja sustava je planirana u 5 faza, sa završene prve 3, dok je za IV. fazu u pripremi projektna dokumentacija. Za sada, sustav funkcionira u 3 odvojene cjeline: sjeverni dio Kampiona (Mel) s privremenim ispustom kod rta Kaštelina, podustav Eufemija - južni dio Kampiona s privremenim ispustom u uvalu Sv. Eufemije, te sustav Donja Draga koji je priključen na upravo dovršenu III. fazu i UPOV Potočina (23000 ES). Izgradnjom IV. faze će se sjeverni dio Kampiona također spojiti na taj pročistač, a za spajanje južnog dijela će biti potrebna izgradnja V. faze. Kao dio V. faze, predviđena je i gradnja kolektora u gornjoj Supetarskoj Dragi, kojim će se također spojiti i područje naselja Mundanije.

Turistički kompleks Suha Punta ima izvedenu kanalizacijsku mrežu, vlastiti uređaj za pročišćavanje i podmorski ispust.

2.4.4. Gospodarenje otpadom

Na području Grada nema postojećih građevina za gospodarenje otpadom - otpad s područja Grada se zbrinjava na odlagalištu Sorinj, koje se prema sadašnjem razgraničenju nalazi na području Općine Lopar, no, s obzirom na arbitražni postupak utvrđivanja granice koji je u tijeku, njegova pripadnost još nije konačno utvrđena. Upravitelj odlagališta i ovlašteni skupljač otpada za područje Grada Raba je, tijekom razdoblja na koje se odnosi ovo Izvješće, bila tvrtka Vrelo d.o.o.

Radi usklađivanja djelatnosti sa *Zakonom o vodama* (NN 153/09, 130/11, 56/13, 14/14, 64/15), početkom 2014. g. iz tvrtke su izdvojene komunalne i nevodne djelatnosti i prebačene u tvrtku Dundovo d.o.o. te ona sada upravlja odlagalištem.

Prema podacima iz *Izvješća o komunalnom otpadu za 2015.*, kojeg je izradila Agencija za zaštitu okoliša, na području Grada je u toj godini (za sada posljednjoj za koju postoje obrađeni podaci) ukupno skupljeno (preuzeto) 4.301,80 t miješanog komunalnog otpada.

Za prethodne godine ne postoje podaci za Grad Rab, već samo za otpad ukupno odložen na odlagalištu Sorinj. Na odlagalište je 2012. g. s područja cijelog otoka ukupno predano 11,155 t otpada; 2007. g. - 15,635 t, 2008. g. - 10,269 t, 2009. g. - 9,319 t, 2010. g. - 9,889 t, 2011. g. - 12,083 t. Podaci o količinama otpada, zaključno s 2012. g. su procjene upravitelja odlagališta, jer u tom razdoblju nije bilo vage na odlagalištu.

S obzirom na relativno veliku godišnju količinu otpada po stanovniku (846,25 kg, u usporedbi s npr. 214,85 kg u Rijeci - iako taj prosjek ne uzima u obzir veliku prisutnost turista tokom ljetne sezone, kada nastaje otprilike 40% godišnje količine otpada) te potrebe za primjenom novih principa održivog gospodarenja otpadom koji su postali obavezom donošenjem novih propisa, Vrelo d.o.o. je tijekom 2012. g. uvelo sustav "RAB čisti otok", s odvojenim prikupljanjem različitih vrsta otpada. Oformljeno je reciklažno dvorište uz garažu tvrtke.

Odlagalište Sorinj će se sanirati i nastaviti tako koristiti do otvaranja županijskog Centra za gospodarenje otpadom "Mariščina", kada bi trebalo postati pretovarna stanica.

Osnovne postavke sustava gospodarenja otpadom su na organizacijskoj razini zadovoljavajuće uobličene, pa je dalje sustav samo potrebno u hodu unaprjeđivati prema utvrđenim potrebama i daljnjem razvoju naselja kao i odvijanju života u njemu.

Studija gospodarenja otpadom iz 2012. g., detaljnije utvrđuje i ispituje sustav gospodarenja otpadom na cijelom otoku, i pronalazi neke nedoumice po pitanju utvrđenih količina otpada i prikupljanju te iskorištavanju korisnog otpada. No, kako se tu radi o sektorskim pitanjima, koja nemaju utjecaj na gradski prostor, ovdje se dalje ne ispituju.

PPUG na kartografskim prikazima planira odlagalište građevinskog otpada uz radnu zonu Mišnjak, ali bez određenog obuhvata, dok se u tekstualnom dijelu plana, osim spominjanja, ne određuje način niti mogućnost ni uvjeti njegove izgradnje.

2.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.5.1. Korištenje prirodnih resursa

Poljoprivreda

Poljoprivredno zemljište se na području Grada nalazi u obliku vrijednog obradivog tla (P2), čije površine ukupno čine 453,41 ha, te ostalih obradivih tala (P3), čije površine ukupno čine 110,17 ha. Ostala tla površine 3148,77 ha, PPUG na kartografskim prikazima ne diferencira, već ih sve prikazuje kao ostala poljoprivredna i šumska zemljišta (PŠ), iako se u obrazloženju tog plana, unutar te kategorije razlikuju ogoljeni prostori pogodni za stočarstvo od golog krša.

Vrijedno obradivo tlo obuhvaća ravničarska područja Kamporskog polja, Supetarske Drage, mundanijskog područja, gornjeg Banjola i barbatskih Ravnica. Neki dijelovi se još uvijek obrađuju, i to mahom kao vinogradi, maslinici ili voćnjaci obiteljskog opsega, ali su poljoprivredna područja pretežno zapuštena ili se koriste kao pašnjaci.

Ostala obradiva tla čine niski dijelovi Kamporskog polja i Supetarske Drage uz obalu. Te su površine pretežno zapuštene i djelomično (izraženije u Supetarskoj Dragi) prelaze u slane močvare.

Šumarstvo

PPUG je odredio 2908,10 ha šumskih površina na prostoru Grada, od toga gospodarskih šuma (Š1) 2667,94 ha, zaštitnih (Š2) 140,37 ha te šuma posebne namjene (Š3 - Dundovo) 99,79 ha. Planom su kao šume iskazane stvarno obrasle površine.

Park šuma Komrčar nije prikazana kao šuma, već je planirana kao građevinsko područje naselja, što kao zaštićeni dio prirode ne može biti, već bi trebao biti šuma posebne namjene,

Javnim šumama na otoku Rabu upravlja Šumarija Rab, koja je kao ispostava *Hrvatskih šuma*, dio Uprave šuma, Podružnice Senj. Prostor otoka se dijeli na dvije gospodarske jedinice - "Kalifront", koja obuhvaća poluotok Kalifront i Kamporsko polje, te "Kamenjak" koja obuhvaća ostatak otoka. Prema javnim podacima *Hrvatskih šuma*, unutar GJ "Kamenjak" većinom šuma ne upravljaju *Hrvatske šume*, iz čega proizlazi kako se radi o zemljištima šumoposjednika, dok većinom šuma unutar GJ "Kalifront" upravljaju *Hrvatske šume*.

Odjeli *Hrvatskih šuma* na području GJ "Kamenjak" obuhvaćaju šire područje od onog koje je PPUG-om iskazano kao područje gospodarske šume, no, to je područje u stvarnosti neobraslo i pretežno je goli krš. Opis sastojine šuma unutar GJ "Kamenjak" tako i navodi kako je cca 2/3 tog područja neobraslo.

Otvorenost šuma, tj. izgrađenost šumskih prometnica, je za GJ "Kalifront" gotovo idealna sa 41,71 km/1000 ha, pa se na tom području ne planira gradnja novih protupožarnih prosjeka s elementima cesta. U GJ

"Kamenjak" je ta otvorenost značajno manja, sa 7,25 km/1000 ha, ali nisu planirani značajniji zahvati izgradnje šumskih prometnica, uzimajući u obzir činjenicu da je i pokrivenost šumom značajno manja.

Mineralne sirovine

Na području Grada ne postoje eksploatacijska polja mineralnih sirovina. PPUG u tekstualnom dijelu navodi kako određuje područje za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina (građevno-tehnički kamen) E3 na prostoru oko Visoke Glave (naselje Barbat). No, na grafičkim prikazima tog plana postoji samo oznaka, bez određivanja područja, niti se u tekstu određuje njegova veličina ili drugi način određivanja.

PPPGŽ propisuje PPUG-u obavezu određivanja položaja i veličine eksploatacijskog polja, što nije napravljeno. Prema *Zakonu o rudarstvu (NN 56/13, 14/14)*, potrebe i način opskrbe mineralnim sirovinama u prostornim planovima jedinicama regionalne i lokalne samouprave se planiraju na osnovi rudarsko-geološke studije, a čiji rezultati su ugrađeni u PPPGŽ, iako kao karta nulte, a ne ograničene geološke potencijalnosti (koja bi uzimala u obzir udaljenosti od naselja, infrastrukturnih građevina i zaštićenih područja, kao prostore gdje eksploatacija nije moguća). Prema karti ograničene geološke potencijalnosti, na području Grada su potencijalno raspoloživi arhitektonsko-građevni i tehničko-građevni kamen (oba kao karbonatne sirovine za industrijsku preradu) te manja ležišta građevnog pijeska i šljunka. Po navedenom zakonu o rudarstvu, istraživanje mineralnih sirovina se može provoditi samo na prostoru koji je prostornim planom planiran za izvođenje rudarskih radova, a kako taj nije jasno određen u PPUG-u (odnosno nije niti utvrđen način njegovog određivanja), upitna je provedivost predloženog područja za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina.

Vode

Na području Grada ne postoje stalna površinska vodna tijela, već samo povremeni i bujični vodotoci. Značajni povremeni vodotoci su Veli Potok Banjolski (Snuga), Veli Potok Supetarski, Veli Potok Sv. Eufemije (Pidoka) i Veli potok Kamporski, ukupne duljine 13,4 km. Ostala vodna tijela čine pritoci tih potoka, manji povremeni vodotoci i bujice. Ukupna duljina svih registriranih vodotoka, bujica i bujičnih pojava na području Grada, prema podacima Hrvatskih voda je 24,8 km. Analizom zračnih snimki otoka se može utvrditi i veći broj manjih i rjeđe aktivnih povremenih tokova.

Vodotoci se javljaju u 8 odvojenih slivnih područja:

- bujično područje Barbat,
- Veliki potok Banjolski (Snuga); najveći potok na otoku s više pritoka
- bujično područje Palit,
- zaljeva Sv. Eufemije,
- Kamporskog zaljeva,
- Veliki potok Supetarski,
- Supetarskog zaljeva (na Gonaru),
- bujično područje Fruga.

Zahvati kanaliziranja, odnosno uređenja korita su rađeni na Velom potoku Banjolskom, Velom potoku Supetarskom, Velom potoku Sv. Eufemije (Pidoka) i Velom potoku Kamporskom. Zahvati su većinom starijeg datuma i prilagođeni zaštiti poljoprivrednih površina, pa nisu uvijek odgovarajući za potrebe zaštite naselja. Potoci unutar naselja Palit su većim dijelom natkriveni ili kinetirani. Ostale bujice koje prolaze kroz naselja su većim dijelom nestručno natkrivene ili kinetirane tijekom stihijske urbanizacije tih područja, pa im je smanjen protjecajni profil, što povećava opasnost od plavljenja okolnih građevina.

Odlukom o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na otoku Rabu (Sl. N. PGŽ 6/97), štite se slivna područja izvora Mlinica i Pidoka, na karbonatnim vodonosnicima te slivna područja eksploatacijskih bunara Gvačići I i II te Idila, Perići i Podmravići, na flišnim vodonosnicima, svi na području naselja Kampor.

More

Kakvoća priobalnih morskih voda na području Grada je, prema standardu kakvoće voda, PPPGŽ-om ocjenjena vrlo dobrom (najvišom kategorijom) za vanjske obale otoka, te dobrom na području Velebitskog kanala. Supetarska i Kamporska draga, uvala Sv. Eufemije, rapska luka i uvale Padove te Barbatski kanal su procijenjeni kao područja podložna eutrofikaciji zbog loše izmjene voda (slabog strujanja), pa je za njih potrebno provoditi mjere zaštite (prvenstveno po pitanju ispuštanja komunalnih otpadnih voda) u skladu s propisima o vodama.

Kakvoća mora za kupanje na području Grada za razmatrano razdoblje ocjenjena je najvišom, izvrsnom kategorijom. More se ispituje na 20 ispitnih točaka, odnosno postaja. Tijekom uzorkovanja utvrđeno je samo 1 kratkotrajno onečišćenje, i to kod Hotela Carolina na Suhoj Punti, zbog prekoračenih mikrobioloških parametara. Po 1 slučaj kratkotrajne niže kakvoće (dobre) je utvrđen u uvalama Padova 2 i 3 te na Gradskoj plaži i pod samostanom sv. Antuna, te je 1 slučaj kratkotrajne zadovoljavajuće kakvoće zabilježen kod rta Artiće.

2.5.2. Zaštićene prirodne vrijednosti

Na području Grada su zaštićeni:

- Posebni rezervat šumske vegetacije šuma Dundo, odnosno Dundovo, zaštićen 1949. g., *Odlukom o proglašenju šume "Dundo" na otoku Rabu zaštićenom prirodnim rijetkošću*, odnosno *Zakonom o proglašenju šume Dundo na Rabu prirodnim rezervatom (NN 34/65)*. Nalazi se na Kalifrontu, površine je 106 ha i pretežno je vazdazeleno hrasta crnike i crnog jasena sa starim stablima hrasta medunca.
- Park šuma Komrčar, zaštićena 1965. g., Rješenjem br. 35/4 - 1965. MK/MZ, Zavoda za zaštitu prirode iz Zagreba. Nalazi se uz zidine starog grada i proteže se sjeverozapadno prema Palitu, površine je 10 ha i miješana je šuma alepskog bora i hrasta crnike.

Zaštita ovih područja se provodi prema odredbama *Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13)*, i njima upravlja Javna ustanova "Priroda" (javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Primorsko-goranske županije). Prema spomenutom zakonu, zaštićenim područjima se upravlja na temelju planova upravljanja.

Osim navedenih zaštićenih područja, najveći dio otoka se nalazi u područjima ekološke mreže (područja različitih ciljeva očuvanja se međusobno preklapaju), i to:

a) ekološka mreža, kopnena područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:

- HR2001359, Otok Rab, 6240 ha
- HR2001419, Otok Dolin - J, 350 ha

b) ekološka mreža, morska područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:

- HR3000024, Supetarska draga na Rabu, 280 ha
- HR3000025, Zaljev Kampor na Rabu, 225 ha
- HR3000026, Dolfín i otoci, 657 ha
- HR3000417, Zaljev Sv. Eufemije na Rabu, 105 ha
- HR3000468, Podmorje poluotoka Lopar - Rab, 84 ha

c) ekološka mreža, područja očuvanja značajna za ptice:

- HR1000033, Kvarnerski otoci, 8200 ha

Ciljeve očuvanja i osnovne mjere za očuvanje ptica, vrsta i stanišnih tipova na području ekološke mreže određuju posebni pravilnici. U trenutku izrade ovog Izvješća, donesen je samo pravilnik za ptice, u kojem su navedeni ciljevi i osnovne mjere očuvanja za pojedine vrste ptica na području Kvarnerskih otoka, dakle i

Raba, koji se sastoje od čuvanja staništa ptica, pažljivim gospodarenjem okolišem i ograničavanjem mogućnosti ili vremena provođenja zahvata u prostoru.

2.5.3. Kulturna dobra

Na području Grada su zaštićena sljedeća nepokretna pojedinačna kulturna dobra:

- arheološka baština:
 - podmorsko arheološko nalazište, Barbat, RRI-0282
 - utvrda sv. Damjana, Barbat, Z-829
- profana graditeljska baština:
 - Kneževa palača, Rab, Z-138
 - palača Nimira, mala, Rab, Z-141
 - Koncentracijski logor, dio, Kampor, 0218-1969
 - Groblje koncentracijskog logora za civilne i vojne internirce, Kampor, 0217-1969
- sakralna graditeljska baština:
 - crkva Sv. Križa, Rab, Z-2204
 - kapela sv. Frane, Rab, Z-142
 - katedrala sv. Marije, Rab, Z-139
 - Veli zvonik, Rab, Z-140
- sakralno-profana graditeljska baština:
 - franjevački samostanski kompleks sv. Bernarda Sienskog, Kampor, Z-3033
 - benediktinski samostan sv. Andrije apostola, Rab, Z-1994
 - ostaci crkve sv. Ivana, samostana i zvonika, Rab, Z-143
 - samostan benediktinaca s crkvom sv. Petra, Supetarska Draga, Z-144

Na području Grada su zaštićene sljedeće kulturno-povijesne cjeline:

- arheološka baština:
 - podmorska arheološka zona, Supetarska Draga, RRI-0178
- kulturno-povijesna cjelina:
 - povijesna urbana cjelina Raba, Z-2700

Zaštićena kulturna dobra se štite odredbama *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* (NN 66/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 98/15, 44/17).

Koncentracijski logor i njegovo groblje, nisu navedeni u podacima web tražilice *Registra kulturnih dobara*, ali prema podacima Konzervatorskog odjela u Rijeci, oni jesu zaštićena kulturna dobra.

S obzirom na prisutnost mnogih drugih vrijednih povijesnih građevina i struktura, obrađenih u *"Konzervatorskoj podlozi Prostornom planu Grada Raba"* iz 2010. g., PPUG osim registriranih, evidentira i niz drugih potencijalnih kulturnih dobara, no ne određuje za njih način ni smjernice zaštite, tako da ustvari nisu ni na koji način zaštićena. Da bi bila zaštićena, potrebno ih je posebnim odlukama gradskog vijeća proglasiti kulturnim dobrima od lokalnog značaja (u skladu s čl. 17. spomenutog zakona), ili mjere zaštite odrediti PPUG-om.

Evidencija o obnovljenim kulturnim dobrima se nigdje ne vodi, ali je Konzervatorski odjel u Rijeci dostavio podatke o sredstvima koja su, preko Ministarstva kulture, od 2009. do danas osigurana iz državnog proračuna kroz financiranje programa kulturne baštine za zaštitu sljedećih nepokretnih kulturnih dobara:

- utvrda sv. Damjana, Barbat,
- franjevački samostanski kompleks sv. Bernarda Sienskog, Kampor,
- benediktinski samostan sv. Andrije apostola,
- samostan benediktinaca s crkvom sv. Petra, Supetarska Draga,
- te za pojedine objekte u sklopu povijesne urbane cjeline Raba, koji nisu pojedinačno zaštićeni: gradski bedemi, crkva sv. Justine, crkva sv. Katarine.

Uz te podatke je dostavljena i napomena kako oni ne obuhvaćaju i moguća sredstva za obnovu kulturnih dobara iz drugih izvora, te kako je zbog specifičnosti kulturnih dobara, građevina čija je obnova zbog velikih troškova kontinuirani proces, vrlo teško brojčano iskazati obnovljenost kulturnog dobra, odnosno završetak proces obnove, tj. jasno dati traženi obvezni pokazatelj o broju obnovljenih kulturnih dobara.

Ne postoji službena evidencija ugroženih kulturnih dobara (Konzervatorski odjel u Rijeci ne vodi takvu evidenciju, jer se podatak u vidu brojčane jedinice ne smatra realnim i objektivnim pokazateljem), no prema podacima Konzervatorskog odjela u Rijeci, koje su utvrdili uvidom u dokumentaciju i terenskim pregledom, ugroženima se, s aspekta zaštite kulturnih dobara, smatraju:

- utvrda sv. Damjana, Barbat,
- ostaci crkve sv. Ivana, samostana i zvonika, Rab, Z-143,
- povijesna urbana cjelina Raba, Z-2700,
- podmorska arheološka zona, Supetarska Draga, RRI-0178.

2.5.4. Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća

Na osnovi *Procjene ugroženosti Grada Raba*, može se zaključiti kako gradsko područje nije značajnije izloženo prirodnim i drugim nesrećama.

Poplavna opasnost od bujica Velog potoka Sv. Eufemije, Velog potoka Supetarskog i bujice Palit je minimalna. Moguće je plavljenje prometnica i podruma u visini od 10-ak cm.

Područje Raba jest ugroženo od potresa (nalazi se u VII potresnoj zoni), no, s obzirom na zabilježene potrese i njihove intenzitete u zadnjih 125 godina, ne očekuju se rušenja i oštećenja na infrastrukturi te stambenim i gospodarskim građevinama koja bi dovela u pitanje funkcioniranje jedinice lokalne samouprave.

Ovo područje može biti ugroženo od ostalih prirodnih uzroka (suše, olujnog ili orkanskog nevremena), ali ne u mjeri koja bi izazvala značajne posljedice.

U rapskoj luci, južina povremeno izaziva pojavu uspora (seš, stojni val, šćiga), tj. povišene razine mora koja poplavljuje javne površine i može ugroziti prizemlja zgrada. Planiranim zahvatima u luci će se ta pojava umanjiti.

Kao otok značajno obrastao šumom, osobito na naseljenom dijelu, Rab je izložen i opasnosti od požara otvorenog prostora, no dobro održavanje šuma, s gotovo idealnom otvorenosću, tj. izgrađenošću šumskih prometnica olakšava intervenciju u slučaju takve nesreće i smanjuje rizik po naselja.

Na području Grada ne postoji rizik od većih tehničko-tehnoloških katastrofa ili velikih nesreća izazvanih opasnim tvarima. Od 12 imaoca opasnih tvari, samo benzinske postaje INA d.d. te uskladišteni klor u objektima Vrela d.o.o. mogu imati širi utjecaj van čestice. No, u oba slučaja se ne radi o riziku većem nego kod bilo kojeg objekta takve vrste, pa je za kontroliranje tih opasnosti dovoljno poštivanje postojećih propisa.

Nema posebnih rizika od epidemija ili sanitarnih opasnosti.

2.6. Obvezni prostorni pokazatelji

1.	OPĆI POKAZATELJI PROSTORNIH KRETANJA			
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmješ taj i struktura stanovništva	1. Broj stanovnika	8065
			2. Indeks kretanja broja stanovnika	71,65
			3. Prirodni prirast stanovništva	-212
		B. Razmješ taj i struktura kućanstava	1. Broj kućanstava	2892
			2. Indeks rasta broja kućanstava	94,7
			3. Prosječna veličina kućanstva	2,77
1.2.	SOCIJALNO - GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1. Indeks razvijenosti	113,17
			2. Stupanj razvijenosti	IV
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA			
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmješ taj, gustoća naselja i naseljenosti	1. Broj naselja	7
			2. Gustoća naselja	92,2 naselja/1000 km²
			3. Gustoća naseljenosti	106,23 stanovnika/km²
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1. Površina naselja	7591,89 ha
		B. Građevinska područja	1. Površina GP naselja - ukupno planirana	640,87 ha
			2. Udio GP u odnosu na ukupnu kopnenu površinu Grada Raba	8,44%
			3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu kopnenu površinu Grada Raba	6,90%
			4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	18,26%
			5. Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	18,26%
			6. Broj stanovnika/ ukupna površina GP	12,58 st/ha

			7. Broj stanovnika/ izgrađena površina GP	15,40 st/ha
			8. Broj stanovnika/ uređena površina GP	15,40 st/ha
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja - ukupno planirana	330,57 ha; 0,04 ha/st
			2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:	
			2.a. Ugostiteljsko-turistička namjena	74,46 ha; 22,52%; 0,01 ha/st
			2.b. Gospodarska namjena - ukupna (poslovna, infrastrukturna)	215,29 ha; 65,12%; 0,03 ha/st
			2.c. Sport i rekreacija	38,71 ha; 11,71 %
			2.d. Područja posebne namjene	0
			2.e. Površina groblja	2,11 ha; 0,64%
			3. Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	3550
			4. Broj planiranih turističkih postelja u TRP po km' obalne crte	25,35
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST			
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1. Duljina cesta po vrstama:	
			državne	22,7 km
			županijske	11,1 km
			lokalne	4,5 km
			nerazvrstane	61 km
			2. Udio pojedinih vrsta cesta	
			državne	22,86%
			županijske	11,18%
			lokalne	4,53%

			nerazvrstane	61,43%
			3. Cestovna gustoća (duljina cesta / površina područja)	1,31 km/km ²
		B. Željeznički promet	1. Duljina pruge prema vrsti	0
			2. Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	-
			3. Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	-
		C. Zračni promet	1. Broj zračnih luka prema vrstama	0
			2. Površina zračnih luka	-
		D. Pomorski promet	1. Broj luka prema vrsti	
			luke otvorene za javni promet županijskog značaja	1
			luke otvorene za javni promet lokalnog značaja	13
			luke posebne namjene - nautičkog turizma	2
			luke posebne namjene - brodogradilišne	4
			2. Površina kopnenog dijela luke	5,77 ha
			3. Luke nautičkog turizma prema broju vezova	1 x 142; 1 x 344
		E. Riječni promet	1. Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	0
			2. Klasa i duljina plovni putova	-
		F. Elektroničke komunikacije	1. Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,11
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1. Duljina elektroopkrbnih vodova	101,6 km
			2. Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti:	
			110 kV (zračni)	16,63%; 16,9 km
			110 kV (podmorski)	6%; 6,1 km

			20 kV (zračni)	20,08%; 20,4 km
			20 kV (podzemni)	57,28%; 58,2 km
		B. Opskrba plinom	1. Duljina plinovoda	0
			2. Udio prema vrsti plinovoda	-
		C. Opskrba naftom	1. Duljina naftovoda	0
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina javne vodoopskrbne mreže	163 km
			2. Potrošnja pitke vode (godišnja)	186000 l/st
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže	36,2 km
			2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - broj i kapacitet	2; 47460 ES
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1. Broj i površina odlagališta prema vrsti	0
			2. Sanacija neuređenih odlagališta	-
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA			
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	563,58 ha
			2. Udio poljoprivrednog zemljišta (u kopnenoj površini Grada)	7,42%
			3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,07 ha/st
		B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta	2908,1 ha
			2. Udio šumskog zemljišta (u kopnenoj površini Grada)	38,31%
			3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,36 ha/st
		C. Vode	1. Površine površinskih voda prema vrsti:	
			more	22127,83 ha
			2. Udio površina površinskih voda u odnosu	74,46%

			na površinu Grada Raba	
			3. Duljina vodotoka	24,8 km
		D. Morska obala	1. Morska obala - dužina obalne crte	140,04 km
		E. Mineralne sirovine	1. Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	0
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1. Broj i površina zaštićenih područja	2; 116 ha
			2. Područja ekološke mreže prema vrsti:	
			Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	7; 7941 ha
			Područja očuvanja značajna za ptice	1; 6240 ha
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	16
			2. Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	7
			3. Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	4
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	opisano u tekstualnom dijelu Izvješća u poglavlju 2.5.4.	
5.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA			
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost prostornim planovima prema razini planova	1. Broj donesenih PP:	
			PPUG	1
			UPU	14
			DPU	5
			2. Broj donesenih izmjena i dopuna PP:	
			PPUG	3
			UPU	0
			DPU	6
			3. Broj PP u izradi:	
			UPU	7

5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1. Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama:	
			lokacijske dozvole	99
			rješenje o uvjetima građenja	152
			potvrda glavnog projekta	60
			građevinska dozvola	96
			uporabna dozvola	281
			dozvola za uklanjanje	0
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1. Broj prostornih planova ili pojedinačnih zahvata	0
			2. Površina	-
5.4.	URBANA SANACIJA		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	1041
			2. Planovi sanacije, izmjene i dopune prostornih planova	0

3. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

3.1. Izrada prostornih planova

Za područje Grada su do sada izrađeni te su na snazi sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

- Prostorni plan uređenja Grada Raba – SN PGŽ br. 15/04, 40/05-ispravak, 18/07 i 47/11
- Ciljane izmjene i dopune PPUG Raba - SN PGŽ br. 19/16
- Urbanistički plan uređenja (UPU) 3 – Banjol (NA 3₂) - SN PGŽ br. 28/14
- UPU 4 – Banjol (NA 3₃ NA 3₆) - SN PGŽ br. 28/14
- UPU 5 - Barbat Barbat (NA 2₁ NA 2₂ NA 2₃ NA 2₅) - SN PGŽ br. 16/14
- UPU 6 - Kampor (NA 7₁) – SN PGŽ br. 16/14
- UPU 7 - Kampor (NA 7₇) – SN PGŽ br. 16/14
- UPU 8 – Kampor (NA 7₈ NA 7₉ NA 7₁₀ NA 7₁₇) - SN PGŽ br. 25/15
- UPU 9 – Kampor (NA 7₂₁ NA 7₂₂ NA 7₂₆ NA 7₂₇) + SRC u Kamporu (R6₃) - SN PGŽ br. 25/15
- UPU 14 – Palit (NA 4₁ NA 4₂ NA 4₃) – SN PGŽ br. 42/13
- UPU 15 – Mundanije (NA 4₁₄) – SN PGŽ br. 13/13
- UPU 16 – Mundanije (NA 4₂₂) – SN PGŽ br. 13/13
- UPU 21 – Supetarska Draga (NA 6₁₅ NA 6₁₆) - SN PGŽ br. 41/14
- UPU 34 – Uvala Padova III (Banjol) (T3₁) – kamp – SN PGŽ br. 26/16
- UPU 36 – Kampor (Kampor) (T3₃) – SN PGŽ br. 9/12
- UPU 43 – Poslovna zona Mišnjak (K1) – SN PGŽ br. 36/07
- Detaljni plan uređenja (DPU) 1 groblja G1 Banjol – SN PGŽ br. 43/07
- DPU 2 groblja G2 Mundanije – SN PGŽ br. 43/07
- DPU 4 groblja G4 Kampor – SN PGŽ br. 43/07
- DPU 5 groblja G5 Supetarska Draga – SN PGŽ br. 43/07
- Provedbeni urbanistički plan grada Raba – SN PGŽ br. 7/89, 2/91, 22/97, 21/02, 24/03, 50/06 i 48/09

Na području Grada su, u trenutku razmatranja ovog Izvješća, u izradi sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

- UPU 1 – Rab, Palit, Banjol (NA 1₁ NA 1₂ NA 1₃ NA 3₁ NA 3₄ NA 3₅ NA 3₁₂)
- UPU 17 – Supetarska Draga (NA 6₁ NA 6₃)
- UPU 18 – Supetarska Draga (NA 6₄ NA 6₅)
- UPU 19 – Supetarska Draga (NA 6₆ NA 6₇)
- UPU 20 – Supetarska Draga (NA 6₈ NA 6₉)
- UPU 25 – Suha Punta (Kampor) (T2₁), Kampor (NA 7₁ NA 7₂)
- UPU 48 - trajektna luka Mišnjak (IS₄)

3.2. Provedba prostornih planova

Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, Ispostava u Rabu, izdao je:

- 99 lokacijskih dozvola,
- 152 rješenja o uvjetima građenja,
- 60 potvrda glavnog projekta,

- 96 građevinskih dozvola,
- 281 uporabnu dozvolu,
- 0 dozvola za uklanjanje,
- 1041 rješenje o izvedenom stanju

Pri provedbi planova je Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije, Ispostava u Rabu utvrdila kako:

- pojedine odredbe PPUG-a i UPU-a nisu jednoznačno ni jasno napisane, pa su tako podložne različitim tumačenjima,
- dijelovi PPUG-a nisu usklađeni s PPPGŽ-om, što onemogućuje njegovu provedbu u tim segmentima.

Sukladno podacima Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprave za inspekcijske poslove, Područne jedinice u Rijeci, u promatranom razdoblju doneseno je 19 rješenja građevinske inspekcije.

3.3. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Dokumenti gradske razine, koji po svojoj prirodi imaju utjecaja na prostor su:

1. *Plan ukupnog razvoja - strategija razvoja Grada Raba 2013. - 2017.* definira općenite ciljeve, uz navođenje određenih zahvata i mjera (gradnja stancija za proizvodnju maslinovog ulja, preradu kozjeg i ovčjeg mlijeka te aromatičnog i ljekovitog bilja, gradnje staklenika/plastenika te općenite zamisli ceste maslinovog ulja i vinske ceste), također se nabrajaju zahvati planirani dokumentima prostornog uređenja.
2. *Akcijski plan razvoja turizma Grada Raba 2010. - 2014.*, planira, odnosno predlaže sljedeće mjere:
 - osmišljavanje projekta "Arheološki park Rab"
 - dovršenje projekta "Geopark" (ustanova aktivna, programi i sadržaj se razrađuju i dopunjavaju, izvršena priprema za realizaciju projekta Terra Arbia centra)
 - otvaranje muzeja Grada Raba
 - uređenje vidikovca i odmorišta na prostoru Kamenjak
 - uređenje plaža (postupno se uređuju, izrađena je dokumentacija potrebna za ishođenje lokacijske dozvole)
 - održavanje i uređenje novih šetnica i biciklističkih staza (šetnice se postupno uređuju uz obalu u naseljima i uz popularne plaže, za biciklizam se koristi oko 80 km sporednih prometnica i šumskih cesta)
 - uređenje postojećih i planiranje novih igrališta za male sportove
 - zaštita i poticanje uređenja ruralnog prostora: ruralna arhitektura, putovi, moci, krajobraz i tematski parkovi (pojedinačni elementi se potiču kroz druge gradske programe razvoja)
 - izgradnja sustava odvodnje (u tijeku)
 - izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih hotela uz podizanje kategorizacije kvalitete i dopune s dodatnim sadržajima (za većinu postojećih postoje prostorno planski preduvjeti, a za ostale se izrađuju odnosno dopunjuju planovi; za nove hotele u izdvojenim građevinskim područjima nije započeta izrada potrebnih urbanističkih planova, osim za kompleks Suhe Punte)
 - uređenje cesta i turističkih sadržaja za invalide (zakonska obaveza, postupno se provodi)
 - proširenje parkirališnih mjesta (postupno uređenje javnog parkirališta na palitskom području)
 - nove tematske šetnice (Geo park Rab)
 - negrađevinski dio ruralnih područja kultivirati maslinikom, vinogradom, povrtnjakom, parkovima, šetnicama i sl.
3. *Studija gospodarenja otpadom Grada Raba*, daje preporuke za sanaciju i uređenje odlagališta otpada Sorinj te organizaciju prikupljanja i gospodarenja otpadom.

3.4. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unapređenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

Izvješće o stanju prostora na području Grada Raba za razdoblje 2004. - 2006. godine, kao posljednje do sada izrađeno izvješće, rađeno je u skladu sa tada važećim propisima, pa ne sadrži zaključke i smjernice okrenute ka budućnosti koje bi se ovdje moglo analizirati.

Umjesto tog izvješća, ovdje se analizira *Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru za razdoblje 2007. - 2011. godine* (u daljnjem tekstu: Program).

Programom je predviđeno donošenje 33 UPU-a i 5 DPU-a, tj. svih planova užeg područja planiranih PPUG-om, od čega je doneseno 14 UPU-a i 4 DPU-a, a još 7 UPU-a je u izradi. Nije započeta izrada na 12 UPU-a (6 turističkih zona, 5 sportsko-rekreacijskih centara i luka Pudarica), niti 1 DPU-a, dok je obuhvat UPU-a "2" pripojen obuhvatu UPU-a "1".

S obzirom na financijsku i kadrovsku zahtjevanost tolikog broja planova, te složenost stihijski urbaniziranog prostora, nije neočekivano što se Programom planirana izrada pokazala preambicioznom.

Planirano je sufinanciranje izrade digitalnih ortofoto karata (DOF) te nabava geokodiranih i vektoriziranih katastarskih planova, a što je trebalo služiti kao podloga za izradu planiranih UPU-a. Podloge su pripremljene, iako uz manjkavosti (nepoklapanje katastra sa stvarnim položajem objekata na terenu) za koje nisu odgovorne gradske službe, već postojeće stanje katastarske izmjere. Navedene podloge korištene su za izradu planova, kao pomoćno sredstvo, zbog izmjene odluke o izradi urbanističkih planova uređenja kojom se definirala izrada na Hrvatskoj osnovnoj karti (HOK).

4. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Grada Raba, s obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

1. Potrebe:

- revitalizacija stare gradske jezgre (problem iseljavanja stanovništva, javnih i društvenih sadržaja te gašenje pratećih uslužnih i trgovačkih djelatnosti, što bi trebalo zaustaviti)
- podizanje standarda svih naselja (uređenje i izgradnja kvalitetnih prometnih i drugih javnih površina)
- zaustavljanje daljnjeg širenja naselja na okolno zemljište (sva u sebi sadrže velike neizgrađene površine)
- urbana rekonstrukcija poteza Banjol-Barbat, s osiguranjem kvalitetne mreže javnih površina (naselja su substandardno opremljena, kako za turističke posjetitelje, tako i za stalno stanovništvo)
- posebnu pažnju posvetiti razvoju obalnih naselja u Kamporu i Supetarskoj Dragi, kako bi se unaprijedila kvaliteta naselja i spriječilo daljnje neadekvatno iskorištavanje atraktivnog i turistički (dakle gospodarski) za svih vrlo vrijednog prostora
- očuvanje krajobraza izvan naselja, prirodnog i kultiviranog - pažljivo planirati infrastrukturne zahvate, ne formirati nova građevinska područja naselja,
- kvalitetno uređenje obalnog pojasa u naseljima (osobito Barbat - gdje ni prostorno-planski nisu u potpunosti stvoreni preduvjeti): šetnice većih površina, odvojene od kolnog prometa, uređenje plaža, formiranje luka za komunalne vezove
- sportsko-rekreacijski sadržaji (preispitati PPUG-om planirane potrebe za sportskim sadržajima po naseljima, u svjetlu postojećih sadržaja i raspoloživog prostora)
- aktivirati turističke i sportsko-rekreacijske zone, i revidirati prostorno-planske postavke kako bi se olakšala realizacija, ali ne nauštrb prostorne kvalitete
- revitalizacija poljoprivrede, kao dodatne gospodarske osnove, usko povezane s mogućnošću autohtone ugostiteljske ponude
- uređenje parkiranja u širem gradskom središtu (stara jezgra, Šarengrad, južni dio Palita - društveno i gospodarsko središte), uz kamporske plaže u naseljima, u opterećenijim obalnim naseljima Supetarske Drage (posebno Dumićima), tako da se rasterete potencijalno atraktivne javne površine, osobito obala
- zadovoljavanje sigurnosti prometa na cestama - posebno javnim cestama u naselju (npr., Ž5139 je problematična u Banjolu, Barbatu i Kamporu, jer uglavnom nema pločnike, a često je neodgovarajuće širine i preglednosti, s prevelikom gustoćom pojedinačnih prilaza; L58104 u Supetarskoj Dragi nema pločnika, kao ni D105 u Barbatu)
- racionalno uređenje mreže nerazvrstanih cesta, kako bi se olakšao budući razvoj naselja, te gradu smanjili troškovi i olakšalo održavanje
- izgradnja luka - osobito za potrebe komunalnih vezova, rekonstrukcija gradske luke (linijski promet, komunalni vezovi, nautički, ribarstvo).
- regulirati gradnju odlagališta plovniha objekata i suhih marina, (npr., PPPGŽ čl. 149. traži njihov smještaj u gospodarske zone)
- izgradnja svjetlovodne elektroničke komunikacijske infrastrukture.

2. Mogućnosti:

- značajne neizgrađene površine građevinskog područja naselja (neizgrađeni dio građevinskog područja naselja utvrđen PPUG-om iznosi 99,52 ha, no, stvarno neizgrađene površine iznose 285,87 ha)
- neizgrađene turističke zone – prostorno-planski uskladiti sa odredbama PPPGŽ.
- neuređeni obalni pojas u naseljima – prostor za bolje plaže i luke, šetnice
- neiskorišteni poljoprivredni potencijal (povoljna klima, zaštićenost od bure, veliki neiskorišteni prostori, mala gustoća ovčarskih aktivnosti)
- nove javne ceste planirane PPPGŽ-om, osobito nova državna cesta Mišnjak-Lopar
- optička infrastruktura HEP-a, koja daje mogućnost jednostavnijeg povezivanja potencijalne svjetlovodne elektroničke komunikacijske infrastrukture, pa time i pružatelja te korisnika usluga na mrežu šireg područja
- izgradnja obnovljivih izvora energije.

3. Ograničenja:

- stihijska izgrađenost, odnosno zauzetost velikog dijela prostora, što ostavlja ograničen prostor za uređenje prometa i javnih površina te gradnju javnih i društvenih sadržaja, odnosno za planski razvoj naselja i planiranje kvalitetnih gradskih prostora u naseljima i van njih
- male površine u gradskom vlasništvu, što povećava troškove uređenja iz prethodne alineje i otežava njegovo planiranje
- teškoće u proširenju niskonaponskog elektroenergetskog sustava (izgradnja potrebnih trafostanica je otežana zbog problema s vlasništvom zemljišta i ograničenja iz PPUG-a)
- potrošnja vode se približava maksimumu kojeg se može opskrbiti rapskim crpilištima i postojećim vodovodom s kopna
- velika rasparceliranost poljoprivrednih površina, koja otežava revitalizaciju poljoprivrede (problem je prisutan u cijeloj državi)
- ekološka mreža – gradsko područje se u cijelosti nalazi unutar ekološke mreže, s tim da su neki njegovi dijelovi obuhvaćeni višestrukim područjima, s različitim ciljevima očuvanja vrsta i stanišnih tipova; pošto još nisu doneseni svi propisi kojima se reguliraju mjere očuvanja, za sada nije moguće reći koliko stvarnog ograničenja ekološka mreža može uzrokovati razvoju, no, okvirno se može reći kako ona ne predstavlja strateško ograničenje, već se njeni ciljevi uglavnom slažu s osnovnim otočkim karakterom, te uglavnom otežava samo one zahvate koji i tako ne bi bili odgovarajući održivom razvoju otoka
- neadekvatni propisi o prostornom uređenju (nepostojanje propisanih prostornih standarda kojima bi se osigurala kvaliteta života u naselju (javne površine, javne građevine) i time dala zakonska podrška samoupravi pri uređenju naselja)
- nedostaci PPUG-a (v. poglavlje 4.2. ovog Izvješća)

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Grada Raba

Potrebna je izrada sveobuhvatnih izmjena i dopuna PPUG-a Raba, radi:

1. usklađenja sa *Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13)* i *Zakon o izmjenama i dopunama zakona o prostornom uređenju (NN 65/17)*, donesenim nakon donošenja PPUG-a, pri čemu treba:
 - redefinirati građevinska područja naselja, određivanjem izgrađenih, neizgrađenih te neuređenih dijelova u skladu s novim zakonom i izmijenjenim stanjem na terenu, pomoću novo raspoloživih alata kojima se stanje na terenu može utvrditi kvalitetnije nego prije (ažurni DOF i njegova lakša dostupnost, Geoportal Državne geodetske uprave), te utvrditi izradu UPU-a u skladu sa rezultatima,
 - utvrditi područja urbane sanacije i, prema potrebi urbane preobrazbe, uzimajući u obzir posljedice provođenja *Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12, 143/13 i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 65/17)*, tj. legalizacije bespravnih zahvata u prostoru,
 - preispitati obveze izrade ostalih urbanističkih planova uređenja te njihove obuhvate, nakon utvrđivanja neizgrađenih uređenih dijelova građevinskih područja PPUG-om prema ZPU-u
 - odrediti smjernice za izradu obaveznih urbanističkih planova;
2. usklađenja s Prostornim planom primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13) i I. izmjena i dopuna Prostornog plana Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 28/16), donesenim nakon donošenja PPUG-a, pri čemu treba:
 - odrediti standarde za planiranje komunalnih građevina i površina parkova, dječjih igrališta i tržnica na malo,
 - uskladiti izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene (dio dosadašnjih, PPPGŽ sada planira kao dijelove građevinskog područja naselja),
 - uskladiti način korištenja mora,
 - uskladiti zaštitu prirodnih vrijednosti štićenih prostornim planovima,
 - uzeti u obzir mogućnost izmjene PPPGŽ-a radi njegovog usklađenja s novim zakonom, pa provođenje izmjena i dopuna PPUG-a vremenski uskladiti tako da se i te eventualne izmjene poprate;
3. ispravljanja nedostataka utvrđenih pri izradi ovog Izvješća, pri čemu treba:
 - prikazati izgrađenost građevinskih područja u skladu sa stvarnim stanjem;
 - uvjete gradnje građevina, a osobito zgrada, prilagoditi karakteristikama naselja, odnosno njihovih dijelova, jer sadašnji jednoobrazni uvjeti za gradsko područje (osim malih površina procijenjenih tradicionalnih cjelina) ne odgovaraju svim raznolikim situacijama;
 - ispraviti način utvrđivanja turističkih i sportsko-rekreacijskih zona (ne iskazivati kao izgrađeni dio izdvojenog građevinskog područja one građevine koje nisu planske namjene, ne uključivati značajnije postojeće cjeline drugih namjena za koje nije realno očekivati prenamjenu);
 - uskladiti planiranje društvenih (pogotovo sportskih) građevina s postojećim stanjem, raspoloživim prostorom i drugim prostornim potrebama, pri tome treba uskladiti tekst i kartografske prikaze te razjasniti način provođenja planiranog;
 - ispraviti mrežu javnih cesta, jer dio cesta koji je u PPUG-u iskazan kao postojeće županijske i lokalne ceste, u stvarnosti ne spada u javne, već u nerazvrstane ceste; uz to, opis i oznake nekih od planiranih cesta nisu usklađene između kartografskog i tekstualnog dijela PPUG-a;
 - revidirati PPUG-om planiranu mrežu lokalnih cesta, jer većina sada planiranih lokalnih cesta ne zadovoljava mjerila za razvrstavanje javnih cesta, ni po prometnom opterećenju, ni po svrsi; mogućnost planiranja lokalnih cesta PPUG-om će ovisiti o odredbama PPPGŽ, jer su te ceste posebnim propisom sada određene kao zahvati županijskog značaja;
 - planirati cestovni promet prilagođeno potrebama i mogućnostima (analizom prostora utvrditi gdje je kvalitetniji standard od postojećeg uistinu potreban, gdje je poželjan te gdje je, s obzirom na

- zatečenu izgrađenost prostora, uopće moguć; gdje nije moguć, istražiti alternativna rješenja zadovoljavanja prometnih potreba)
- uskladiti namjene morskih luka, tako da se planiraju na jasan način, jer su sada na kartografskim prikazima kao lučka područja planirane pretežno samo morske površine luka, a nije razjašnjena mogućnost formiranja kopnenog dijela lučkog područja unutar susjednih građevinskih područja; predlaže se cjelovito planirati lučke površine unutar područja jedne namjene (ili kao građevinsko područje naselja, odnosno infrastrukturne namjene, ili kao lučko područje);
 - revidirati planirana privezišta, te preispitati proširenje luka (sa sadašnjih 53,68 ha na budućih 193,79 ha), radi zadovoljavanja potreba za realnim komunalnim, nautičkim i drugim vezovima na gradskom području, što će ukloniti ikakvu realnu potrebu za daljnjom uzurpacijom atraktivnih obalnih poteza, koji se onda mogu prenamijeniti u plaže i tako podići vrijednost turističke ponude, kao osnovne gradske gospodarske grane; pri tome, privezišta koja će se zadržati je potrebno planirati tako da imaju pristupe s morske i s kopnene strane;
 - ispitati mogućnost određivanja uvjeta za sportsko letjelište Fruga i helidrom Soline (Kampor), do njihovog određivanja prostornim planovima odgovarajućih razina (te građevine su zahvati županijskog, odnosno državnog značaja);
 - olakšati uvjete gradnje NN trafostanica, pošto za te male, standardizirane građevine nisu potrebne restriktivne udaljenosti kao za zgrade;
 - uskladiti temu eksploatacije mineralnih sirovina s propisima o rudarstvu;
 - isključiti park šumu Komrčar iz građevinskog područja naselja, i kao zaštićenu prirodnu vrijednost, definirati je šumom posebne namjene;
 - planom evidentiranim kulturnim dobrima odrediti mjere zaštite, ili ih ukloniti iz PPUG-a do utvrđivanja svojstva kulturnog dobra ili proglašenja kulturnim dobrima od lokalnog značenja.
4. usklađenja s posebnim propisima donesenima nakon donošenja PPUG-a;
 5. poboljšavanja preglednosti i provedivosti plana;
 6. prilagođavanja novim gospodarskim, društvenim, demografskim i tehnološkim potrebama ili mogućnostima, ako se u međuvremenu pojave.

4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Pri prostornom planiranju gradskog razvoja osobitu pažnju je, osim mjera navedenih u prethodnom poglavlju, potrebno posvetiti zaustavljanju pretjeranog širenja naselja, odnosno građevinskih područja naselja (GPN). Naime, samo 55% sadašnje površine GPN je stvarno izgrađeno, što znači kako unutrašnje prostorne rezerve omogućavaju udvostručenje postojećeg stambenog fonda, od kojeg se i sada samo 37% koristi za stalno stanovanje i 26% za gospodarske djelatnosti, dok je ostatak nenastanjen ili se koristi za odmor. Uzimajući u obzir to, i činjenicu da broj stanovnika na otoku stagnira, postojeća građevinska područja se mogu smatrati dovoljnim za zadovoljenje svih potreba nastalih bilo gospodarskim, bilo demografskim rastom.

Preporučuje se izraditi analizu isplativosti, iskoristivosti i kvalitete sadašnjih GPN, s aspekta opremljenosti prostora infrastrukturom, potrebnih ulaganja u infrastrukturu, pogodnosti za stanovanje ili gospodarsku aktivnost, kvalitete javnih površina, odnosno potrebe za njima, utjecaja na krajolik (vidljivost zahvata, stupanj okolne izgrađenosti, odnosno očuvanosti prirode ili kultiviranog krajolika) i sliku naselja (osobito uz obalu te zaselaka u unutrašnjosti), reljefa, zauzimanja kvalitetnog poljoprivrednog ili šumskog zemljišta, i sl., te pogotovo istražiti stvarne interese lokalnog stanovništva za gradnjom. Time bi se pri prostornom planiranju moglo odrediti eventualno preoblikovanje GPN (ukidanje neperspektivnih, nekvalitetnih ili štetnih područja, i njihovo formiranje na povoljnim prostorima), detaljnija razrada površina (utvrđivanje namjena prikladnih na nekom području - bilo stambenih, turističkih, javnih ili drugih gospodarskih), kao i potencijal za aktivnu gradsku politiku u prostornom razvoju (koordinacija privatnih inicijativa za uređenje građevinskog zemljišta, gradski projekti, javno-privatna partnerstva za projekte ili za otkup zemljišta i podizanje njegove kvalitete, i sl.).

Osim prostorno planskih mjera, navedenih u prethodnom poglavlju, preporučuje se izradu i drugih dokumenata za gradsko područje, odnosno koordinaciju aktivnosti gradske uprave u cilju efikasnijeg upravljanja gradskim prostorom i resursima, i to:

1. Ažuriranje katastarskog plana:

Vrlo vidljiva neusklađenost katastarskog plana, korištenog za izradu PPUG-a, s ostalim prostornim podacima (Hrvatskom osnovnom kartom (HOK) te osobito digitalnim ortofotom (DOF), kao najkorisnijim alatom za utvrđivanje stanja u prostoru), uzrokuje teškoće, kako u izradi, tako i u provođenju prostornih planova (PPUG i UPU) na području Grada. Zbog toga pri planiranju, na kartografskim prikazima planova sada nije moguće jednoznačno odrediti odnos između planskog položaja građevina (odnosno površina) određenog PPUG-om na katastru, a UPU-om na HOK-u i njihovog stvarnog položaja na terenu. Što znači kako se pri provedbi sve mora oslanjati na kvalitetu geodetskih projekata, koji bi te neujednačene ulazne podatke trebali uskladiti za svaki pojedinačni zahvat. Time se gubi osnovna svrha prostornih planova, a to je stručno usklađivanje interesa raznih korisnika u prostoru uz sudjelovanje javnosti (što izravno, što preko svojih izabраниh zastupnika).

Zbog toga je potrebno inicirati proces homogenizacije katastarskog plana za područje Grada, te ovisno o rezultatima, inicirati izradu tehničke reambulacije ili novu katastarsku izmjeru, kako bi u budućnosti postojao ažuran digitalni katastarski plan s jasno i nedvojbeno utvrđenim položajem i međama katastarskih čestica te zgrada i drugih građevina, usklađen sa stvarnim položajem na terenu i službenim državnim kartama.

2. Izrada katastra vodova:

Potrebno je inicirati izradu katastra vodova, kojim će se evidentirati svi infrastrukturni vodovi (na osnovi evidencija koje se dužni voditi upravitelji vodova), kao vrijednog alata koji će Gradu omogućiti jasan i pregledan uvid u infrastrukturnu opremljenost gradskog područja, odnosno njegovih dijelova, na osnovi čega će se onda lakše moći planirati potrebe za održavanjem i daljnjim razvojem infrastrukturnih sustava, kao i ulaganja i aktivnosti koja su s gradske strane potrebna kako bi se unaprijedili standardi života u naseljima te stvorili atraktivni uvjeti za gospodarska ulaganja i razvoj.

3. Ažuriranje ili izrada registra nerazvrstanih cesta:

Potrebno je ažurirati, ili izraditi novi registar nerazvrstanih cesta. Sadašnji registar je gotovo 20 godina star i ne reflektira veliki dio sadašnjeg stanja prometnica. Registar ima sličnu važnost i korist kao i katastar vodova, s tim da je održavanje nerazvrstanih cesta u cijelosti komunalna obaveza, pa bi se postojanjem registra stvorila kvalitetna osnova za racionalizaciju razvoja mreže nerazvrstanih cesta, tj. pri planiranju prostora bi se mogli lakše odvagati troškovi kao posljedice određenih odluka.

4. Planiranje cjelovitog upravljanja prometnim sustavom:

U tom kontekstu, potrebno je razraditi cjelovito upravljanje prometnim sustavom, kojim bi se definirali prometne potrebe, problemi i mogućnosti njihovog rješavanja: utvrdili ključni prometni pravci te parkirališne potrebe gradskog područja, odredile hijerarhijske važnosti nerazvrstanih cesta i planirao aktivan rad na podizanju standarda onih najvažnijih te na zadovoljavanju parkirališnih potreba koje nije moguće opslužiti na građevnim česticama pojedinačnih korisnika: proširivanje prometnih površina, otkup zemljišta, uređivanje nogostupa ili utvrđivanje zona smirenog prometa te gradnja novih cesta i parkirališta/garaža - pažnju pri tom treba posebno posvetiti ključnim prometnicama, čijom izgradnjom, odnosno unapređenjem bi se poboljšalo funkcioniranje cjelokupnog prometnog sustava.

5. Izrada plana revitalizacije stare jezgre Raba, odnosno planiranje cjelovitog upravljanja tim područjem:
Preporučuje se izrada cjelovitog plana revitalizacije stare jezgre, kojim bi se utvrdili i poticali poželjni načini korištenja (prostorno-planskim mjerama, komunalnim redom, prometnim mjerama, poticajnim sredstvima, i sl.), ciljevi uređenja u kontekstu zaštite kulturnih dobara, te mogućnosti i potrebe za prostornim zahvatima. Prostorni planovi zakonski više ne raspolazu sveobuhvatnim alatom kojime bi se sve to moglo regulirati, kao što je npr. bio stari PUP gradske jezgre, tako da treba postojati krovni dokument revitalizacije, koji bi se zatim provodio odgovarajućim sektorskim dokumentima.
6. Iniciranje osnivanje ustanove za upravljanje zaštićenim područjima prirode na području Grada, u skladu s propisima o zaštiti prirode, te donošenje planova upravljanja tim područjima.
7. Zaštita kulturnih vrijednosti utvrđenih *Konzervatorskom podlogom Prostornom planu Grada Raba*, kao kulturnih dobara lokalnog značenja, odnosno određivanje mjera njihove zaštite PPUG-om.
8. Uspostava geografskog informacijskog sustava (GIS) u elektroničkom obliku, modeliranog po uzoru na *Informacijski sustav prostornog uređenja*, koji bi kartografski objedinio i učinio dostupnima:
 - važeće dokumente prostornog uređenja za područje Grada, sa svime što se njima planira,
 - podatke o postojećem stanju i korištenju prostora,
 - podatke o provođenju prostornih planova (lokacijske dozvole, građevinske dozvole, i sl.),
 - podatke o površinama općih te javnih dobara (osobito o površinama u gradskom vlasništvu, čime bi se olakšalo planiranje prostora i upravljanje gradskim dobrima),
 - podatke o komunalnim građevinama,
 - programe održavanja i gradnje komunalnih građevina,
 - druge komunalno važne informacije (način uređenja prometa, korištenje javnih površina, gradski projekti i natječaji, itd.),
 - ograničenja u prostoru određena posebnim propisima, odnosno uvjetima javnopravnih tijela (zaštićena kulturna dobra, zaštićena područja prirode, zaštitni pojasevi infrastrukturnih građevina, zaštitni pojasevi vodotoka, područja ugrožena prirodnim i drugim nesrećama, mjere zaštite i spašavanja, i sl.).

5. IZVORI PODATAKA

Prostorni plan uređenja Grada Raba, SN PGŽ 15/04, 40/05, 18/07, 47/11, 19/16

Prostorni plan Primorsko-goranske županije, SN PGŽ 32/13 i I. Izmjene 28/16

Geoportal, web portal, Državna geodetska uprava

Geološka karta Hrvatske, web aplikacija, Hrvatski geološki institut

"Digitalna analiza padina otoka Raba", Mladen Pahernik, 2007. g.

"SI 1441 - Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. - Prvi rezultati po naseljima", Državni zavod za statistiku, 2011. g.

"SI 1468 - Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. - Stanovništvo prema spolu i starosti", Državni zavod za statistiku

Državni zavod za statistiku, Statistika u nizu, Gradovi u statistici

"Strategija razvoja zdravstvene industrije Primorsko-goranske županije", 2013. g.

Mreža ustanova u sustavu obrazovanja, web portal, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

"SI 1419 - Zaposlenost i plaće u 2009.", Državni zavod za statistiku, 2010. g.

"SI 1603 - Zaposlenost i plaće u 2016.", Državni zavod za statistiku, 2017. g.

"Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini", Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Uprava za regionalni razvoj, web portal

Registar poslovnih subjekata, web portal, Hrvatska gospodarska komora

"SI 1409 - Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2009.", Državni zavod za statistiku, 2010. g.

"SI 1516 - Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2013.", Državni zavod za statistiku, 2014. g.

"Prometna studija otoka Raba", prezentacija, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zavod za prometno planiranje, 2014. g.

"Odluka o nerazvrstanim cestama", SN PGŽ 2/14

"Odluka o uređenju prometa na području Grada Raba", SN PGŽ 20/12

Programi održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području Grada Raba

"Odluka o utvrđivanju lučkog područja luka na području Primorsko-goranske županije", SN PGŽ 7/99, 20/01, 14/03, 3/14

"Odluka o osnivanju Lučke uprave Rab za luke županijskog i lokalnog značaja", SN PGŽ 11/99, 22/04, 32/04, 26/09, 24/10, 14/11

radne podloge za utvrđivanje lučkog područja luka za javni promet na području Grada Raba, Geodetski zavod Rijeka d.o.o.

HAKOM Interaktivni portal, web portal: tematski preglednici "Širokopojasni pristup", "Objedinjeni plan operatora pokretnih komunikacija"

"Projekt objedinjavanja svjetlovodne EK infrastrukture u državnom vlasništvu", prezentacija, Vlada RH, Povjerenstvo za koordinaciju informatizacije javnog sektora, 2014.

Shema hrvatskog prijenosnog sustava (HOPS d.o.o.), 2013. g.

"Plan gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje od 2013. do 2015. godine", SN PGŽ 46/12

- "Odluka o priključenju na komunalne vodne građevine", SN PGŽ 33/13
- "Odluka o odvodnji otpadnih voda na području Grada Raba", SN PGŽ 51/13
- "Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta za piće na otoku Rabu", SN PGŽ 6/97
- "Vodoopskrba stanje", Vrelo d.o.o., web stranica
- "Odvodnja stanje", Vrelo d.o.o., web stranica
- "Izješće o komunalnom otpadu za 2012. godinu", Agencija za zaštitu okoliša, 2012. g.
- "Studija gospodarenja otpadom Grada Raba", VIKOS, 2012. g.
- "Plan gospodarenja otpadom Grada Raba za razdoblje 2008. - 2016. godine", SN PGŽ 20/08
- "Uputa za postupanje s otpadom i korištenje sustava za gospodarenje komunalnim otpadom", Vrelo d.o.o., 2012. g.
- Hrvatske šume, web portal
- "Sažetak opisa šuma, Gospodarska jedinica - Kalifront (941)", Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Senja, Odjel za uređivanje šuma, 2008. g.
- "Sažetak opisa šuma, Gospodarska jedinica - Kamenjak (942)", Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Senja, Odjel za uređivanje šuma, 2004. g.
- Pregledna karta ograničene geološke potencijalnosti mineralnih sirovina Primorsko-goranske županije, Hrvatski geološki institut, web stranica
- Pregledna karta nulte geološke potencijalnosti mineralnih sirovina Primorsko-goranske županije, Hrvatski geološki institut, web stranica
- Kakvoća mora u Republici Hrvatskoj, web portal, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za atmosferu i gospodarenje otpadom, Odjel za zaštitu mora
- Informacijski sustav zaštite prirode, web portal: tematski preglednici "Interaktivna web karta zaštićenih područja RH", "Natura 2000 u Hrvatskoj" i "Ekološka mreža RH", Državni zavod za zaštitu prirode
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Primorsko-goranske županije, web portal
- Registar kulturnih dobara, Web tražilica kulturnih dobara RH, Ministarstvo kulture
- "Konzervatorska podloga Prostornom planu Grada Raba", Geoarheo, 2011. g.
- "Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Raba", NW-wind d.o.o., 2011. g.
- "Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja Grada Raba", 2011. g.
- "Akcijski plan razvoja turizma Grada Raba 2010.-2014.", Regionalna razvojna agencija PORIN d.o.o., 2010. g.
- "Projekt ukupnog razvoja - strategija razvoja Grada Raba - 2013.-2017.", P.M.C. d.o.o., 2013. g.
- Dopisi javnopravnih tijela:

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Uprava za inspekcijske poslove, KLASA: 362-02/14-12/1401, 16. rujna 2014.

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Uprava za inspekcijske poslove, Područna jedinica u Rijeci, KLASA: 362-02/14-01/17 od 10. rujna 2014. i KLASA: 362-02/17-01/18 od 18. siječnja 2017.

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, Konzervatorski odjel u Rijeci, KLASA: 612-08/14-01/3243 od 17. studenog 2014.

Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava u Rabu, KLASA: 350-02/14-01/1 od 13. studenog 2014. i KLASA: 361-01/16-02/112 od 03. veljače 2016., te podaci dostavljeni e-mailom.

Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze, KLASA: 342-01/14-01/67 od 12. rujna 2014. i 18. siječnja 2017.

HEP ODS d.o.o., Elektroprimorje Rijeka, Broj i znak: 4012001-20447/14.-NB od 30. srpnja 2014. i Broj i znak: 4012001-4532/17.-NB od 7. veljače 2017.